สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
กระทรวงการคลัง

336.17 ส593
ส 3697

วันคล้ายวันสถาปนา
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๕ เมษายน ๒๕๐๘

หอสมุดแห่งชาติ
๑๒ ต.ค.๒๕๒๕
ศิลปากร

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

วันคล้ายวันสถาปนา
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๕ เมษายน ๒๕๐๘

~~หอสมุดแห่งชาติสาขานครราชสีมา~~

เลขหมู่ ๑๒.

เลขหมู่ 336.17061593
ส 369ว

อาคาร
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

งวดวันที่ 1
089733
งวดวันเลขท้าย
856 098 719 606
92
1 กุมภาพันธ์ 2508

พระบาทสมเด็จ

พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

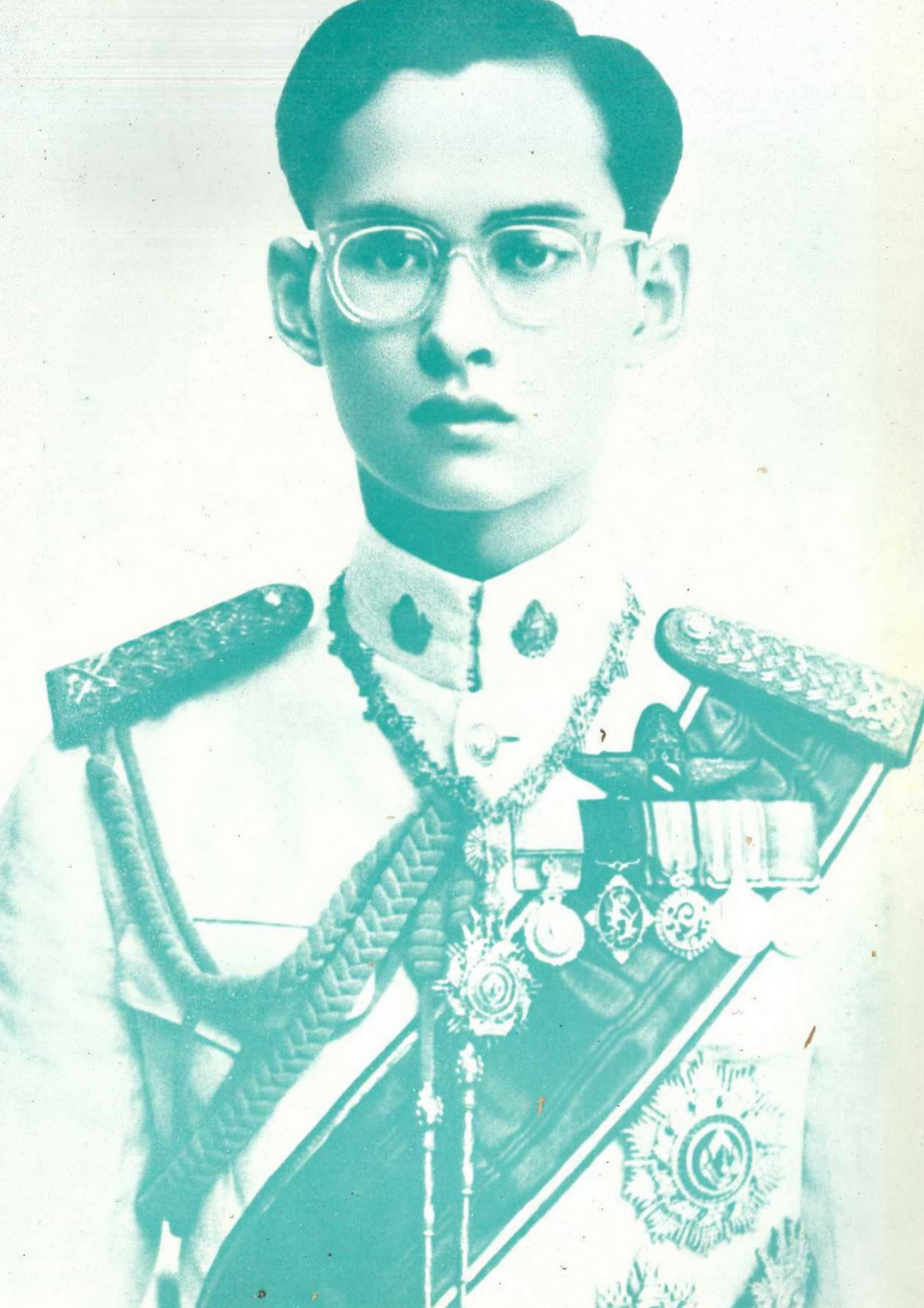

คณะกรรมการอำนวยการ
และ
คณะกรรมการบริหาร
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

จอมพล ถนอม กิตติขจร

ประธานกรรมการอำนวยการ และ ประธานกรรมการบริหาร

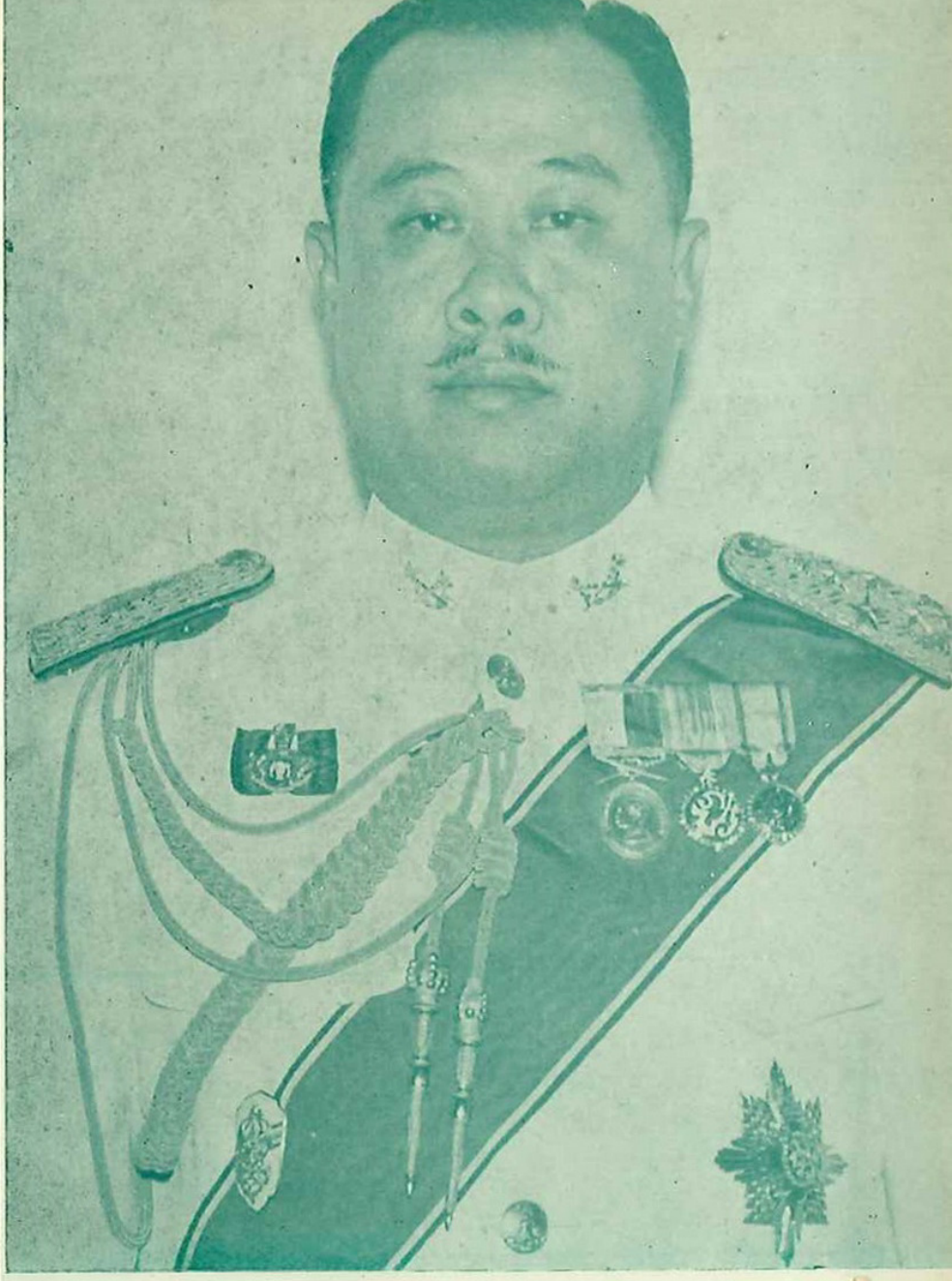

พลเอก ประภาส จารุเสถียร

กรรมการอำนวยการ

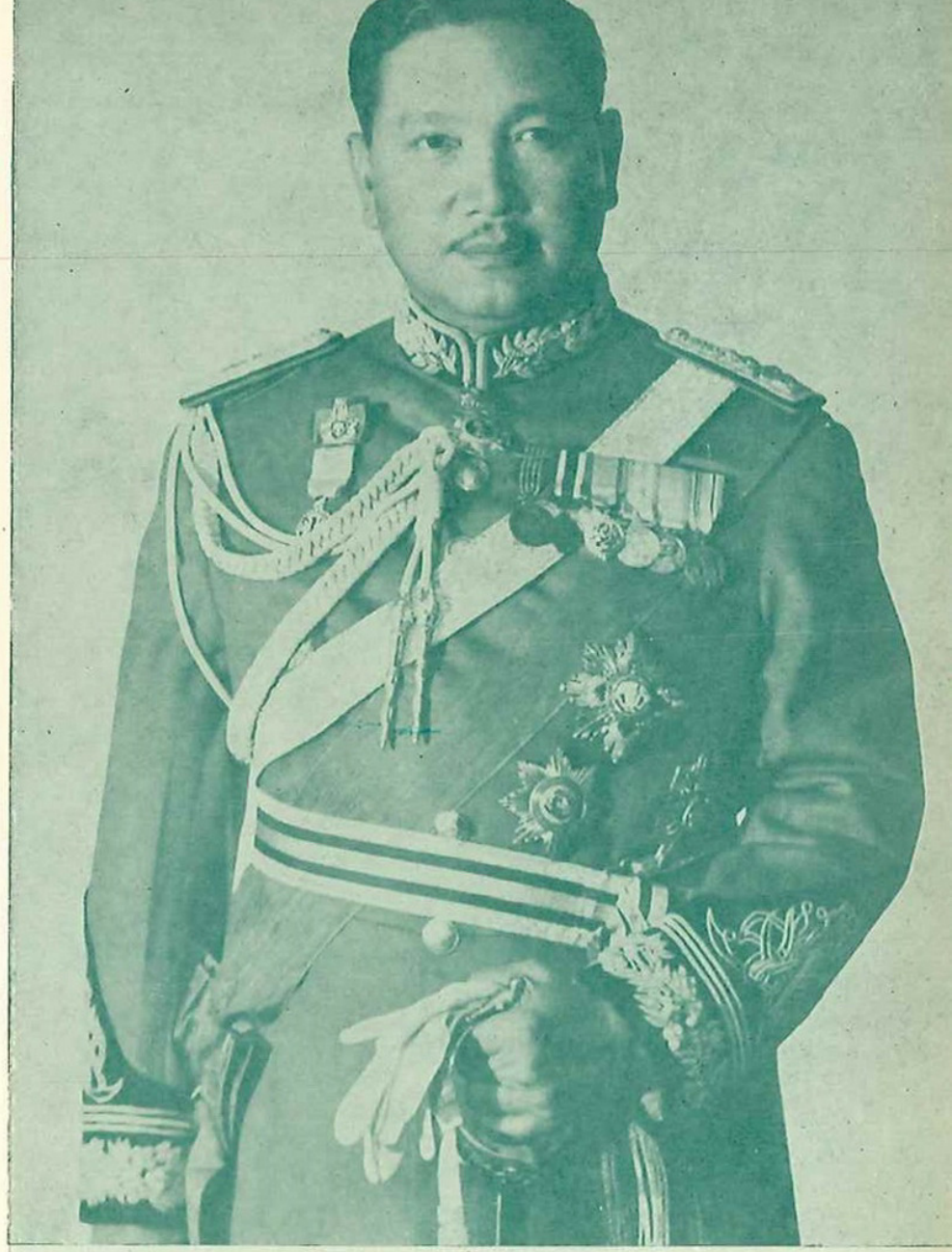

พลอากาศเอก ทวี จุลทรัพย์

กรรมการอำนวยการ

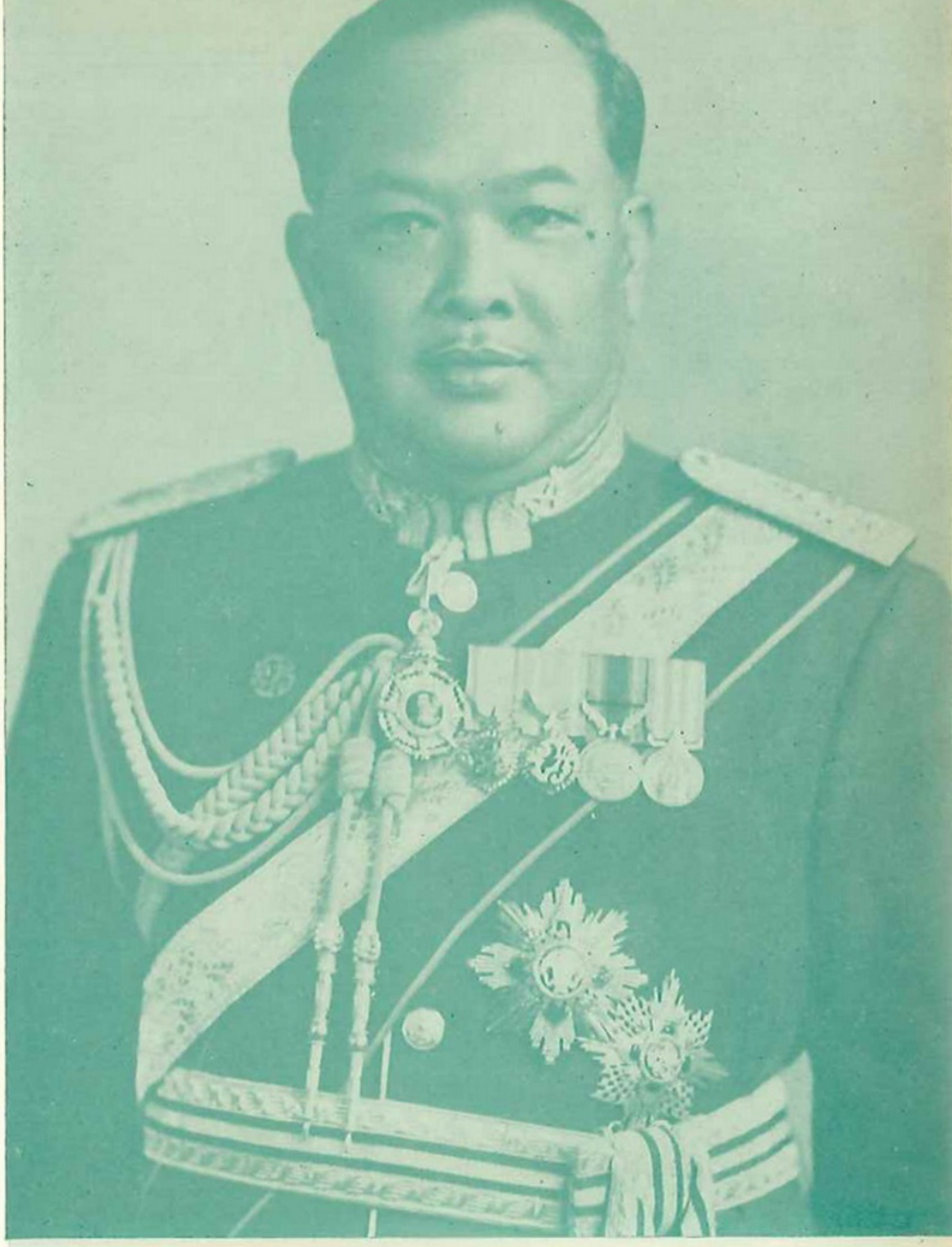

พลเอก จิตติ นาวีเสถียร

กรรมการอำนวยการ

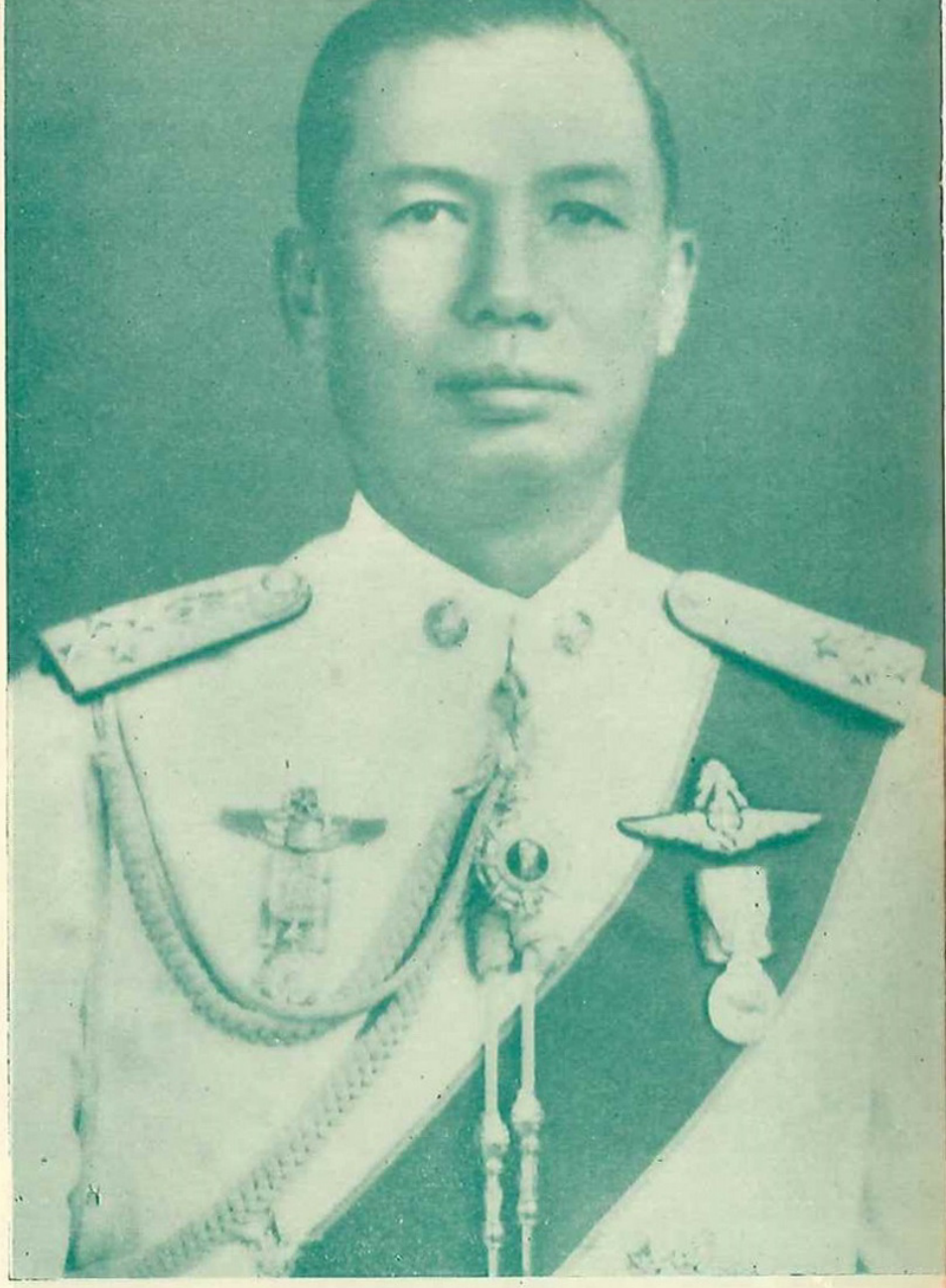

พลอากาศเอก บุญชู จันทรุเบกษา

กรรมการอำนวยการ

พลเรือเอก หม่อมเจ้าครรชิตพล อาภากร

กรรมการอำนวยการ

พลเรือเอก หลวงชำนาญอรรถยุทธ

กรรมการอำนวยการ

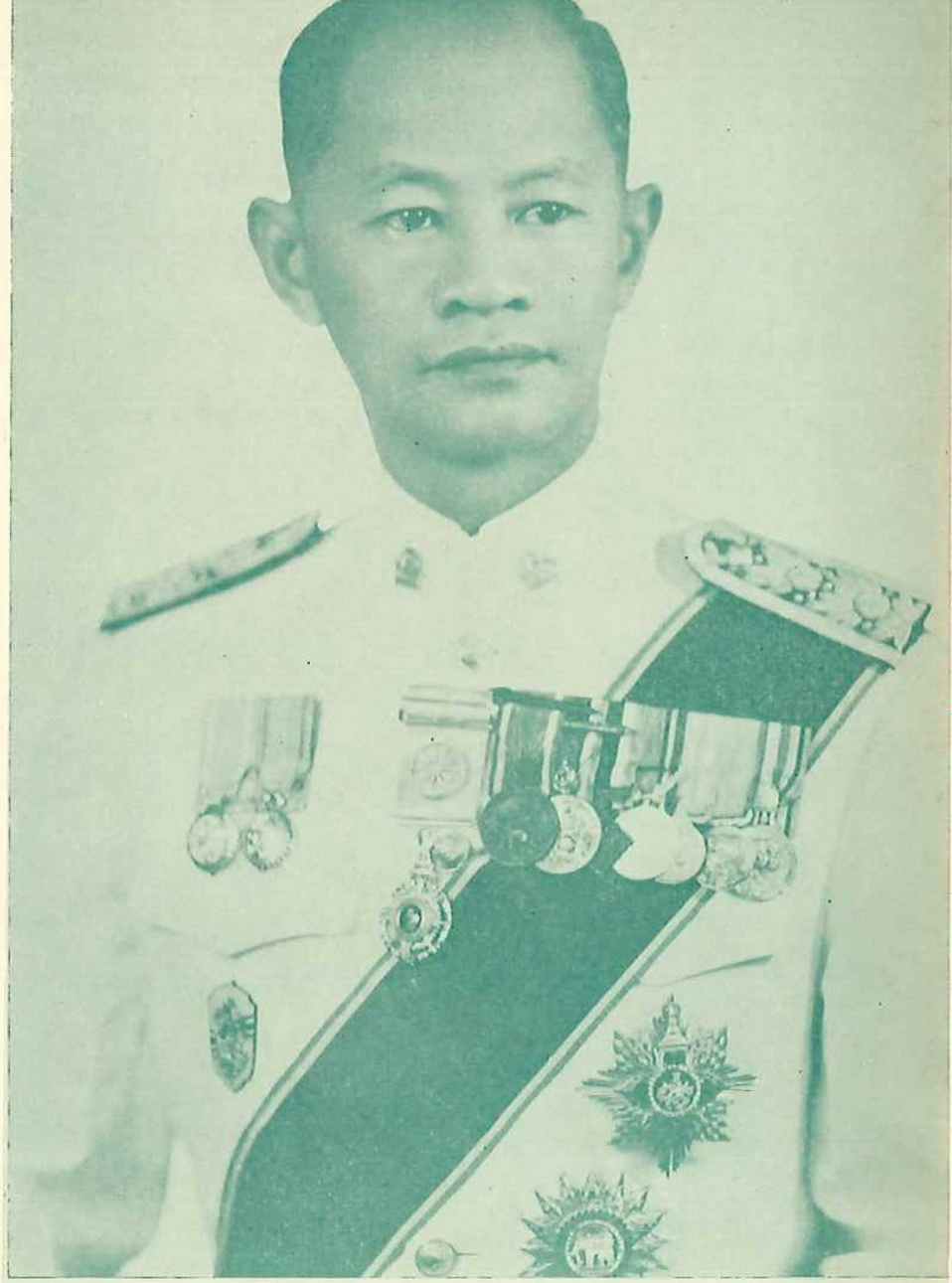

พลโท กฤช ปุณณะกันต์

กรรมการอำนวยการ และ กรรมการบริหาร

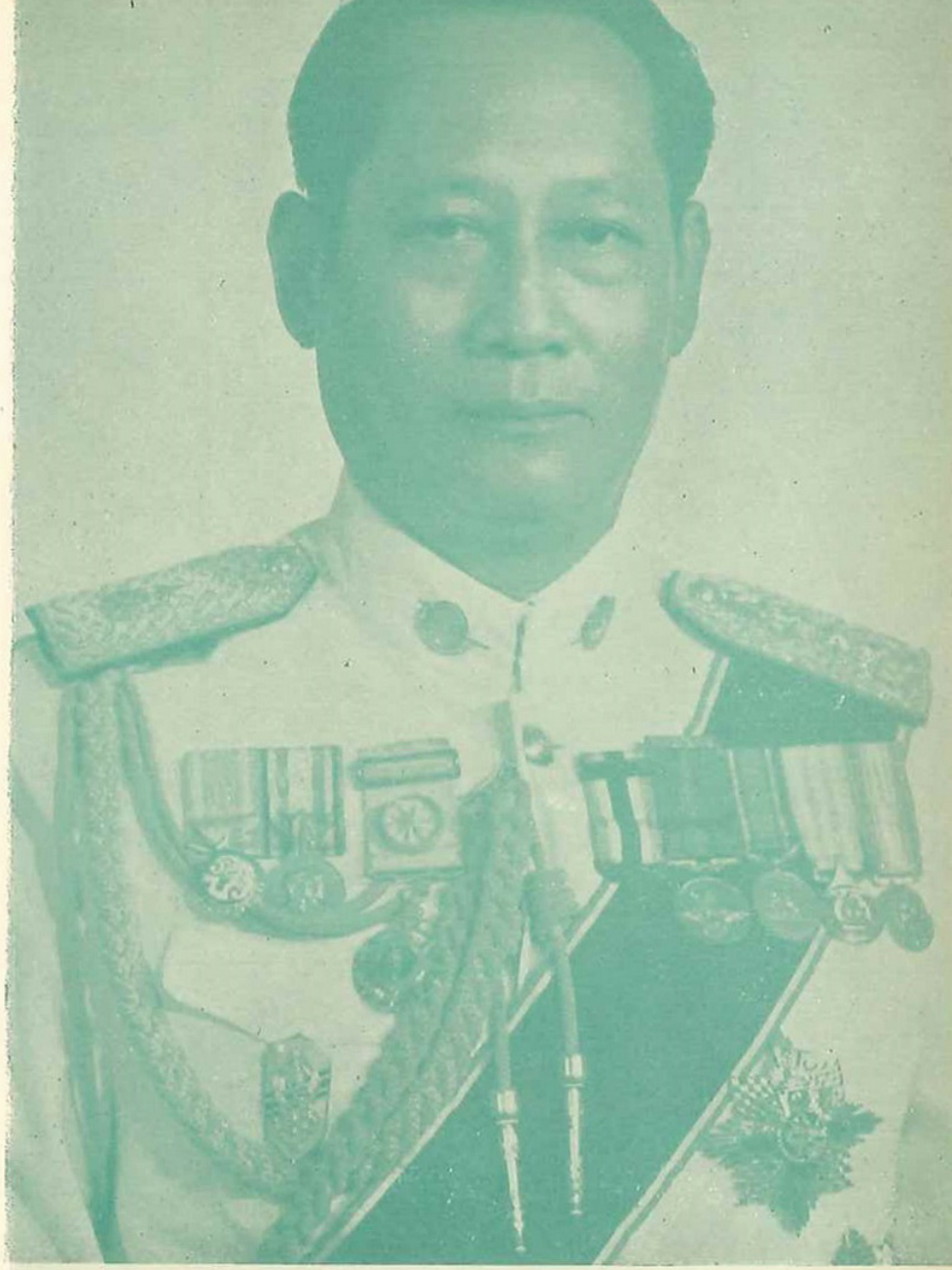

พลตำรวจโท กระเษียร ศรุตานนท์

กรรมการอำนวยการ

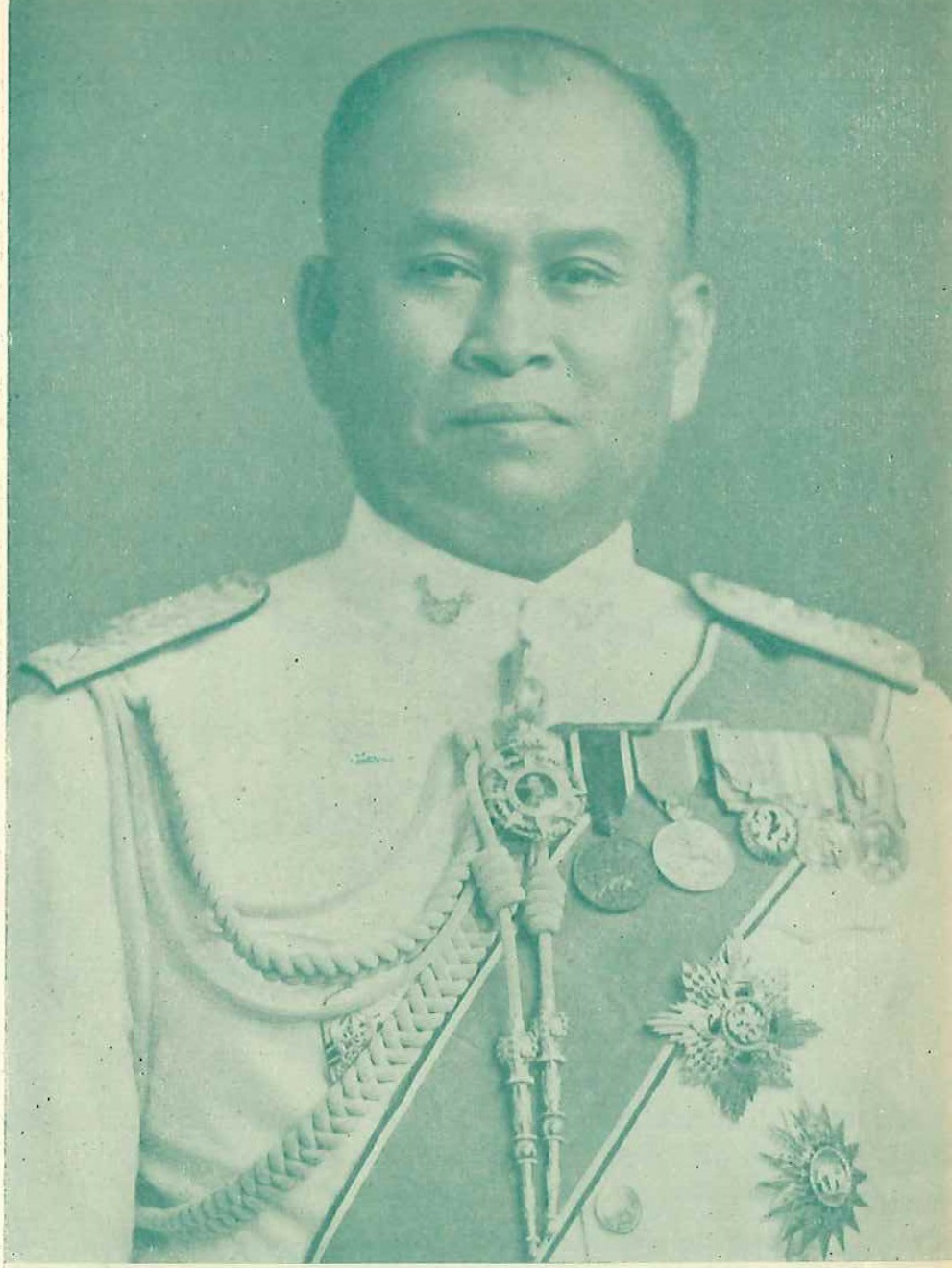

พลโท เจียม ญาโณทัย

กรรมการอำนวยการ

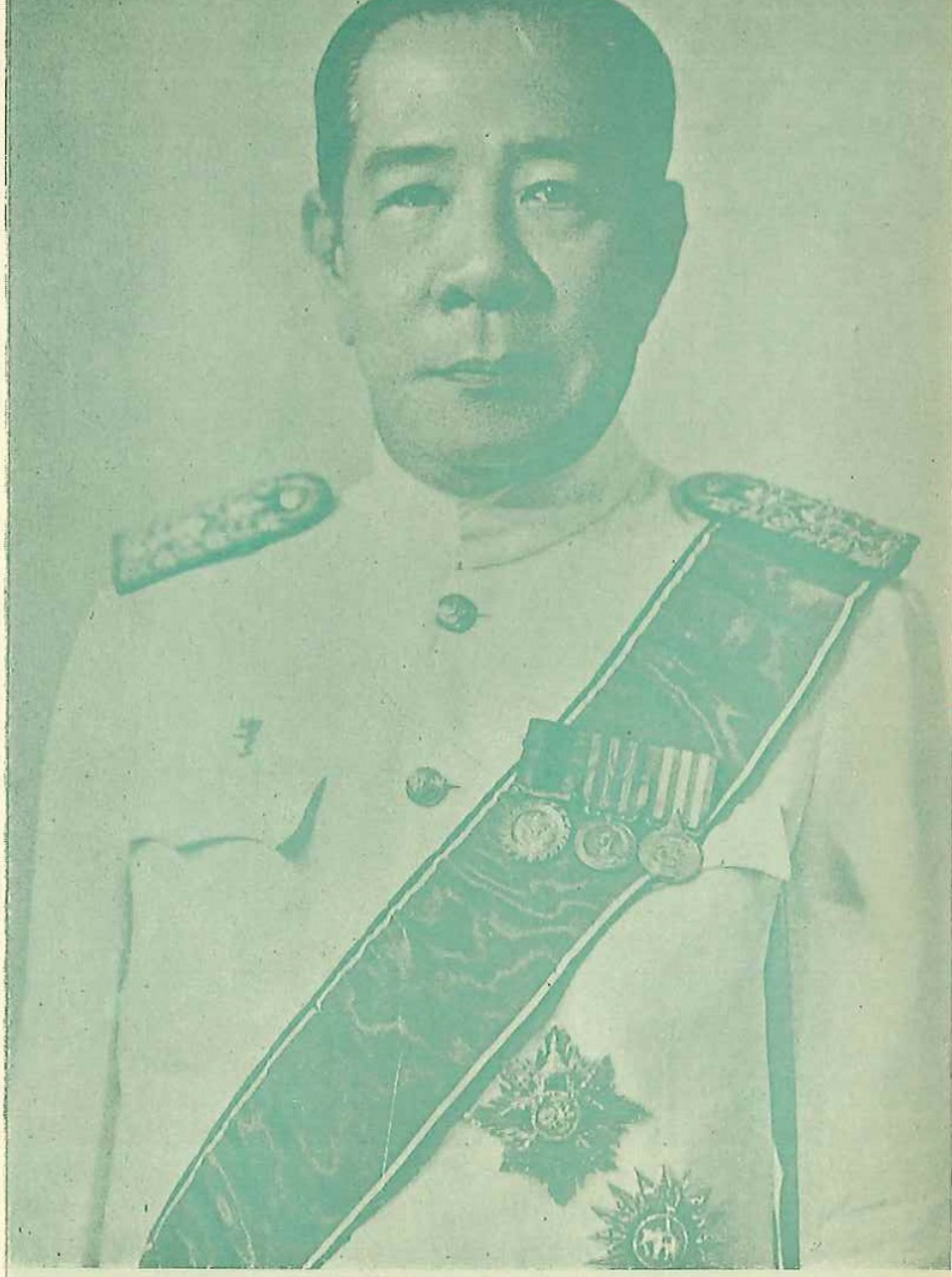

หลวงวุฒิศักดิ์เนตินาท

กรรมการอำนวยการ และ กรรมการบริหาร

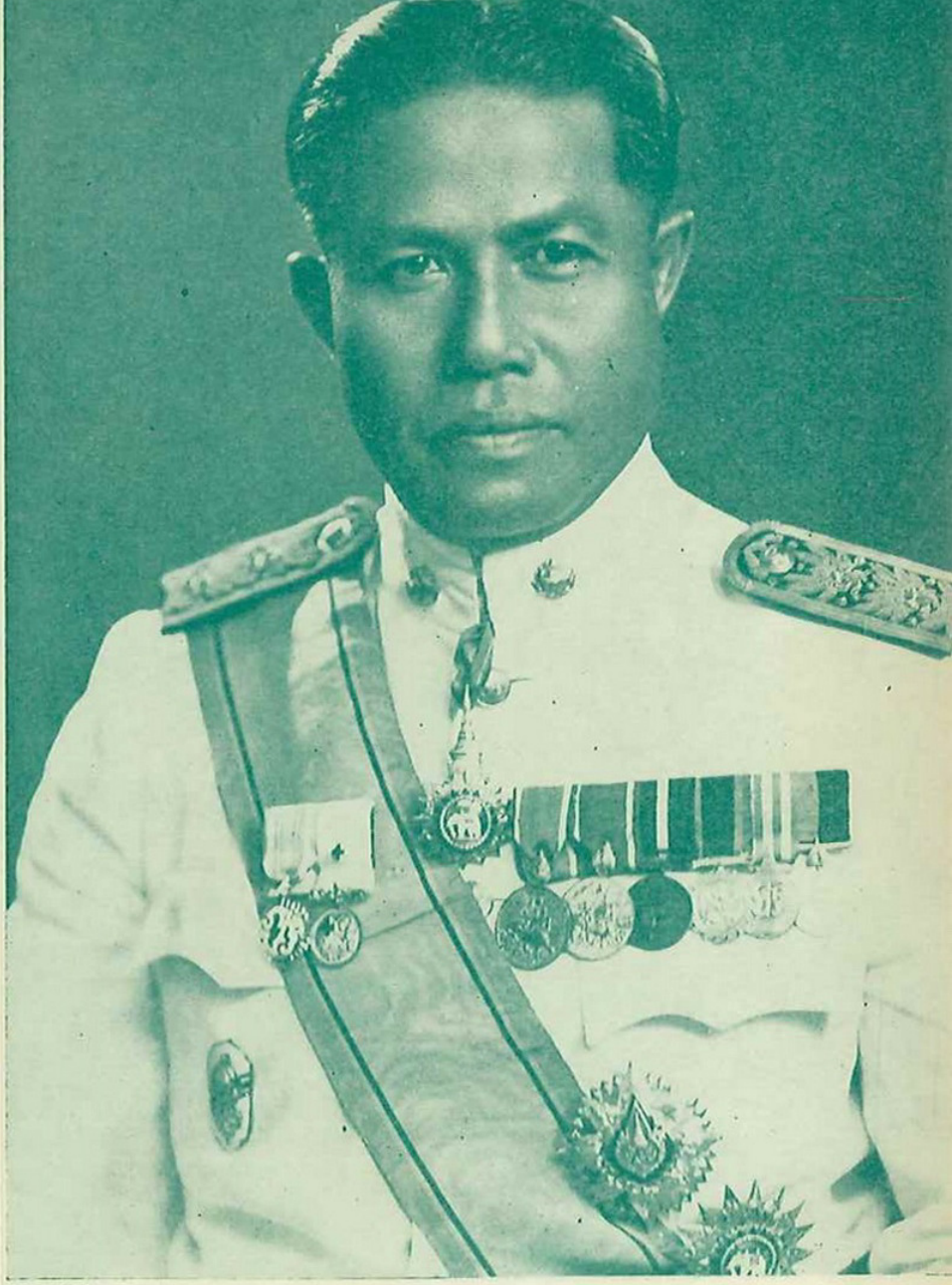

นายพ่วง สุวรรณรัฐ

กรรมการอำนวยการ

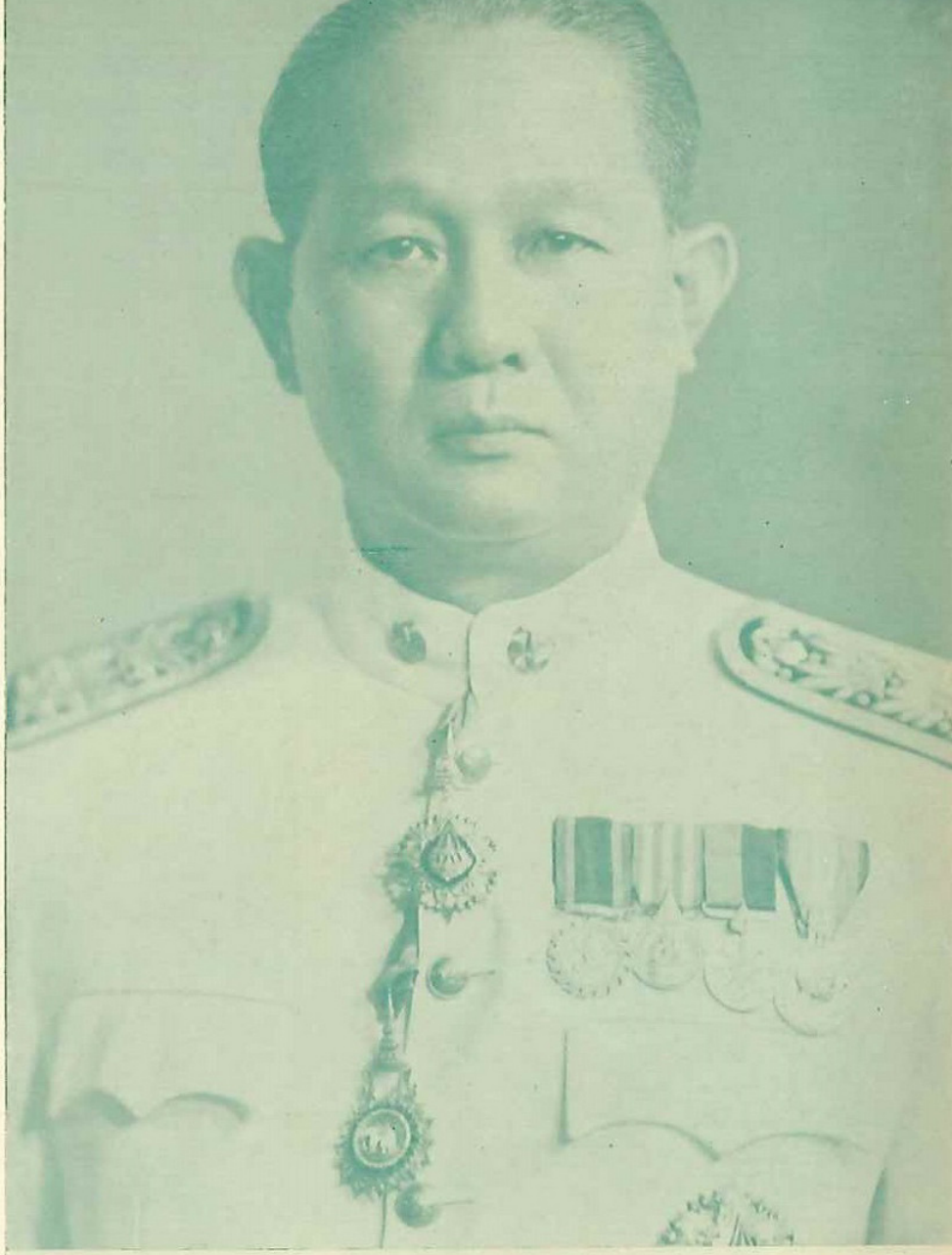

นายปริญ ลิมปิโกวิท

กรรมการอำนวยการ

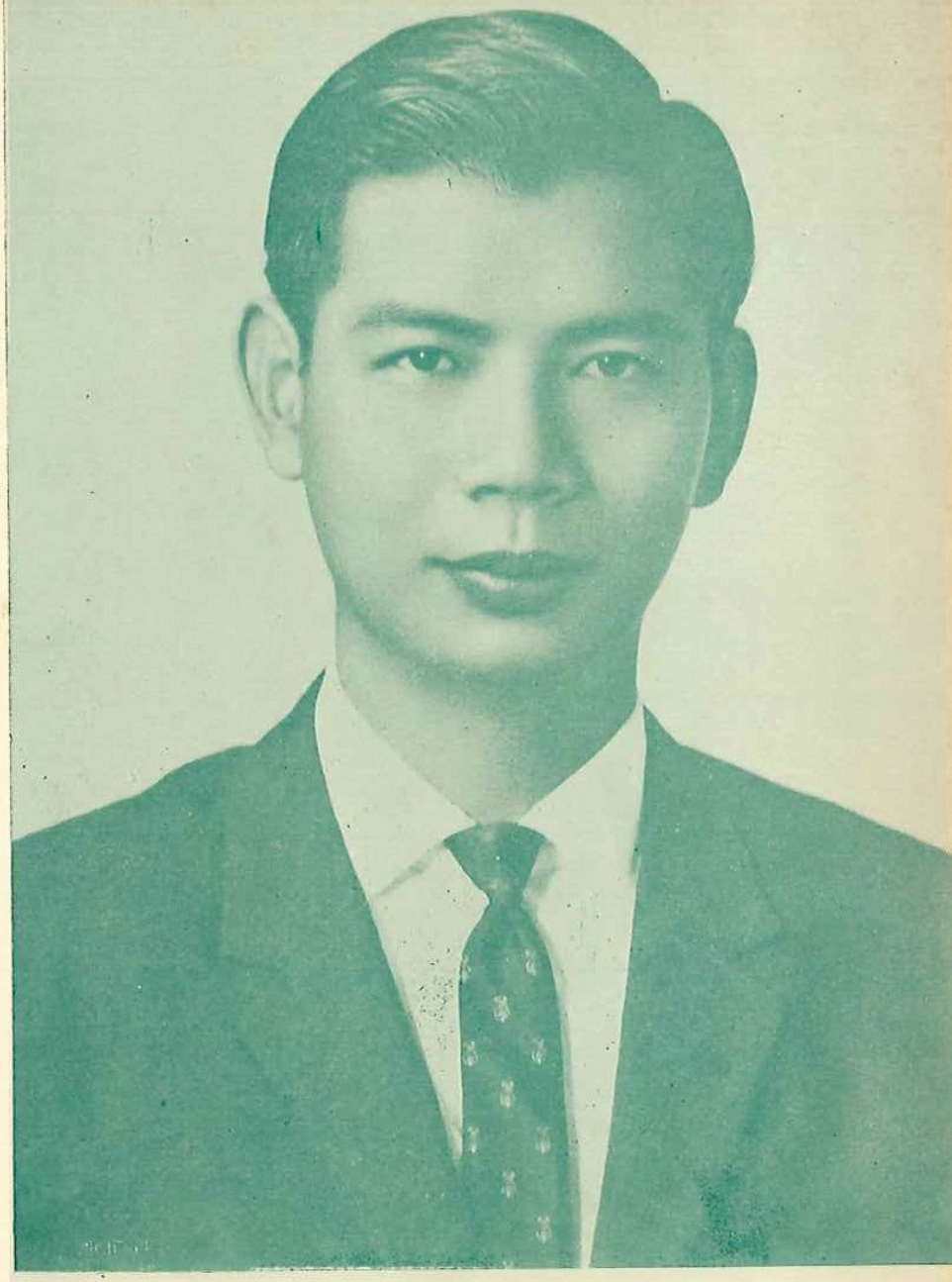

นายชำนาญ เพ็ญชาติ

เลขานุการประธานกรรมการอำนวยการ

ผู้อำนวยการ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

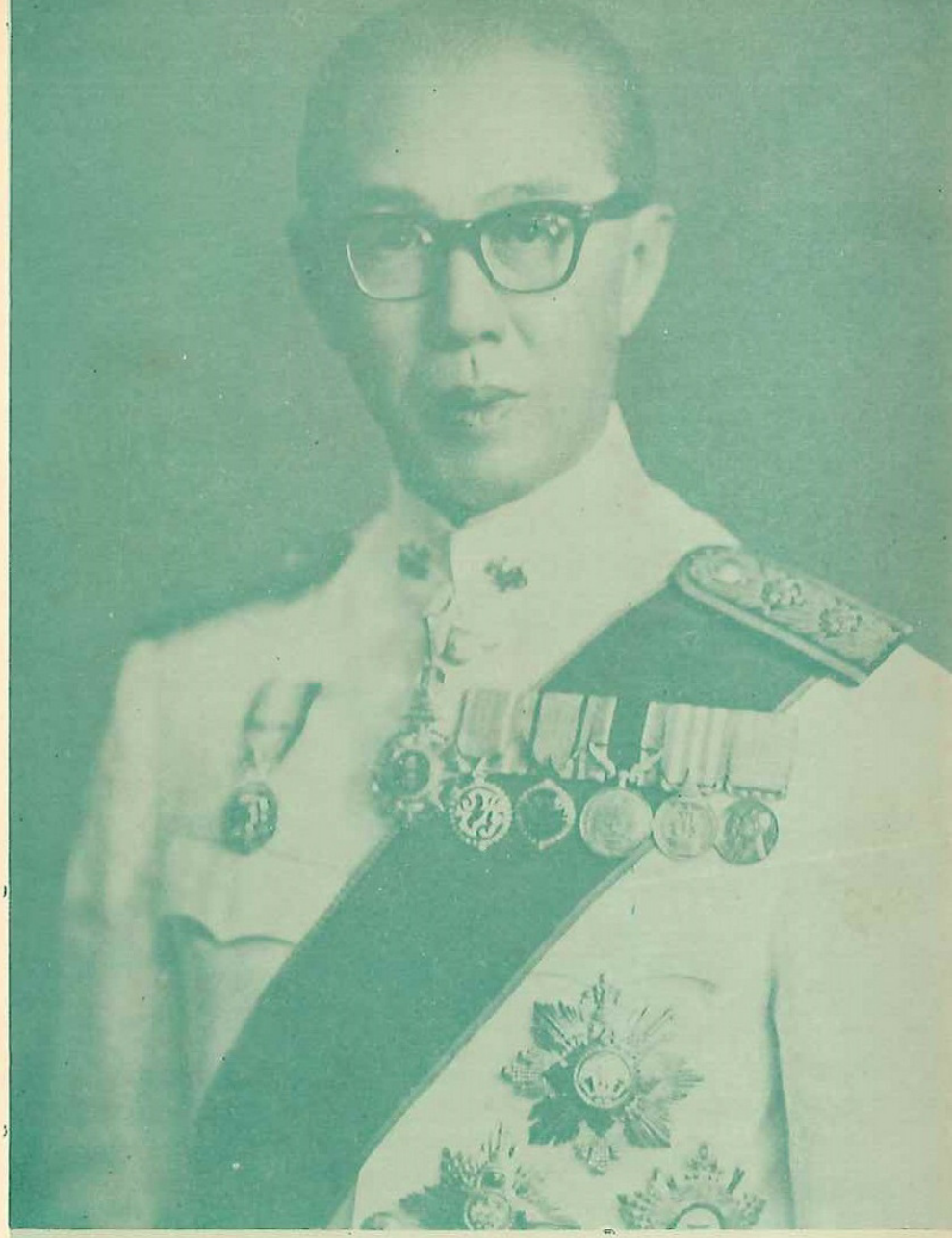

พลตำรวจเอก หลวงชาติตระการโกศล

ผู้อำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
กระทรวงการคลัง

คำขวัญ
ในวันคล้ายวันสถาปนา
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๐๘

คำขวัญ

เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

๕ เมษายน ๒๕๐๘

แต่เดิมมานั้น นอกจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ส่งรายได้จากการออกสลากส่วนหนึ่งให้แก่รัฐแล้ว ยังได้ใช้จ่ายเงินส่วนที่เหลือให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนตามนโยบายรัฐบาล รวมทั้งการสงเคราะห์ประชาชนในด้านต่าง ๆ ด้วย ตั้งแต่ปีที่แล้วเป็นต้นมา รัฐบาลได้ให้สำนักงานสลากกินแบ่งส่งรายได้ให้แก่กระทรวงการคลังเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหมายความว่ารัฐบาลสามารถนำรายได้ดังกล่าวไปใช้ในการทำนุบำรุงประเทศให้กว้างขวางออกไปได้อีก ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า กิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้อำนวยคุณานุประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนตลอดมา

ในโอกาสที่วันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เวียนมาบรรจบครบรอบปีอีกวาระหนึ่ง ข้าพเจ้าขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลพิภพ ได้โปรดประทานพรให้สำนักงานนี้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป และขอให้เจ้าหน้าที่ทุกท่านจงประสพแต่ความสุขศิริสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลในสิ่งอันพึงปรารถนา จงทุกประการ.

จอมพล ถ. กิตติขจร

(ถนอม กิตติขจร)

ประธานกรรมการ

คำนำ

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้จัดให้มีวันคล้ายวันสถาปนาขึ้นเป็นครั้งแรก ในวันที่ 5 เมษายน 2508 การที่ได้กำหนดเอาวันนี้เป็นวันคล้ายวันสถาปนาก็เพราะ รัฐบาลได้มีมติให้กระทรวงมหาดไทยโอนกิจการสลากกินแบ่งที่ได้จัดทำอยู่เพื่อหาเงินมาบำรุงเทศบาลมอบให้กระทรวงการคลังรับไปดำเนินงานเป็นของรัฐบาล และกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งตั้งคณะ - กรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นครั้งแรก ในวันที่ 5 เมษายน 2482 ถ้าจะนับจนถึงวันนี้ก็เป็นเวลา 26 ปีแล้ว

เนื่องจากกิจการสลากกินแบ่งได้มีขึ้นในประเทศไทย เมื่อปีจอจุลศักราช 1236 ตรงกับพุทธศักราช 2417 ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จ - พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชชกาลที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน พระบรมราชานุญาตให้กรมมหาดเล็กออกลอตเตอรี่เป็นครั้งแรก เมื่อ 91 ปีมาแล้ว และได้มีการออกสลากกินแบ่งต่อมาอีกหลายยุคหลายสมัย

ฉะนั้น ในโอกาสที่ได้จัดให้มีวันคล้ายวันสถาปนาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นเป็นปีแรกในครั้งนี้ จึงพิจารณาเห็นว่าถ้าจะได้รวบรวมประวัติการออกลอตเตอรี่หรือสลากกินแบ่งในประเทศไทยขึ้นไว้เป็นเล่มสมุด เท่าที่จะสามารถรวบรวมหามาได้ย่อมจะมีประโยชน์แก่การค้นหาและทราบความเป็นมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน จึงหวังว่าหนังสือเล่มนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่บรรดาผู้สนใจบ้างตามสมควร.

(พล.ต.อ.หลวงชาติตระการโกศล)
ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

5 เมษายน 2508.

ประวัติ กิจการสลากกินแบ่ง ในประเทศไทย

ก่อนที่จะเริ่มถึงประวัติของการออกลอตเตอรี่ในประเทศไทย ก็น่าจะได้พูดถึงการเสี่ยงโชคชนิดหนึ่ง ซึ่งคนไทยเรารู้จักมาก่อนเป็นเวลาประมาณร้อยกว่าปีมาแล้ว และดูเหมือนว่า ถ้าเอ่ยชื่อนั้นขึ้นมา ชาวไทยเกือบจะทุกคนจะต้องเข้าใจถึงความหมายของคำนั้นแจ่มแจ้งชัดเจนทีเดียว คำนั้นก็คือ "หวยเบอร์" หวยเบอร์ในสมัยร้อยกว่าปีมาแล้วมีความหมายไม่ตรงกับสมัยนี้ แต่ที่คนสมัยนี้รู้จักคำว่า "หวยเบอร์" ก็เพราะนำมาใช้กับ สลากกินแบ่ง โดยอนุโลม เพราะกินความลึกซึ้ง เข้าใจง่ายรู้จักกันทั่วไป ในสมัยแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓) เมื่อปีมะแม ตรงกับพุทธศักราช ๒๓๗๘ ได้มีชาวจีนมาขอสัมปทานจากรัฐบาล ออกหวย ก.ข. เป็นรายวัน โดยรัฐบาลได้รับเงินค่าประมูลผูกขาดเป็นรายปีเข้าท้องพระคลังเป็นรายได้ของแผ่นดิน นอกจากหวย ก.ข. แล้วก็ยังมีหวยจับยี่กีอีก เพิ่งจะห้ามเล่นโดยเด็ดขาด เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๙ ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนี่เอง จะเห็นได้ว่า คนไทยรู้จักและคุ้นเคยกับหวย ก.ข. นี้ติดต่อกันมาเป็นเวลานานถึง ๘๑ ปี แม้ว่าหวย ก.ข. จะเลิกล้มไปแล้ว แต่ก็เกิดมีการเสี่ยงโชคชนิดใหม่ซึ่งมีวิธีการคล้ายคลึงกันขึ้นมาแทนที่ แต่คราวนี้ชนชาติฝรั่ง เป็นผู้นำมาเผยแพร่ จัดทำเป็นครั้งแรกเมื่อปีจอ จุลศักราช ๑๒๓๖ ตรงกับ พ.ศ. ๒๔๑๗ ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คือเมื่อประมาณ ๙๑ ปีมาแล้ว ซึ่งเป็นเวลาเกี่ยวเนื่องติดต่อกันระหว่างหวย ก.ข. กับการเสี่ยงโชคชนิดหลังนี้ การเสี่ยงโชคชนิดนี้ฝรั่งเรียกว่า "ลอตเตอรี่" (Lottery) ซึ่งแปลว่า "การเสี่ยงโชค" แต่โดยที่ไทยเรา

ผั่งใจกับคำว่า หวย ก.ข. ประกอบกับลักษณะและวิธีการคล้ายคลึงกันอยู่บ้างตามความเข้าใจของประชาชน จะแตกต่างกันอยู่ก็ตรงผู้จัดทำ และการจัดสรรเงินรายได้ วัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายในการจัดทำ ประชาชนจึงคงสมัครใจเรียกว่า "หวยเบอร์" บ้าง "ลอตเตอรี่" ทับศัพท์ของฝรั่งบ้าง เพราะเป็นที่เข้าอกเข้าใจดีเรียกง่าย เข้าใจง่าย มีความหมายลึกซึ้งดีกว่าจะแปลเป็นภาษาไทย แต่จะอย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้จะมีผู้ใดเรียก "หวยเบอร์" หรือลอตเตอรี่ ก็เป็นที่เข้าใจว่า ก็คือสลากกินแบ่ง ที่รัฐบาลจัดทำจำหน่ายอยู่ทุกวันนี้นั่นเอง

ถ้าจะข้ามไปถึงประวัติและวิธีการออกลอตเตอรี่ โดยผ่านวิธีการออกหวย ก.ข. ไปเสีย ก็เป็นที่น่าเสียดาย เพราะคนไทยในสมัยนี้ และสมัยต่อไป อาจไม่เคยเห็นหรือไม่มีโอกาสที่จะได้เห็น จึงใคร่กล่าวถึงบ้างสักเล็กน้อยพอเป็นสังเขป การออกหวย ก.ข. นั้น มีเอกชนชาวจีนมาขอสัมปทานจากรัฐบาล ถ้าผู้ใดไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้จัดทำก็ถือว่าเป็นความผิด ผู้ที่ได้รับสัมปทาน เรียกกันว่า "ขุนบาล" (ผู้ที่ได้เป็นขุนบาลติดต่อกันมานานจนชื่อเสียงโด่งดังเป็นชาติจีน ซึ่งคนโดยมากเรียกว่า "ยี่กอฮง" ต่อมาในรัชกาลที่ ๖ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตร เป็นพระอนุวัตรราชนิยม)

วิธีออกหวย ก.ข. นั้นใช้ออกตามตัวอักษร ตั้งแต่ ก. ถึง ฮ. แต่นำมาขนานนามเสียใหม่ เช่น ก. สามหวย, ข. หวยโบ๊, ค. ทะตั๋ง, ฆ. เค๊าะคนซัว, ง. จีเกา, บ. แจหลี, และ ป. กังสือ เหล่านี้เป็นต้น

โรงหวยใหญ่ในสมัยนั้น ตั้งอยู่ที่ประตูสามยอด ซึ่งคนส่วนมากเรียกตำบลนี้กันจนติดปากว่า "หน้าโรงหวย" ขุนบาลเป็นผู้ตั้งร้านเขียนโพย หรือสลากจำหน่าย ส่วนร้านรองลงไปในที่ชุมนุมชนเรียกว่า "ร้านแขวง" และร้านแขวงเหล่านี้มีร้านย่อย ๆ เป็นบริวารอีกมากร้านด้วยกัน โดยเฉพาะในจังหวัดพระนครและธนบุรี มีร้านเขียนโพยจำหน่ายหวยไม่แพ้ร้านจำหน่ายสลากกินแบ่ง ฯ เลย ร้านแขวงและร้านย่อยเหล่านี้ ล้วนเป็นคนจีนทั้งสิ้น คนไทยจะมีบ้างก็เป็นส่วนน้อย

เวลามีลูกค้ามาแทงหวย ร้านแขวงหรือร้านย่อยก็จะออกตั๋วให้ ตั๋วดังกล่าวมีชื่อเฉพาะเรียกว่า "โพยหวย" ใช้พู่กันเขียนเป็นตัวอักษรจีนลงบนแผ่นกระดาษฟางแผ่นเล็ก ๆ ขนาดกว้างประมาณ ๒ นิ้ว ยาว

๔ นิ้ว ว่าแทงตัวอะไร เป็นมูลค่าเท่าใด อย่างน้อยแทงกันตั้งแต่เฟื้องหนึ่งขึ้นไป (เท่ากับสิบสองสตางค์ครึ่งเดี๋ยวนี้) โดยโพยหวยนี้มีตรายี่ห้อร้านเป็นภาษาจีนประทับไว้ทั้งต้นขั้วและปลายขั้วด้วย เพื่อสะดวกในการตรวจสอบ เมื่อเวลาผู้ถูกหวยนำโพยไปขอรับเงิน ผู้แทงแทงที่ร้านไหนก็ไปขอรับเงินที่ร้านนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า การเขียนโพยหวย เขียนเป็นหนังสือจีนทั้งสิ้น มีตัวอักษรไทยแต่เฉพาะตัวหวยที่แทง เช่น แทงตัว ก. เป็นหวยเช้า และตัว ข. เป็นหวยค่ำ ก็เขียนแต่เฉพาะตัวอักษรไทยสองตัวเท่านั้น เมื่อไปแทงหวย ผู้แทงจะต้องแจ้งความประสงค์ด้วยว่า จะแทงทั้งสองตัวเต็มพิขา หรือแทงตามธรรมดา คือ ถ้าแทงทั้งสองตัวเต็มพิขา เมื่อถูกทั้งสองตัว ก็จะได้เงินรางวัลหลายร้อยเท่า เช่นแทงบาทหนึ่งอาจได้เงินตั้ง ๑๐ ชั่ง หรือแปดร้อยบาท ยิ่งในสมัยนั้น ใช้เงินเหรียญบาท พอใครถูกรางวัลมาก ๆ อย่างว่า ขนเงินกันเป็นหีบ ๆ ทีเดียว แต่ถ้าแทงตามธรรมดา แม้ถูกเพียงตัวเดียว คือถูกตัวเช้าหรือตัวค่ำ ก็ได้รางวัล แต่ได้น้อยลงมากสำหรับเงินรางวัลที่จ่ายให้แก่ผู้ถูกหวย ก.ข. นั้น มีอัตราดังนี้คือ ถ้าแทงตอนเช้าที่ร้านย่อยได้ ๒๘ ต่อหมายถึงว่าถ้าแทง ๑ บาท, เมื่อถูกได้ ๒๘ บาท ถ้าแทงที่โรงหรือเรียกในสมัยนั้นว่า "หิ้ง" แทง ๑ บาทจะได้ ๓๐ บาท หรือ ๓๐ เท่า (แทงตัวเดียว) แต่ถ้าแทงควบเช้าค่ำ ก็จะได้ ๓๐ × ๓๐ เท่า (หมายถึงว่าแทงทั้งตอนเช้าและตอนค่ำ) ถ้าแทงที่ร้านย่อยก็จะได้ ๒๘ ต่อหรือ ๒๘ × ๒๘ เท่า

การออกหวย ออกเป็นสองเวลา คือ หวยเช้า ออกเวลาประมาณ ๐๒.๐๐ น. และหวยค่ำ ออกเวลาประมาณ ๐๔.๐๐ น. หรือ ๐๕.๐๐ น. เมื่อหวยตัวใดตัวหนึ่งออกมาแล้วจะมีคนเที่ยวร้องตะโกนบอกไปตามถนนต่าง ๆ และร้านขายโพยหวยจะเขียนป้ายบอกไว้ที่หน้าร้านด้วย

วิธีออกก็ไม่มีพิธีรีตองอะไรมากนัก ใช้สถานที่โรงหวยใหญ่เป็นที่ออก การออกหวยตัวเช้าครึกครื้นมาก เพราะมีประชาชนไปคอยชมการออกอย่างคับคั่ง ก่อนเวลาออกเจ้าหน้าที่ก็จะนำถุงซึ่งบรรจุตัวหวยออกมาแขวนไว้ที่หน้าเวที สักครู่หนึ่ง ขุนบาลก็เดินออกมาที่เวที หยิบถุงซึ่งบรรจุตัวหวยขึ้นชูให้ประชาชนที่ไปชมเห็นทั่วกัน แล้วค่อย ๆ ล้วงมือลงไปในถุงเพื่อหยิบตัวอักษรที่จะออกให้แน่ชัดเสียก่อนแล้วค่อย ๆ

ขยับตัวอักษรให้โผล่ขึ้นมาจากปากถุงทีละน้อย ๆ เวลานั้นเป็นเวลาที่ตื่นเต้นกันมาก เมื่อตัวอักษรโผล่ขึ้นมาเห็นเต็มตัวแล้ว ประชนชนถึงกับฮากันครืนใหญ่ สนุกสนานกันจริง ผู้ที่ถูกหวยก็พาเพื่อนฝูงไปรับประทานอาหาร และขนมนมเนยกันอย่างสำราญ ส่วนผู้ที่ผิดหวังก็พากันกลับบ้าน ไปนอนฝันรอถูกหวยตัวค่ำกันอีกครั้งหนึ่ง สมัยนั้นชาวบ้านนิยมเล่นหวย ก.ข. เกือบจะว่าไม่เป็นอันกินอันนอน หลับตาลงไปก็ฝัน แล้วนำมาทำนายทายเป็นตัวหวย ก.ข. แทบทุกคืน วันหน้าโรงหวยในสมัยโน้น มีร้านจำหน่ายอาหารและขนมนมเนยขายอย่างมากมายเด่นกว่าที่อื่นๆและ เป็นแหล่งที่ประชาชนนิยมไปเที่ยวเตร่กันมาก

ท่านผู้อ่าน จะเห็นได้แล้วว่า การเสี่ยงโชคแบบหวย ก.ข. นี้ ในสมัยนั้น ประชาชนมีความนิยมเล่นกันแพร่หลาย ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่จะสนใจ และขึ้นอกขึ้นใจกับชื่อของตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวหวยเบอร์ นำมาประดิษฐ์คิดร้อยกรองให้ฟังไพเราะจำง่าย เช่น "ก. สามหวยสวยนักเป็นจักรี" หมายถึงว่า ถ้าฝันเห็นพระราชวัง หรือราชวงศ์จักรี ก็จะแทงตัว ก. แต่อย่างไรก็ดียังมีวิธีแทงหวยอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งขุนบาลไม่มีโอกาสจะทราบได้ว่า ผู้แทงแทงตัวอะไร ? วิธีนี้เรียกว่า การแทงหวยหิ้ง คือผู้แทงจะต้องมาแทงที่สำนักงานใหญ่ ผู้แทงก็จะเขียน ตัวหวยเช้า ค่ำ ที่จะแทงห่อมาให้มิดชิดแขวนไว้ที่สำนักงานที่ออกและขุนบาลก็จะผนึกตรารับรองเป็นหลักฐาน การแทงหวยประเภทนี้โดยมากมักเป็นลูกค้าขาใหญ่ๆ แทงกันคราวละมาก ๆ เมื่อหวยออกมาถูกกับที่ตนแทง ขุนบาลก็จะมาเปิดและจ่ายเงินรางวัลให้ จะได้เงินถึง ๓๐ ต่อ หรือ ๓๐ เท่า

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เลิกบ่อนเบี้ยและหวย ก.ข. เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๕๙ กิจการหวย ก.ข. จึงเป็นอันล้มเลิกตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา เมื่อหวย ก.ข. เลิกล้ม หวยจับยี่กี ซึ่งมีวิธีการเล่นประเภทเดียวกัน แต่ใช้เลข ๑๒ ตัว คือตั้งแต่ ๑–๑๒ แต่ออกเป็นรางวัลเพียง ๙ ตัว ก็เลิกล้มไปพร้อม ๆ กัน เมื่อได้เล่าถึงการเล่นหวย ก.ข. มาพอสมควรแล้ว ก็จะได้หันเข้าหาเรื่องการออกลอตเตอรี่อันเป็นจุดมุ่งหมายกันเสียที ตามหลักฐานเท่าที่ค้นพบ เท่าที่โอกาสและเวลาอำนวยให้ ก็พอจะประมวลได้ว่า การออกลอตเตอรี่มีเป็นระยะ ๆ หรือช่วง ๆ เพื่อที่จะให้ท่านผู้อ่าน

ได้ติดตามเรื่องของสลากกินแบ่ง ไม่สับสนกัน จึงใคร่จะจำแนกออกบรรยายไว้เป็นตอน ๆ ดังนี้

ประวัติของสถานที่ หรือสำนักงานสลากกินแบ่ง และสถานที่ออกสลากกินแบ่งตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้าย (ในปัจจุบันนี้) โดยลำดับ

การปฏิบัติงานหรือกรรมวิธี ของแต่ละครั้ง ละยุค ละสมัย ว่าแตกต่างกันอย่างไร? และปฏิบัติกันมาอย่างไร? มีวัตถุประสงค์อย่างไร? และมีวิวัฒนาการมาอย่างไร?

การออกสลากกินแบ่ง หรือลอตเตอรี่ในประเทศไทยเรานั้น ได้กระทำกันมาตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นครั้งแรก และต่อมาก็ทำเป็นครั้งคราว สุดแต่จะมีความต้องการหรือความจำเป็น แต่ก็พอจะประมวลและแยกแยะออกไปเป็น ๙ สมัยด้วยกันดังนี้ คือ

๑. สมัยที่หนึ่ง เมื่อจุลศักราช ๑๒๓๖ เนื่องในวันพระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

๒. สมัยที่สอง พ.ศ. ๒๔๖๐ สงครามโลกครั้งที่ ๑

๓. สมัยที่สาม เนื่องในงานฤดูหนาว พ.ศ. ๒๔๖๑ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจัดทำขึ้น ณ วังสราญรมย์ และต่อมาย้ายมาจัดทำที่สวนจิตรลดา ปีหนึ่งก็ย้ายกลับมาจัดทำที่วังสราญรมย์อีก เพราะวังสวนจิตรลดาสมัยนั้นเปลี่ยวมาก ผู้ไปเที่ยวงานถูกจี้ ถูกขโมย ไม่เป็นการปลอดภัย เงินรายได้ใช้จ่ายในงานฤดูหนาวและบำรุงเสือป่า

๔. สมัยที่สี่ พ.ศ. ๒๔๖๖ ลอตเตอรี่บำรุงเสือป่าอาสาสมัคร

๕. สมัยที่ห้า พ.ศ. ๒๔๗๖ ลอตเตอรี่สภากาชาดสยาม

๖. สมัยที่หก พ.ศ. ๒๔๗๖ ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม

๗. สมัยที่เจ็ด พ.ศ. ๒๔๗๗ ลอตเตอรี่สรรพากรของรัฐบาลสยาม

๘. สมัยที่แปด พ.ศ. ๒๔๗๗ สลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลพระนครและธนบุรี

๙. สมัยสุดท้าย สลากกินแบ่งของรัฐบาล

สถานที่ซึ่งเป็นสำนักงาน และสถานที่ออกสลากกินแบ่ง

นับตั้งแต่เริ่มมีการออกลอตเตอรี่ในสมัยแรกเป็นต้นมา ตราบจนกระทั่งปัจจุบันนี้ สถานที่ทำการก็ดี สถานที่ออกสลากลอตเตอรี่ก็ดี ต้องเปลี่ยนแปลงโยกย้ายมิได้หยุดหย่อน ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการออกลอตเตอรี่ในระยะแรกๆ นั้น มิได้จัดทำกันเป็นการถาวร หรือเป็นประจำ เพียงแต่เป็นงานพิเศษที่จัดทำขึ้นชั่วครั้งคราว สุดแต่ความจำเป็นหรือความต้องการของรัฐบาลหรือทางราชการส่วนนั้นๆ นับตั้งแต่การออกลอตเตอรี่ครั้งแรกในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๘๒ ซึ่งเป็นเวลาที่สำนักงานสลากกินแบ่งมีสถานที่เป็นสำนักงานเป็นครั้งแรกในบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี จนถึงปัจจุบันนี้ก็เป็นเวลาถึง ๒๕ ปีเศษแล้ว และจากนั้น พ.ศ. ๒๔๘๒ ถึงวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ อันเป็นวันที่สลากกินแบ่งมีสถานที่ทำการถาวร (คือที่อยู่ในปัจจุบันนี้) เป็นเวลาถึง ๑๖ ปี ถ้าจะสมมุติให้สลากกินแบ่งเป็นบุคคลก็นับว่ามีอายุบรรลุนิติภาวะแล้ว ทั้งนี้ก็โดยอนุสนธิจากมติคณะรัฐมนตรี ได้ประชุมตกลงให้โอนการออกสลากกินแบ่งซึ่งกระทรวงมหาดไทยจัดทำอยู่เพื่อการเทศบาล มาให้กระทรวงการคลังจัดการดำเนินงานเป็นของรัฐบาล กระทรวงการคลังจึงตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ตามแจ้งความของกระทรวงการคลังเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่จะได้พูดถึงในตอนต่อไป กิจการออกสลากจึงตกเป็นอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงการคลังตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา เป็นเวลานานถึง ๒๕ ปีเศษ ซึ่งในระยะนี้ก็มีวิวัฒนาการและความเจริญก้าวหน้ามาโดยลำดับ ตราบจนกระทั่งมีสำนักงานเป็นของตนเองโดยเอกเทศ คือสำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาล ซึ่งแต่เดิมสร้างเป็นตึกชั้นเดียวด้านหน้าศาลากลางจังหวัดพระนครและธนบุรีเป็นที่ทำการ (แต่บัดนี้ได้ทำการรื้อถอนไปแล้ว เพราะทางราชการประสงค์ใช้ที่ดินในบริเวณนั้นปลูกสร้างอาคารที่ทำการของกระทรวงมหาดไทย) อาคารแห่งเดิมนี้ ได้ใช้เป็นที่ทำการสำนักงานสลากกินแบ่งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๒ เงินที่ใช้ในการก่อสร้างได้จากเงินรายได้ ๓% ของสำนักงานสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลในสมัยที่พระยาราชนุกูล

เป็นประธานกรรมการ แต่ครั้นได้ทำการก่อสร้างอาคารหลังใหม่ ณ ถนนราชดำเนิน ติดกับกรมประชาสัมพันธ์ (ซึ่งเป็นที่ทำการของสลากกินแบ่งปัจจุบันนี้) แล้วเสร็จก็ได้ย้ายไปอยู่และปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๔๙๘ แต่เพื่อจะให้ท่านผู้อ่านได้ทราบตามลำดับมาตั้งแต่ต้น จึงขอเล่าให้ท่านทราบ ดังต่อไปนี้

การออกลอตเตอรี่ ครั้งที่ ๑ ได้ทำการออกสลาก ณ ตึกคองคาเดีย หลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง ซึ่งมี นายอาลบาสเตอร์ ฝรั่งชนชาติอังกฤษ เป็นผู้อำนวยการออกลอตเตอรี่ตามแบบยุโรป เนื่องในการจัดงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษา ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปีจอ จุลศักราช ๑๒๓๖

การออกลอตเตอรี่ ครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๐ คือเมื่อ ๔๗ ปี ล่วงมาแล้ว อันเป็นปีที่อยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ สภารักชาติแห่งประเทศอังกฤษ สาขากรุงเทพฯ ได้ดำเนินการออกลอตเตอรี่ ณ ที่ทำการสถานทูตอังกฤษ และในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ อันเป็นปีต่อมา ลอตเตอรี่ของสภารักชาติแห่งประเทศอังกฤษก็ยังออกต่อมา

การออกลอตเตอรี่ ครั้งที่ ๓ กรมพระนครบาลและคณะกรรมการจัดงานฤดูหนาว เนื่องในการเฉลิมพระชนม์พรรษาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ทำการออกลอตเตอรี่เป็นประจำในงานฤดูหนาว เพื่อนำเงินมาบำรุงสภากาชาดสยามและเสือป่า ทำการออกสลากในบริเวณสวนจิตรลดา และวังสราญรมย์ แล้วต่อมาก็ย้ายไปที่วังสวนจิตรลดา ๑ ปี ก็ย้ายกลับมาออกที่วังสราญรมย์อีกต่อไป

การออกสลาก ครั้งที่ ๔ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ได้ทำการออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่าอาสาสมัคร ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ โดยมีพระยานนทิเสนสุเรนทร์ภักดี เสนาธิการเสือป่าเป็นผู้อำนวยการออกลอตเตอรี่ และมีที่ทำการอยู่ในกระทรวงวัง เพราะพระยานนทิเสน ฯ ได้ดำรงตำแหน่งปลัดบัญชากระทรวงวัง และการจัดทำก็ได้อาศัยเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในสำนักงานปลัดบัญชาการกระทรวงวังเป็นเจ้าหน้าที่จัดทำ

การออกลอตเตอรี่ ครั้งที่ ๕ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ เรียกว่า ลอตเตอรี่บำรุงสภา

กาชาดสยาม มีที่ทำการอยู่ ณ กองอำนวยการสภากาชาด ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพราะการจัดทำต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ของสภากาชาดสยามเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนการออกลอตเตอรี่ใช้สถานที่ในบริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์

การออกลอตเตอรี่ ครั้งที่ ๖ ในปีเดียวกันกับสมัยที่ ๕ รัฐบาลต้องการเงินรายได้ไปช่วยเหลือในการศึกษาและพยาบาล คราวนี้เรียกว่า **"ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม"** สถานที่ออกก็ที่พระราชอุทยานสราญรมย์เช่นเคย

การออกลอตเตอรี่ ครั้งที่ ๗ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยกรมสรรพากรเป็นผู้ดำเนินการตามมติของรัฐมนตรี ให้กระทรวงการคลังมอบหมายให้กรมสรรพากรออกสลากกินแบ่ง เพื่อหาเงินมาชดเชยเงินรัชชูปการซึ่งยกเลิกไป ส่วนสถานที่ออกคงใช้บริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์ ลอตเตอรี่ครั้งนี้เรียกว่า **"ลอตเตอรี่สรรพากรของรัฐบาลสยาม"** การดำเนินงานออกลอตเตอรี่ครั้งนี้ได้เริ่มบรรจุเจ้าหน้าที่สำหรับทำงานในกิจการที่ทำขึ้นบ้างแล้ว

การออกสลากกินแบ่ง ครั้งที่ ๘ ในปลายปี พ.ศ. ๒๔๗๗ โดยที่กระทรวงมหาดไทยมีความประสงค์จะได้เงินไปบำรุงกิจการเทศบาลพระนครและธนบุรี จึงได้ขออนุมัติรัฐบาลขอโอนกิจการสลากกินแบ่งจากกรมสรรพากร กระทรวงการคลังไปดำเนินการเอง ขนานนามลอตเตอรี่ครั้งนี้ว่า **"สลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลพระนครและธนบุรี"** มีที่ทำการอยู่ที่หน้าศาลากลางจังหวัดพระนครธนบุรี (ปัจจุบันนี้กระทรวงมหาดไทยได้รื้อถอนไปแล้ว) สถานที่ดังกล่าวสร้างด้วยเงินสะสม ๓% จากการจำหน่ายสลากบำรุงเทศบาล ต่อมากระทรวงมหาดไทยโอนการออกสลากกินแบ่งให้กระทรวงการคลังเป็นสลากรัฐบาล ก็ได้ใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่ทำการมานานถึง ๑๖ ปี

การออกสลากกินแบ่ง ครั้งที่ ๙ โดยมติของคณะรัฐมนตรี ให้โอนกิจการสลากกินแบ่งจากเทศบาลพระนครและธนบุรี มาจัดตั้งสำนักงานอำนวยการขึ้นใหม่ เรียกว่า **"สำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาล"** ขึ้นตรงต่อกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๘๒ ขนานนามสลากกินแบ่งใหม่นี้ว่า **"สลากกินแบ่งรัฐบาล"** สำนักงานอำนวยการตั้งอยู่ที่หน้าศาลากลางจังหวัดพระนครและธนบุรี และก็ปฏิบัติการเรื่อยมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ ตราบจนกระทั่ง

ปัจจุบันนี้ (สลากกินแบ่งฯ มีสำนักงานอยู่ที่อาคารราชดำเนิน เป็นของตัวเอง) คือ เมื่อกิจการของสลากกินแบ่งได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น การออกสลากก็ได้ดำเนินอย่างเป็นล่ำเป็นสัน มิได้กระทำเพียงชั่วครั้งคราวสุดแต่ความจำเป็น จึงเห็นว่าบริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดพระนครธนบุรีคับแคบไป ไม่สะดวกด้วยประการทั้งปวง จึงดำริจะมีสำนักงานใหม่ซึ่งมีขนาดใหญ่โตสะดวกแก่ปริมาณงาน และความเหมาะสม จึงได้ประกาศประกวดแบบแปลนที่จะก่อสร้างขึ้น โดยมีผู้ยื่นความจำนงส่งแบบแปลน ๓ คน ผู้ที่ชนะการประกวดแบบแปลน ซึ่งคณะกรรมการได้ตัดสินให้ ได้แก่ พันโท อร่าม รัตนกุลเสรีเริงฤทธิ์ บริษัทวิศวการโยธา จำกัด เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในราคา ๖,๗๖๑,๙๘๗.– บาท (หกล้านเจ็ดแสนหกหมื่นหนึ่งพันเก้าร้อยแปดสิบเจ็ดบาท) ได้เริ่มพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ มีกำหนดการก่อสร้าง ๑๒ เดือน ตัวอาคารเป็นตึก ๓ ชั้น กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๙๑ เมตร สูง ๑๒ เมตร สำนักงานแห่งใหม่นี้ นับว่าเป็นอาคารที่ทันสมัยมาก และกว้างขวาง ได้รวมงานทุกฝ่ายมาอยู่ที่แห่งเดียวกันได้หมด เว้นแต่กองการพิมพ์ ซึ่งมีสถานที่ที่เหมาะสมอยู่แล้ว จะเห็นได้ว่า แต่เดิมมาสถานที่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ กับสถานที่ออกสลากอยู่กันคนละแห่งเป็นการลำบาก ไม่สะดวกในการที่เจ้าหน้าที่จะปฏิบัติงาน อาทิเช่น การเคลื่อนย้ายอุปกรณ์ในการออกสลากและอื่น ๆ ทำให้เป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอีกด้วย แต่สำหรับสำนักงานสลากกินแบ่งปัจจุบันนี้ มีบริเวณกว้างขวาง มีอาคารซึ่งใช้เป็นสถานที่ทำงานของเจ้าหน้าที่เพียงพอ และยังมีอาคารใช้เป็นสโมสร ห้องแพทย์ ห้องพยาบาล ห้องตรวจโรค และห้องพัสดุ เพื่อสะดวกและอำนวยสวัสดิการแก่พนักงานทั่วไป ด้านหลังอาคารใหญ่ เป็นสถานที่รับประทานอาหาร โรงเก็บรถ และเครื่องใช้ที่จำเป็นต่าง ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็คือ มีสถานที่ออกสลากและมีบริเวณให้ประชาชนได้เข้าชมการออกสลากได้เพียงพอทั่วถึง ไม่แยกกันเช่นแต่ก่อน นับว่าเป็นพัฒนาการก้าวหน้าของสำนักงานสลากกินแบ่งฯ นับแต่ พ.ศ. ๒๔๘๒ มาจนปัจจุบันนี้ การออกสลากกินแบ่ง ก็กระทำกันเป็นการถาวร และเป็นหน่วยงานที่สำคัญยิ่งหน่วยหนึ่งของกระทรวงการคลัง ที่สามารถนำรายได้บำรุง

ประเทศเป็นประจำปี ปีละหลายล้านบาท ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในตอนต่อไป โดยจะพูดถึงสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีสำนักงานเป็นของตนเอง ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๔๘๒

ประวัติการออกสลากลอตเตอรี่ในประเทศไทย

คงจะมีหลายท่านที่เข้าใจว่า "ลอตเตอรี่" เพิ่งมีเป็นครั้งแรกในประเทศไทยเมื่อปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และที่จำกันได้ดีก็คือ "ลอตเตอรี่เสือป่าล้านบาท" ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษให้ออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัครขึ้น โดยมีพระราชประสงค์จะทรงพระราชทานเงินก้อนนี้สำหรับซื้อปืนพระราชทานแก่กองเสือป่าและโปรดเกล้าฯ ให้พระยานนทิเสนสุเรนทร์ภักดี หรือแมกซเศียรเสวี เสนาธิการเสือป่าเป็นผู้อำนวยการจัดทำในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ แต่ความจริงแล้วจากหลักฐานที่มีอยู่ในหอสมุดแห่งชาติว่าลอตเตอรี่ที่ออกเป็นครั้งแรกในเมืองไทยนั้น ได้มีมาแล้วตั้งแต่สมัยไทยเรายังใช้จุลศักราชกันอยู่ คือในสมัยรัชกาลที่ ๕ หาใช่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ "ลอตเตอร์รี่เสือป่าล้านบาท" (เขียนสกดตามสลากที่ขายกันในเวลานั้น) ดังที่เข้าใจกันไม่ (ทั้งนี้ ต้องขอขอบคุณคุณธนิต อยู่โพธิ์ อธิบดีกรมศิลปากรที่ได้กรุณาค้นคว้ามาให้)

สมัยที่หนึ่ง

ผู้ให้กำเหนิดลอตเตอรี่ในประเทศไทย

(สมัยนั้นเรียกว่าประเทศสยาม) เมื่อปีจอ จุลศักราช ๑๒๓๖ ตรงกับ พ.ศ. ๒๔๑๗ ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้กรมทหารมหาดเล็กออกลอตเตอรี่เป็นครั้งแรกในประเทศไทยเนื่องในงานที่จัดขึ้น เพื่อสนองพระเดชพระคุณเป็นประจำปีของการเฉลิมพระชนม์พรรษาของพระองค์ท่าน ได้ทำการออก ณ ตึกคองคาเดีย หลังวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งพิพิธภัณฑ์แสดงสรรพสิ่งต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ (ดูประวัติพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ) เนื่องในโอกาสการเฉลิมพระชนม์พรรษาเช่นเดียวกัน ซึ่งมีอาลบาสเตอร์ ชนชาติอังกฤษ เป็นผู้อำนวยการออกลอตเตอรี่ตามแบบยุโรป เหตุที่จะมีการออกลอตเตอรี่ และเลขสลาก

ที่ออกพร้อมด้วยเงินรางวัลต่าง ๆ นั้น อาลบาสเตอร์ ได้นำลงประกาศไว้ในนิตยสารครุโณวาทรายสัปดาห์ เล่ม ๑ หน้า ๓๐๗ ปีจอ จุลศักราช ๑๒๓๖ ดังมีใจความว่า

ในการจัดงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนม์พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งจะมีขึ้นในวันจันทร์ ขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือนสิบ ปีจอ จุลศักราช ๑๒๓๖ นั้น บรรดานายทหารมหาดเล็ก มีพระยาภาสกรวงศ์ และครูอาลบาสเตอร์ เป็นต้น ได้ปรึกษากันว่า การเฉลิมพระชนม์พรรษาเท่าที่จัดกันมาทุก ๆ ปีนั้น นอกจากการตกแต่งประดับประดาพระที่นั่งต่าง ๆ และจุดประทีปโคมไฟแล้ว ก็ยังมีการจัดโรงมิวเซียม คือจัดพิพิธภัณฑ์ขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ณ ตึกคองคาเดีย คือที่ศาลาสหทัยสมาคมเดี๋ยวนี้ เพื่อให้พระบรมวงศานุวงศ์ เสนามาตย์ราชมนตรี ข้าราชการ และประชาชนทั้งปวงที่ไปเข้าเฝ้ากราบถวายบังคมใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทในวันเฉลิมพระชนม์พรรษา ได้มีโอกาสชมสรรพสิ่งต่าง ๆ เก่าใหม่ทั้งของไทยและต่างประเทศ บรรดาสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาตั้งแสดงที่มิวเซียมนั้น มีสินค้านานาชนิดของพวกพ่อค้าฝรั่งมาร่วมด้วยอย่างมากมาย ตามกระแสประกาศพระบรมราชโองการ แต่พวกพ่อค้าเหล่านั้นไม่มีโอกาสที่จะขายสินค้าของเขาได้ เลยเป็นเหตุให้เขาขาดผลประโยชน์ไปอย่างมากมาย บรรดานายทหารมหาดเล็กผู้ซึ่งมีหน้าที่จัดมิวเซียมจึงคิดหาทางที่จะช่วยพ่อค้าเหล่านั้นให้ได้ขายสินค้าบ้าง โดยวิธีการออกลอตเตอรี่ตามแบบยุโรป ได้มีเงื่อนไขว่า ผู้ที่ถูกรางวัลต่าง ๆ นั้น ให้รับเป็นสิ่งของในราคาเท่ากับเงินรางวัลที่ผู้ถูกจะพึงได้รับ แต่ถ้าใครจะรับเป็นเงินสดก็ได้ แต่จะต้องถูกลดลง ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของจำนวนเงินรางวัลที่ได้ พระยาภาสกรวงศ์ได้นำความคิดนี้เข้ากราบถวายบังคมทูลต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้ทรงทราบ เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ในหลวงทรงเห็นชอบด้วย พระยาภาสกรวงศ์จึงให้ อาลบาสเตอร์เป็นผู้อำนวยการออกลอตเตอรี่ครั้งแรกตามแบบยุโรปขึ้นในประเทศไทย ณ ตึก คองคาเดีย ในบริเวณพระบรมมหาราชวัง ดังกล่าว

อาลบาสเตอร์ได้พิมพ์ฉลากออกจำหน่ายถึงสองหมื่นฉบับ ฉบับละ ๑ ตำลึง คือ ๔ บาท ซึ่งเขากะว่าถ้าขายหมดจะได้เงินถึงพันชั่ง และแบ่งออกเป็น ๑๗๕ รางวัล แต่ครั้นพอขายเข้าจริง ๆ จนกระทั่ง

ถึงวันออกเลขสลาก ขายสลากได้เพียง ๔๙๓๐ ฉบับ คิดเป็นเงิน ๒๔๖ ชั่ง กับ ๑๐ ตำลึงเท่านั้น ดังนั้นเงินที่จ่ายเป็นรางวัลจึงลดลงไปตามส่วน เลขสลากที่ออกรางวัลที่ ๑–๓ และเงินรางวัลที่ได้รับปรากฏดังนี้

รางวัลที่ ๑ ได้แก่เลข ๑๖๗๒ เงินรางวัล ๑๐๐ ชั่ง

รางวัลที่ ๒ ได้แก่เลข ๑๔๒๕ เงินรางวัล ๕๐ ชั่ง

รางวัลที่ ๓ ได้แก่เลข ๓๖๒๒ เงินรางวัล ๒๕ ชั่ง

ส่วนรางวัลอื่น ๆ นั้น จะไม่นำมากล่าว สำหรับเงินรางวัลที่ได้รับน้อยที่สุด คือ เลขท้าย ๒ ตัว ได้ ๑๐ ตำลึง เป็นอันว่า ลอตเตอรี่ที่ออกเป็นครั้งแรกในประเทศไทย คือในคราวจัดงานเฉลิมพระชนม์พรรษาของพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ปีจอ จุลศักราช ๑๒๓๖ หรือ พ.ศ. ๒๔๑๗ และอาลบาสเตอร์เป็นคนแรกที่ให้กำเนิดการออกลอตเตอรี่ขึ้นในประเทศไทยเป็นเวลาร่วมหนึ่งศตวรรษแล้ว แต่ลอตเตอรี่จะออกวันที่เท่าไร และเดือนอะไรนั้น ค้นไม่พบหลักฐาน เพราะการตั้งแสดงพิพิธภัณฑ์นั้นมีกำหนดถึงสามเดือน จึงยากที่จะกำหนดให้แน่นอนลงไปได้ นับตั้งแต่นั้นมา ก็ไม่ปรากฏว่าได้มีการออกลอตเตอรี่อีกจนตลอดรัชกาลที่ ๕ หรือจะมีบ้าง ก็ยังไม่พบหลักฐาน

สมัยที่สอง

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๐ อันเป็นปีที่อยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๑ ประเทศฝ่ายสัมพันธมิตร คือสหราชอาณาจักรอังกฤษ มีความประสงค์จะกู้เงินจากประเทศไทย เพื่อใช้ในการสงคราม แต่จะกู้จากรัฐบาลโดยตรง ก็เกรงจะเป็นการกระทบกระเทือนงบประมาณของประเทศที่จะต้องใช้ในการร่วมสงครามกับฝ่ายสัมพันธมิตร จึงได้หันไปกู้เงินจากประชาชน แต่การที่จะกู้เงินจากประชาชนเป็นจำนวนมากๆ ย่อมเป็นของยากที่จะพึงกระทำได้ และเข้าใจว่าคงไม่มีประชาชนคนใดยอมให้กู้ง่าย ๆ ดังนั้นสภารักชาติแห่งประเทศอังกฤษจึงได้ดำเนินนโยบายกู้เงินจากประชาชนด้วยวิธีการออกลอตเตอรี่ หรือหวยเบอร์ ซึ่งได้ตั้งเงินรางวัลไว้สูง ๆ และมากรางวัลด้วยกัน เพื่อเป็นเครื่องล่อใจอันเป็นทางนำมาซึ่งเงินก้อนใหญ่ โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตในการนั้น ซึ่งเขา

ได้ตั้งเงินรางวัลไว้ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท มีรางวัลรวม ๓๕๗ รางวัลด้วยกัน และได้กำหนดเงินรางวัลไว้ดังนี้

รางวัล ๑ – ๓ มี ๑ รางวัล เงินรางวัล ๗๕,๐๐๐ บาท ๒๕,๐๐๐ บาท และ ๑๒,๕๐๐ บาท ตามลำดับ

รางวัลที่ ๔ มี ๕ รางวัลๆละ๒,๕๐๐ บาท รางวัลที่ ๕ มี ๕๐ รางวัลๆละ ๕๐๐ บาท รางวัลที่ ๖ มี ๑๐๐ รางวัลๆละ๒๕๐ บาท รางวัลที่ ๗ มี ๒๐๐ รางวัลๆ ละ ๑๘๗.๕๐ บาท

สลากลอตเตอรี่ที่จำหน่ายในครั้งนั้นราคาฉบับละ ๕ บาท นอกจากนี้ยังมีเงื่อนไขในการรับรางวัลดังนี้ ถ้าจำหน่ายเลขสลากได้น้อยกว่าเงินที่กำหนดไว้ เงินรางวัลก็จะลดลงตามส่วน ถ้าจำหน่ายได้มากเงินรางวัลก็จะเพิ่มขึ้นตามส่วน สำหรับการรับเงินรางวัลนั้น จะออกเป็นใบสัญญาเงินกู้ของคณะกู้เงินในการสงคราม โดยสภารักชาติแห่งประเทศอังกฤษสาขากรุงเทพ ฯ เป็นผู้ลงนาม ซึ่งมีประเทศสหพันธรัฐมลายูเป็นผู้ค้ำประกันและยอมคิดผลประโยชน์ให้ร้อยละ ๖ ต่อปี สัญญานั้นได้กำหนดถ่ายคืนด้วยเงินสด เมื่อสงครามสงบลงแล้วไม่น้อยกว่า ๑๒ เดือน แต่ถ้าผู้ใดจะรับเงินสดเลยก็ได้ แต่ต้องลดลงร้อยละ ๕ ของเงินรางวัลที่ได้รับ และรับเงินได้ที่ธนาคารฮ่องกง, เซี่ยงไฮ้, และ ชาเตอร์แบงค์ บรรดาเลขสลากที่ถูกและต้องการรับเงินสดนั้นต้องให้ มร. แอนดรูการ์ซัน เลขานุการสภารักชาติแห่งประเทศอังกฤษลงลายมือสลักหลังเสียก่อน จึงจะรับเงินได้ สำหรับสถานที่จำหน่ายลอตเตอรี่ครั้งนั้น ก็มีธนาคารต่าง ๆ ในกรุงเทพ ฯ และตามสโมสรต่าง ๆ เช่น ราชกรีฑาสโมสร เป็นต้น

ต่อมาปรากฏว่า เลขสลากนัมเบอร์ตั้งแต่ ๑๙๑๕๐ – ๑๙๑๙๙ ได้หายไป คณะกรรมการจึงประกาศยกเลิกเลขสลากที่หายนั้น ผลของการจำหน่ายปรากฏว่าจำหน่ายสลากได้มากกว่าที่คาดไว้ ดังนั้นเงินรางวัลจึงจ่ายให้สูงกว่าที่กำหนดไว้เดิม

เวลา ๑๖.๐๐ น. ของวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๔๖๐ คณะกรรมการจึงได้ออกเลขสลาก ณ ที่ทำการสถานทูตอังกฤษ อันประกอบด้วยประธานและกรรมการดังนี้

แฮลมิลตันไปรส์ ประธานกรรมการ
แอนดรูการ์ซัน เลขานุการ
ซี.ยี. แกรนเบอร์ ซีแอฟแฮร์ กรรมการ
เอ.เอช. โดแนลสัน ดีเอซโปลาด กรรมการ

ผลของการออกปรากฏว่า รางวัล

ที่ ๑ ได้แก่เลข ๕๒๑๒๕ ผู้ถูกคือ พ.ท. หลวงรัตนนรา หรือ แก้วแห่งราชบุรี เงินรางวัล ๘๑,๐๐๐ บาท รางวัลที่ ๒ ได้แก่เลข ๕๙๓๖๙ ผู้ถูกคือ นายเถา แห่งวังกรมหลวงพิษณุโลกประชานารถ เงินรางวัล ๒๗,๐๐๐ บาท รางวัลที่ ๓ ได้แก่เลข ๕๘๒๐๙ ผู้ถูกคือ นายพูน บ้านสพานหัน เงินรางวัล ๑๓,๕๐๐ บาท ส่วนรางวัลอื่น ๆ จะไม่ขอกล่าวถึง

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ลอตเตอรี่ของสภารักชาติ แห่งประเทศอังกฤษก็ยังออกต่อมา

สมัยที่สาม

ในปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ซึ่งเป็นปีเดียวกันกับที่มีการออกลอตเตอรี่ของสภารักชาติแห่งประเทศอังกฤษ กรมพระนครบาลและคณะกรรมการจัดงานฤดูหนาวที่จัดขึ้นในสวนจิตรลดา เนื่องในการเฉลิมพระชนม์พรรษาพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อเก็บเงินบำรุงสภากาชาดสยามและกองเสือป่า วิธีออกก็ไม่มีเครื่องมืออะไร เพียงแต่ใช้ตัวเลข ๑–๐ บรรจุลงในกล่องหรืออับเล็ก ๆ แล้วใส่ลงในไหหรือหม้อทองเหลืองตามจำนวนหลักเลขที่จะออก แล้วใช้มือล้วงตามลำดับจนครบตัวเลขที่ออกตามกำหนดรางวัล

สมัยที่สี่

ลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัคร

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๖๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษ ให้ออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัคร โดยได้โปรดเกล้าฯ ให้นายพลเสือป่าพระยานนทิเสนสุเรนทร์ภักดี เสนาธิการเสือป่าเป็นผู้อำนวยการจัดทำ จำนวนสลากสั่งพิมพ์ออกจำหน่าย ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ ๆ ละ ๑ บาท รางวัลที่ ๑ เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท มีรางวัลอื่น ๆ อีกรวมทั้งสิ้น ๖๕๓ รางวัล กำหนดออกปีละหนึ่งครั้ง คือเริ่มพิมพ์จำหน่ายตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๖ และออกรางวัลในปี พ.ศ. ๒๔๖๗ ต่อมาได้ร่นเวลาเข้าเป็นออก ๓ เดือนต่อครั้ง เหตุที่ออกลอตเตอรี่เสือป่าก็เพื่อจะนำเงินมาซื้อปืนพระราชทานแก่กองเสือป่า ดังได้กล่าวมาแล้ว แต่พอออกได้ปีเดียวเท่านั้น การออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่าก็ต้องหยุดชงักลง เพราะเกิดการทุจริตในการออกสลากขึ้น

รายได้ที่ได้รับจากการออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัคร ก็ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ซื้อปืนพระราชทานแก่กองเสือป่า และพระราชทานนามปืนรุ่นนี้ว่า "ปืนพระราม ๖" ภายหลังที่ล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๖ เสด็จสวรรคตแล้ว กิจการเสือป่าก็เลิกล้มไป ทางราชการจึงได้โอนปืนพระราม ๖ ให้แก่กรมตำรวจไว้ใช้ในราชการกรมตำรวจต่อมา

วิธีการออกสลากในสมัยนั้น ก็เพียงแต่นำเลขที่จะออกรางวัลบรรจุกล่องทึบแล้วใส่ลงในไห ตั้งเรียงตามลำดับจากหลักหน่วย สิบ ร้อย พัน หมื่น แสน ก่อนจะออกรางวัล กรรมการจะจับสลากก่อนว่าครั้งนี้จะออกรางวัลที่เท่าใดเสียก่อน แล้วจึงให้กรรมการล้วงตลับบรรจุเลขหมายออกมาเปิดต่อหน้ากรรมการและประชาชนจนหมดทุกรางวัล เป็นอันเสร็จการออกสลาก ในครั้งนั้นๆ

สมัยที่ห้า

ลอตเตอรี่สภากาชาดสยาม

กิจการลอตเตอรี่ซึ่งได้ชงักลง นับจากการออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่ากองอาสาสมัครในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นับเป็นเวลาถึง ๑๐ ปี ก็ได้มีการออกลอตเตอรี่ขึ้นอีกครั้งหนึ่งใน พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยรัฐบาลในสมัยนั้นได้อนุมัติให้ดำเนินการออกลอตเตอรี่ขึ้นอีกวาระหนึ่ง ขนานนามว่า "ลอตเตอรี่สภากาชาดสยาม" มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บเงินบำรุงการกุศลและเป็นค่าใช้จ่ายในสาธารณประโยชน์อื่นๆ ลอตเตอรี่ครั้งนี้ พิมพ์ออกจำหน่าย ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับ ราคาฉบับละ ๑ บาท จำนวนเงินรางวัลที่ ๑ มี ๑ รางวัลเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท และมีรางวัลอื่นๆ รวมทั้งสิ้น ๔๑๑ รางวัล

มีรายนามคณะกรรมการดำเนินงานดังต่อไปนี้

พระยาราชนุกูล	ประธานกรรมการ
เจ้าพระยามุขมนตรี	กรรมการ
พระยาศรีสรราชภักดี	,,
พระยาบุเรศร์ผดุงกิจ	,,
พระยาภิรมย์ภักดี	,,
นายเอส บริกเฮาส์	,,
นายเอช แบรนด์ลี่	,,
นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต	,,
นายดี. เอ. เปสตันยี	,,
นายโล่ เต๊กชวน	,,
เลขาธิการสภากาชาดสยาม	เป็นเลขานุการ

เหรัญญิกสภากาชาดสยาม เป็นเหรัญญิก
หม่อมเจ้าหญิงมารยาตรกัญญา ดิศกุล
ผู้ตรวจสอบ

ได้เริ่มออกสลากรางวัล เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๗๖ ปรากฏว่าได้เงินจากการออกสลากลอตเตอรี่ครั้งนี้ไว้บำรุงการกุศลสมความปรารถนา วิธีการออกสลากกินแบ่งหรือลอตเตอรี่สภากาชาดสยามนั้น เริ่มเปลี่ยนแปลงจากการล้วงตลับเลขสลากออกจากไหดังได้บรรยายมาแล้ว ในการออกลอตเตอรี่บำรุงเสือป่าอาสาสมัคร โดยเปลี่ยนมาใช้วงล้อชนิดตั้งเป็นเครื่องมือออกสลากสถานที่ออกสลากใช้ออกที่บริเวณพระราชอุทยานสราญรมย์ ต่อหน้าคณะกรรมการและประชาชนผู้นิยมกิจการออกสลาก มาชมการออกสลากกันอย่างคับคั่ง

สมัยที่หก

ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม

ในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ปีเดียวกันนี้ รัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า การออกลอตเตอรี่อยู่ในความนิยมของประชาชน และสามารถทำให้มีรายได้มาบำรุงการศึกษา การพยาบาล และสาธารณประโยชน์ได้ดี จึงให้มีการออกลอตเตอรี่ขึ้นอีกวาระหนึ่ง และเรียกว่า "ลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม" มีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำเงินรายได้ไปใช้จ่ายในการศึกษา และพยาบาล ดังกล่าวแล้ว โดยมีคณะกรรมการดำเนินงานมีรายนามดังต่อไปนี้

เจ้าพระยามุขมนตรี เป็นประธานกรรมการ
พระยาศรีราชโกษา กรรมการและเหรัญญิก
พระยาเฉลิมอากาศ กรรมการ
พระยาศรีเสนา ,,
พระยาภักดีนรเศรษฐ ,,
พระพณิชยสารวิเทศ ,,
พระแสงสิทธิการ ,,
นายเอช คริสเตียน เสน ,,
นายแอตกินสัน ,,
นายเอ. อี. นานา ,,
นายตันซิวเหมง ,,
นายเปสตันยี ,,
นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต ,,
หลวงสุขุมนัยประดิษฐ เลขานุการ

ลอตเตอรี่งวดนี้พิมพ์ออกจำหน่าย ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ

ราคาฉบับละ ๑ บาท

รางวัลที่ ๑ มี ๑ รางวัล เงิน ๘๐,๐๐๐ บาท

และมีรางวัลอื่น ๆ อีกรวมทั้งสิ้น ๓๘๓ รางวัล

การออกสลากออกที่พระราชอุทยานสราญรมย์ โดยใช้วงล้อชนิดตั้งเป็นเครื่องหมุนเลขสลากรางวัล ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่เรียบร้อย และได้เงินมาบำรุงการศึกษาพยาบาลสมความมุ่งหมาย.

สมัยที่เจ็ด

ลอตเตอรี่สรรพากรของรัฐบาลสยาม

ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๖ นี้ รัฐบาลซึ่งมี นายพันเอก พระยาพหลพลพยุหเสนา เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีนโยบายที่จะลดอัตราเงินรัชชูปการลง แต่เพื่อที่จะให้ได้เงินมาชดเชยเงินรัชชูปการซึ่งจะต้องขาดไป จึงพิจารณาเห็นว่า การออกลอตเตอรี่รัฐบาลสยาม ซึ่งดำเนินการโดยเจ้าพระยามุขมนตรีเป็นประธานกรรมการนั้น ได้รับความสำเร็จมาแล้วด้วยดี จึงได้มีดำริให้มีการออกลอตเตอรี่รัฐบาลขึ้น และกระทรวงการคลังเห็นว่า การออกลอตเตอรี่นั้น ควรมอบให้กรมสรรพากรเป็นเจ้าหน้าที่จัดการโดยตลอด เว้นไว้แต่การออกสลากซึ่งรัฐบาลควรจัดตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเป็นผู้จัดการ ดังความละเอียดปรากฏตามหนังสือหอรัษฎากรพิพัฒน์ที่ ๓๖๕/๒๗๐๔๑ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖ ต่อไปนี้

ที่ ๓๖๕/๒๗๐๔๑ **หอรัษฎากรพิพัฒน์**

วันที่ ๒๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เรียนนายกรัฐมนตรี

(๑) ด้วยตามความดำริที่จะลดอัตราเงินรัชชูปการลงใน พ.ศ. ๒๔๗๗ และจะให้มีลอตเตอร์รี่รัฐบาล เพื่อให้ได้เงินมาชดเชยเงินรัชชูปการซึ่งคงจะขาดไปบ้างนั้น กระทรวงการคลังเห็นว่า การลอตเตอร์รี่ควรมอบให้กรมสรรพากรเป็นเจ้าหน้าที่จัดการโดยตลอด เว้นไว้แต่การออกสลาก ซึ่งรัฐบาลควรจัดตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเป็นผู้จัดการ และกรรมการคณะนั้นควรประกอบขึ้นด้วยบุคคลซึ่งเป็นผู้มีหลักฐานและมีคนนับหน้าถือตา

(๒) บัดนี้กรมสรรพากรได้เสนอบันทึกโครงการออกลอตเตอร์รี่ขึ้นมาแล้วสองฉะบับ ซึ่งกระทรวงการคลังได้พิจารณาเห็นชอบแล้ว จึงขอเสนอมาเพื่อได้โปรดพิจารณาเสียก่อน และถ้าคณะรัฐมนตรีเห็น

ชอบและอนุมัติหลักการทั้งปวงดังแจ้งในบันทึกทั้งสองฉะบับนั้นแล้ว กระทรวงการคลังก็จะได้ดำเนินการต่อไปตามนั้น

(๓) อนึ่งกระทรวงการคลังขอเรียนด้วยว่า ลอตเตอร์รี่ซึ่งดำริจะออกในศกหน้านั้น จะเป็นเงินจำนวนนับด้วยล้านๆ บาท เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นทางที่จะให้จำหน่ายตั๋วลอตเตอร์รี่ได้มากหรือครบตามกำหนด ก็จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องห้ามปรามมิให้ผู้ใดออกลอตเตอร์รี่ขึ้นอีกเป็นอันขาด ฉะนั้นขอได้โปรดมีคำสั่งไปทางกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รักษาพระราชบัญญัติการพนัน ให้ทราบนโยบายดังกล่าวนี้ด้วย

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ

ลอตเตอร์รรัฐบาล

พ.ศ. ๒๔๗๗

ข้อความทั่วไป

(๑) ออกลอตเตอร์รี่ ๒ วิธี ประกอบพร้อมกันไป

ลอตเตอร์รี่ของรัฐบาลนั้น มีความมุ่งหมายจะให้ได้เงินเป็นจำนวนมาก และจะออกเป็นการประจำ ไม่ใช่เฉพาะครั้งคราวเดียว การออกลอตเตอร์รี่จะออกเป็นงวดๆ (เช่นปีหนึ่งออก ๓ งวดเป็นต้น)

การออกลอตเตอร์รี่ที่จะออกเป็นการประจำนั้น มีวิธีการอันจะทำได้หลายวิธี วิธีที่ออกกันมาแล้วในสยามก็เป็นวิธีหนึ่งเท่านั้น เมื่อระลึกถึงฐานความเป็นอยู่ในกรุงสยามเวลานี้ ก็เห็นว่าถ้าจะออกลอตเตอร์รี่พร้อมกันไป ๒ วิธี ก็น่าจะเหมาะดี ดังจะชี้แจงต่อไปนี้

ในราชอาณาจักรสยามมีท้องที่และคนอยู่เป็นสองประเภท คือ (ก) บุคคลซึ่งเป็นคนจน มีทรัพย์สินน้อย ไม่มีรายได้เป็นประจำ หรือหากจะมีบ้างก็น้อย บุคคลจำพวกนี้ส่วนมากย่อมอยู่ในท้องที่บ้านนอก (ข) บุคคลซึ่งมีทรัพย์สินหรือมีเงินเดือนเป็นประจำเป็นจำนวนพอสมควร บุคคลเหล่านี้ส่วนมากอยู่ในท้องที่ซึ่งเป็นเมือง

การออกลอตเตอร์รี่โดยวิธีปกติที่ทำกันอยู่ในเวลานี้ คือมีตั๋วจำหน่ายในราคาถูกแต่มีจำนวนมากฉะบับนั้น เป็นวิธีที่เหมาะแก่บุคคลทั้งสองประเภท จึงควรออกลอตเตอร์รี่โดยวิธีนี้อย่างหนึ่ง กับควรหาวิธีที่จะให้ได้เงินเพิ่มมากขึ้นจากบุคคลผู้มีทรัพย์

สินอีกอย่างหนึ่ง

ในชั้นนี้จะได้เสนอโครงการออกลอตเตอร์รี่โดยวิธีปกติที่ปฏิบัติกันอยู่เสียก่อน ส่วนอีกวิธีหนึ่งจะได้ไตร่ตรองดูแล้วรายงานมาภายหลัง

การออกลอตเตอร์รี่ตามวิธีปกติ

(๒) จำนวนเงินลอตเตอร์รี่ทั้งสิ้น

ความมุ่งหมายในการออกลอตเตอร์รี่มีอยู่ว่าจะให้ได้เงินมาชดเชยเงินรัชชูปการ เพราะจะลดอัตรารัชชูปการลงใน พ.ศ. ๒๔๗๗ จึงจะต้องออกลอตเตอร์รี่เป็นจำนวนมาก

ได้สังเกตดูการออกลอตเตอร์รี่รัฐบาลล้านบาทในปีนี้ ก็ยังไม่แน่ว่าจะจำหน่ายได้หมดหรือไม่ เพราะฉะนั้นลอตเตอร์รี่ พ.ศ. ๒๔๗๗ งวดที่ ๑ ถ้าจะออกเป็นเงินกว่าล้านบาท ก็ไม่แน่ว่าจะจำหน่ายได้เพียงไร ฉะนั้นลอตเตอร์รี่วิธีปกติซึ่งจะออกเป็นงวดที่ ๑ ควรกำหนดจำหน่ายแต่เพียง ๑ ล้านบาทก่อน และคิดดัดแปลงวิธีให้รางวัลกับวิธีจำหน่ายเสียบ้าง เพื่อเป็นทางดูว่าจะจำหน่ายได้ดีขึ้นบ้างหรือไม่ ถ้างวดที่ ๑ จำหน่ายได้ดีแล้ว งวดที่ ๒ จะเพิ่มจำนวนขึ้นให้มากกว่าล้านบาทก็ได้

(๓) ราคาตั๋วลอตเตอร์รี่

ราคาตั๋วลอตเตอร์รี่นั้น ถ้าจะกำหนดราคาฉะบับละ ๑ บาท ก็จะมีตั๋วเป็นจำนวนมาก แต่ถ้าจะกำหนดราคาฉบับละ ๒ บาท จำนวนตั๋วก็จะน้อยลง จะทำอย่างไรให้ขายได้หมดโดยสดวกกว่ากันนั้น จะบอกล่วงหน้าไม่ได้เพราะไม่มีตัวอย่างให้เทียบ

แต่เมื่อระลึกว่าลอตเตอร์รี่วิธีปกตินั้นมุ่งหมายจะให้ขายแพร่หลายแก่บุคคลทุกชั้นทุกท้องที่ ทั้งถ้างวดที่ ๑ จะออกเพียงล้านบาท ก็ควรกำหนดราคาฉบับละ ๑ บาทก่อน

(๔) ลักษณะแห่งตั๋วลอตเตอร์รี่และวิธีออกรางวัล

การกำหนดลักษณะแห่งตั๋วลอตเตอร์รี่มีข้อควรคำนึงดังต่อไปนี้

(ก) หวย ก.ข. เป็นการพะนันที่คนส่วนมากชอบมากกว่าลอตเตอร์รี่ และที่ชอบมากกว่ากันนั้นมีเหตุที่เป็นสำคัญอันหนึ่งก็คือ การแทงหวย ก.ข. ผู้แทง "เก็ง" ว่าหวยจะออกตัวใด ส่วนการซื้อตั๋วลอตเตอร์รี่ไม่สนุกเหมือนหวย เพราะขาดการเก็ง ได้แต่หลับหูหลับตาซื้อตั๋ว

(ข) ลอตเตอร์รี่ของรัฐบาลต้องการเงินมาก จึงจะต้องพยายามให้ขายได้ตลอดถึงชนบทต่าง ๆ ด้วย ไม่ใช่ขายแต่เฉพาะในเมือง ราษฎรชาวชนบทยังมีอีกมากซึ่งไม่รู้หนังสือ หรือแม้จะรู้พออ่านตัวเลขที่พิมพ์ในตั๋วนั้นได้ก็ดี แต่เมื่อเห็นตัวเลขยาวเป็นแถว ๆ ก็คงไม่รู้สึกซึมทราบอย่างไร

เมื่อได้ระลึกถึงข้อความดังกล่าวมานี้แล้ว จึงเห็นว่าตั๋วลอตเตอร์รี่ซึ่งจะพิมพ์จำหน่ายนั้น ควรแบ่งออกเป็นหมวด ๆ หมวดหนึ่ง ๆ มีตัวอักษรกำกับ และมีภาพอันตรงกับตัวอักษรนั้นไว้ด้วย (การมีภาพจะเป็นทางป้องกันการแปลงตั๋วด้วยอีกส่วนหนึ่ง) และหมวดหนึ่ง ๆ มีตัวเลขเพียง๖ตัวเป็นอย่างมาก

ส่วนวิธีออกลอตเตอร์รี่นั้น สำหรับรางวัลใหญ่ ๆ จะต้องถูกทั้งตัวอักษรและตัวเลข จึงจะได้รับรางวัล นอกจากนี้จะมีรางวัลย่อม ๆ เป็นจำนวนมาก ๆ สำหรับผู้ถูกหางเลข ๓ ตัวด้วย เมื่อปฏิบัติเช่นนี้แล้ว การซื้อลอตเตอร์รี่จะมีทางเก็งได้บ้าง คือเก็งตัวอักษร (หรือผู้ไม่รู้หนังสือก็เก็งภาพ) กับเก็งตัวเลขเพียง ๓ ตัว

(๕) ยอดรวมแห่งเงินรางวัล

ลอตเตอร์รี่ล้านบาทที่มีอยู่เวลานี้กำหนดยอดรวมแห่งเงินรางวัลเท่ากับร้อยละ ๕๐ ของเงินทั้งสิ้น แต่การกำหนดยอดรวมแห่งเงินรางวัลมากถึงเท่านี้ก็ดูยังไม่เป็นเครื่องที่ทำให้จำหน่ายตั๋วได้รวดเร็วจริง ๆ จึงน่าจะลองเปลี่ยนใช้วิธีกำหนดยอดรวมแห่งเงินรางวัลให้ลดน้อยลง แต่มีรางวัลย่อม ๆ ให้มากจำนวนขึ้น และน่าจะกำหนดยอดรวมนั้นเพียงร้อยละ ๔๐ เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาททดลองดูก่อน

(๖) เงินรางวัลและจำนวนรางวัล

ลอตเตอร์รี่ล้านบาทเวลานี้ เงินรางวัลที่หนึ่งกำหนด ๘ หมื่นบาท เพื่อมิให้เสื่อมความนิยม จึงควรกำหนดรางวัลที่หนึ่งเป็นจำนวนเท่ากัน แต่ส่วนรางวัลอื่นๆ เห็นควรลดเงินลงบ้าง เพื่อจะได้เฉลี่ยให้มีรางวัลย่อม ๆ เป็นจำนวนมากรางวัล จะได้มีคนรับรางวัลแพร่หลายทั่วพระราชอาณาจักร์ (โดยวิธีให้รางวัลหางเลข) เพื่อให้นิยมซื้อตั๋วลอตเตอร์รี่งวดต่อ ๆ ไป ฉะนั้นจึงดำริจะกำหนดรางวัลดังต่อไปนี้

รางวัลที่	จำนวนรางวัล	เงินรางวัล	รวมเงิน
๑	๑	๘๐,๐๐๐ บาท	๘๐,๐๐๐ บาท
๒	๒	๓๐,๐๐๐ บาท	๖๐,๐๐๐ บาท
๓	๑๐	๖,๐๐๐ บาท	๖๐,๐๐๐ บาท
๔	๑๐๐	๑,๐๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท
หางเลข	๑๐๐๐	๑๐๐ บาท	๑๐๐,๐๐๐ บาท
รวม	๑๑๑๓		๔๐๐,๐๐๐ บาท

(๗) การจำหน่ายตั๋ว

การจำหน่ายตั๋วจะขายปลีก ณ ที่ว่าการอำเภอต่างๆ และจะเหมาให้บุคคลเอาไปขาย ผู้ขายตั๋วจะได้รับส่วนลดร้อยละ ๓ การเหมาให้ไปขายนั้นอาจมีเสียงขึ้นอีกว่ามีคนขายตั๋วเกินราคา ข้อนี้จะป้องกันเด็ดขาดมิได้ แต่ก็แก้ไขได้บ้าง คือผู้ใดขายตั๋วเกินราคา ผู้ซื้อก็ไม่จำเป็นซื้อจากเขา หากรีบไปซื้อเสียที่อำเภอก็จะซื้อได้ในราคาถูกต้อง

(๘) การออกสลาก

การออกสลากจะให้สะดวกควรใช้วิธีหมุนอย่างเวลานี้ แต่ขอให้กระทรวงการคลังตั้งกรรมการจัดการเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

(๙) ประมาณรายได้รายจ่าย

ถ้าเป็นอันตกลงกันดังกล่าวมาแล้วข้างต้น และขายตั๋วได้หมด ก็ประมาณเงินรายได้รายจ่ายดังต่อไปนี้

(๑) รายได้ค่าขายตั๋วทั้งสิ้น	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒) รายจ่ายเป็นรางวัล	๔๐๐,๐๐๐ บาท
(๓) ค่าพิมพ์ตั๋ว	๑๐,๐๐๐ บาท
(๔) ค่าส่วนลด	๓๐,๐๐๐ บาท
(๕) เงินเดือน	๔,๐๐๐ บาท
(๖) ค่าจ้าง	๙,๐๐๐ บาท
(๗) อื่นๆ ทั้งสิ้น	๑๐,๐๐๐ บาท
รวม	๔๖๓,๐๐๐ บาท
(๘) รายได้แท้	๕๓๗,๐๐๐ บาท

วันที่ ๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖.

ลอตเตอร์รรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๗๗
(บันทึกฉะบับที่ ๒)

ในบันทึกฉะบับลงวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้กล่าวไว้ว่า การออกลอตเตอร์รี่รัฐบาลน่าจะออก ๒ วิธีพร้อมกันไป และจะได้เสนอวิธีการออกลอตเตอร์รี่อีกวิธีหนึ่งมาเพื่อพิจารณานั้น บัดนี้ขอเสนอรายงานดังต่อไปนี้

(๑) การออกลอตเตอร์รี่พิเศษ

การออกลอตเตอร์รี่อีกวิธีหนึ่งนอกจากวิธีการปกติซึ่งได้เสนอมาแล้ว (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่าลอตเตอร์รี่พิเศษ) มีความ

มุ่งหมายจะให้ได้เงินเพิ่มเติมขึ้นอีกจากบุคคลซึ่งมีทรัพย์สินหรือรายได้เป็นประจำ (เช่นเงินเดือน) ดังได้กล่าวไว้ในบันทึกฉะบับลงวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ นั้น

(๒) วิธีการแห่งลอตเตอร์รี่พิเศษ

ลอตเตอร์รี่พิเศษออกเป็น ๔ งวด และ ๔ เดือนออกงวดหนึ่ง รวมจำนวนเงินค่าตั๋วทั้งสิ้น ๑ ล้านบาท วิธีการมีข้อสำคัญต่อไปนี้ คือ

(ก) ราคาตั๋วลอตเตอร์รี่เพิ่มขึ้นเป็นลำดับไปทุกงวด

(ข) มีรางวัลใหญ่และรางวัลย่อม เป็นจำนวนพอสมควร

(ค) มีรางวัลพิเศษ (ถูกหางเลข) เป็นจำนวนมากนับด้วยพัน ๆ รางวัล รางวัลพิเศษเหล่านี้มีค่าเท่ากับราคาตั๋วลอตเตอร์รี่งวดหน้าเสมอไป ผู้ถูกรางวัลพิเศษจะเลือกรับเงินก็ได้ หรือว่าจะรับตั๋วลอตเตอร์รี่งวดหน้าแทนเงินก็ได้

ทั้งนี้มีตัวเลขแจ้งในบัญชีรายละเอียดข้างท้ายนี้แล้ว

(๓) การจำหน่ายตั๋ว การออกสลาก

การจำหน่ายตั๋วและการออกสลาก ขอให้เป็นไปตามบันทึกฉะบับ ลงวันที่ ๒ มกราคม นั้น

(๔) ประมาณรายได้รายจ่าย

ถ้าขายตั๋วได้หมดทั้ง ๔ งวด ประมาณรายได้รายจ่ายดังต่อไปนี้

(๑)	รายได้ค่าขายตั๋วทั้งสิ้น	๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
(๒)	รายจ่ายเป็นรางวัล	๓๖๔,๐๐๐ บาท
(๓)	ค่าพิมพ์ตั๋ว	๒,๕๐๐ บาท
(๔)	ค่าส่วนลด	๓๐,๐๐๐ บาท
(๕)	เงินเดือน ค่าจ้าง และอื่น ๆ	๒๓,๐๐๐ บาท
	รวม	๔๑๙,๕๐๐ บาท
(๖)	รายได้แท้	๕๘๐,๕๐๐ บาท

วันที่ ๑๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๖.

ลอตเตอรี่พิเศษหนึ่งล้านบาท

เตอรี่ ดที่	จำนวนตั๋ว			ราคาตั๋ว ฉะบับละ บาท	รวมเงินค่า จำหน่ายตั๋ว บาท	รางวัล ที่ ๑		รางวัล ที่ ๒		รางวัล ที่ ๓		รางวัล ที่ ๔		รางวัลพิเศษ (หางเลข)		รวมเงินรางวัล	
	แบ่งเป็น หมวด	หมวด หนึ่ง ๆ มี จำนวนตั๋ว	รวม จำนวนตั๋ว			จำ นวน	เงินรางวัล ละ บาท	จำ นวน	เงินรางวัล ละ บาท	จำ นวน	เงินรางวัล ละ บาท	จำ นวน	เงินรางวัล ละ บาท	จำ นวน	เงินรางวัล ละ บาท	บาท	คิดเป็น ส่วนร้อย ของค่า จำหน่าย ตั๋ว
๑	๒๐	๕,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๒	๒๐๐,๐๐๐	๑	๒๐,๐๐๐	๒	๑๐,๐๐๐	๑๐	๑,๐๐๐	๒๐	๕๐๐	๕,๐๐๐	๔	๘๐,๐๐๐	๔๐%
๒	๑๕	๕,๐๐๐	๗๕,๐๐๐	๔	๓๐๐,๐๐๐	๑	๓๐,๐๐๐	๒	๑๐,๐๐๐	๑๐	๑,๐๐๐	๒๐	๕๐๐	๓,๐๐๐	๖	๘๘,๐๐๐	๒๙ $\frac{๑}{๓}$%
๓	๑๐	๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๖	๓๐๐,๐๐๐	๑	๔๐,๐๐๐	๒	๑๐,๐๐๐	๑๐	๑,๐๐๐	๒๐	๕๐๐	๒,๐๐๐	๘	๙๖,๐๐๐	๓๒%
๔	๕	๕,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๘	๒๐๐,๐๐๐	๑	๕๐,๐๐๐	๒	๑๐,๐๐๐	๑๐	๑,๐๐๐	๔๐	๕๐๐	—	—	๑๐๐,๐๐๐	๕๐%
ทั้งสิ้น			๒๕๐,๐๐๐		๑,๐๐๐,๐๐๐											๓๖๔,๐๐๐	๓๖.๔%

เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๗๖ นายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี นำหนังสือกระทรวงการคลังฉบับนี้เสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษา ลงมติ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๖ เห็นชอบด้วยโครงการออกสลากกินแบ่งของกระทรวงการคลังตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ซ. ๘๗๔๘/๒๔๗๖ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๖ และที่ ข. ๘๗๔๙/๑๔๗๖ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๖ ดังต่อไปนี้

ที่ ซ. ๘๗๔๘/๒๔๗๖ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หนังสือเรียนนายกรัฐมนตรีที่ ๓๖๕/๒๗๐๔๑ ลงวันที่ ๒๕ เดือนก่อน เสนอบันทึกโครงการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลเพื่อให้ได้เงินมาชดเชยในการที่จะลดอัตราเงินรัชชูปการลงใน พ.ศ. ๒๔๗๗ รวม ๒ ฉะบับมา และว่าเพื่อเป็นทางที่จะให้จำหน่ายสลากกินแบ่งได้มากหรือครบตามกำหนด จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องห้ามปรามมิให้ผู้ใดออกสลากกินแบ่งขึ้นอีกเป็นอันขาด ขอให้มีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยทราบนโยบายนี้ด้วยนั้น คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติเมื่อวันที่ ๑๔ เดือนนี้เห็นชอบด้วยโครงการออกสลากกินแบ่งที่เสนอมาแล้ว และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ และรับนโยบายในเรื่องที่จะห้ามปรามมิให้ผู้อื่นออกสลากกินแบ่งตั้งแต่ศกหน้าเป็นต้นไป ซึ่งได้สั่งกระทรวงมหาดไทยไปแล้ว

อนึ่งการป้องกันผู้รับเหมาสลากกินแบ่งไปขายๆเกินราคา ควรมีสัญญากับผู้รับเหมาว่า ถ้าขายเกินราคาจะตัดไม่ให้ส่วนลด

จึงเรียนยืนยันมา

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ ข. ๘๗๔๙/๑๔๗๖ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอโครงการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล เพื่อให้

ได้เงินมาชดเชยในการที่จะลดอัตราเงินรัชชูปการลงใน พ.ศ. ๒๔๗๗ และขอให้รัฐบาลห้ามมิให้ผู้ใดออกสลากกินแบ่งขึ้นอีกเป็นอันขาดด้วย คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติเมื่อวันที่ ๑๔ เดือนนี้ เห็นชอบด้วยโครงการออกสลากกินแบ่งที่กระทรวงการคลังเสนอมา และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้ กับรับนโยบายในเรื่องที่รัฐบาลจะห้ามมิให้ผู้อื่นออกสลากกินแบ่งขึ้นอีกตั้งแต่ศกหน้าเป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อกระทรวงมหาดไทยจักได้สั่งไปยังจังหวัดต่าง ๆ มิให้อนุญาตให้ผู้หนึ่งผู้ใดออกสลากกินแบ่ง

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

นอกจากนั้นกระทรวงการคลังได้เรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อทราบถึงการจ่ายเงินส่วนลดแก่ผู้รับสลากไปจำหน่ายเพิ่มเติมดังข้อความละเอียดตามหนังสือที่ ๓๙๘/๓๑๑๙๙ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๖ ดังนี้

ที่ ๓๙๘/๓๑๑๙๙ หอรัษฎากรพิพัฒน์
วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เรียนนายกรัฐมนตรี

(๑) ด้วยได้รับหนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ซ. ๘๗๔๘/๒๔๗๖ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ ว่าคณะรัฐมนตรีลงมติรับรองโครงการออกลอตเตอร์รี่ของกระทรวงการคลังทั้งสองฉบับนั้นแล้ว แต่บัดนี้กระทรวงการคลังยังเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมโครงการนั้น ฉะเพาะในเรื่องเงินส่วนลดอีกบ้างเล็กน้อย ดังต่อไปนี้

(๒) เงินส่วนลดตามโครงการที่กล่าวนั้น ได้กำหนดว่าจะจ่ายให้แก่ผู้ซึ่งรับตั๋วไปขายปลีก โดยอัตราร้อยละ ๓ แต่บัดนี้ได้มาคิดเห็นว่าเพื่อประโยชน์ที่จะให้จำหน่ายตั๋วได้ดีขึ้นไปอีก ทั้งจะให้สดวกแก่การควบคุมยิ่งขึ้น ก็ควรจะกำหนดวิธีขายดังต่อไปนี้ คือ:–

(ก) ผู้ใดมารับซื้อตั๋วไปขายปลีก ถ้ายอมตกลงรับซื้อขาดไม่นำตั๋วที่ขายไม่ได้มาคืน จะได้เงินส่วนลดร้อยละ ๔

(ข) ผู้ใดมารับตั๋วไปขายปลีก โดยมีสัญญาไว้ว่าถ้าขายตั๋วไม่ได้หมด ก็จะนำตั๋วที่เหลือมาคืนได้ จะได้เงินส่วนลดร้อยละ ๓

(๓) อัตราส่วนลดที่จะจ่ายถึงร้อยละ ๔ ตามวิธีในข้อ ก. นั้น แม้จะทำให้อาจต้องจ่ายเงินเพิ่มขึ้นอีกบ้าง ก็เห็นว่าไม่เกินสมควร การขายลอตเตอรี่รัฐบาลในเวลานี้ก็ได้อนุญาตให้จ่ายส่วนลดอยู่ถึงร้อยละ ๕ ทั้งผู้ขายยังนำตั๋วที่ขายไม่ได้นั้นมาคืนได้ด้วย กระทรวงการคลังจึงได้อนุมัติให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการไปตามที่กล่าวนี้แล้ว และขอเรียนมาเพื่อทราบ

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ

เมื่อได้จัดการจำหน่ายสลากกินแบ่งครั้งที่ ๑ แล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้เรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อทราบถึงการจำหน่ายสลากกินแบ่งครั้งที่ ๒ และเพิ่มเงินรางวัลผู้ถูกสลากจากที่กำหนดไว้เดิมเพียง ๔๐ เปอร์เซ็นต์ เพิ่มเป็น ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ความละเอียดตามหนังสือหอรัษฎากรพิพัฒน์ที่ ๘๖/๗๕๒๗ วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๗๗ ดังนี้

ที่ ๘๖/๗๕๒๗ หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๗

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เรียนนายกรัฐมนตรี

อนุสนธิหนังสือกระทรวงการคลังที่ ๓๖๕/๒๗๐๔๑ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๖ เสนอบันทึกโครงการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลสำหรับ พ.ศ. ๒๔๗๗ มาขออนุมัติดำเนินการต่อไป และกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือที่ ซ. ๘๗๔๘/๒๔๗๖ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ แจ้งมติของคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการออกสลากกินแบ่งไปตามโครงการที่เสนอมานั้นได้ ซึ่งกรมสรรพากรได้จัดการจำหน่ายสลากกินแบ่งครั้งที่ ๑ ไปแล้ว นั้น

บัดนี้ใกล้จะถึงเวลาออกสลากกินแบ่งครั้งที่ ๑ แล้ว กรมสรรพากรจึงจะได้จัดการจำหน่ายสลากกินแบ่งครั้งที่ ๒ ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ ต่อไป สลากกินแบ่งครั้งที่ ๒ นี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากครั้งที่ ๑ บ้าง คือ

๑. ใช้กระดาษพื้นสีเหลือง ลายกระหนก ขอบตัวสีน้ำเงิน และรัศมีภายในสีแดง ลายอื่น ๆ คงเดิม

๒. ตัวเลขมีเพียงเลขอาหรับ ๒ จำนวนข้างเบื้องบน เพราะกรมแผนที่ผู้รับพิมพ์ร้องว่ายังไม่มีเลขไทย

๓. เงินค่ารางวัลผู้ถูกสลากกำหนดให้ผู้ถูกรางวัล ๕๐ เปอร์เซ็นต์ รัฐบาลชักไว้แต่เพียง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ เป็นการเพิ่มขึ้นกว่าเดิมซึ่งคิดให้แก่ผู้ถูกรางวัลเพียง ๔๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ดังได้เสนออัตราเงินรางวัลสลากกินแบ่งครั้งที่ ๒ มาพร้อมกับหนังสือนี้

จึงขอเรียนมาเพื่อทราบ

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ

๑. สลากที่ออกจำหน่ายมีจำนวนทั้งสิ้น ๑ ล้านฉบับ

๒. ถ้าขายสลากได้หมดทั้งจำนวนจะมีรางวัลดังต่อไปนี้

รางวัลที่ ๑	๖๐,๐๐๐ บาท	๑ รางวัล	เงิน ๖๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๒	๒๐,๐๐๐ บาท	๒ รางวัล	เงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๓	๑๐,๐๐๐ บาท	๔ รางวัล	เงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๔	๕,๐๐๐ บาท	๖ รางวัล	เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๕	๒,๐๐๐ บาท	๑๐ รางวัล	เงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๖	๑,๐๐๐ บาท	๕๐ รางวัล	เงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่ ๗	๕๐๐ บาท	๘๐ รางวัล	เงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
ถูกเลขท้าย ๔ ตัว	๔๐๐ บาท	๑๐๐ รางวัล	เงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
ถูกเลขท้าย ๓ ตัว	๒๐๐ บาท	๙๐๐ รางวัล	เงิน๑๘๐,๐๐๐บาท

๓. ถ้าขายสลากไม่ได้หมดทั้งจำนวน เงินรางวัลทุกรางวัลจะลดลงตามส่วน

๔. สลากฉบับหนึ่ง ๆ จะได้รับรางวัลแต่รางวัลเดียว คือ รางวัลที่ออกก่อน

๕. เงินรางวัลที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗, รวม ๑๕๓ รางวัล จะจ่ายให้แก่บุคคลซึ่งแสดงให้เป็นที่พอใจแก่กรมสรรพากรว่าเป็นผู้ควรแก่รางวัลนั้น ๆ โดยสุจริตแล้ว

๖. เงินรางวัลพิเศษ (หางเลข) รวม ๑,๐๐๐ รางวัล จะจ่ายให้แก่บุคคลผู้ถือสลากไปขอรับเงิน

๗. เงินรางวัล จ่ายที่กรมสรรพากรหรือที่กองข้าหลวงประจำจังหวัด

๘. สลากฉบับที่ถูกรางวัลนั้นต้องนำไปขอรับเงินรางวัลภายในกำหนด ๖ เดือนนับแต่วันออกสลาก

๙. สลากของผู้ใดเป็นอันตรายหายศูนย์ไป ให้ทำคำร้องแจ้งอักษรประจำหมวดและตัวเลขในสลาก ยื่นต่อกรมสรรพากรก่อนวันออกสลาก กรมสรรพากรจะได้

รับจดบันทึกไว้เพื่อประกอบการพิจารณาจ่ายเงินรางวัลที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗, ในเมื่อพ้นกำหนด ๖ เดือนแล้ว นับแต่วันออกสลาก

เมื่อคณะกรรมการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๗๗ ได้ดำเนินการเพื่อออกสลากกินแบ่งครั้งนี้ นายกรัฐมนตรีก็ได้ติดตามการดำเนินงานของคณะเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร กระทรวงการคลังโดยใกล้ชิดเสมอมา ดังปรากฏตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี วังปารุสกวัน ที่ ก. ๒๐๗๑/๒๔๗๗ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๗๗ ดังนี้

ที่ ก. ๒๐๗๑/๒๔๗๗ สำนักนายกรัฐมนตรี
วังปารุสกวัน

วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๗

เรื่อง ให้สอบสวนพิจารณาค่าใช้จ่ายในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๗๗

นายกรัฐมนตรี เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ด้วยเนื่องจากการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๗๖ ปรากฏว่าค่าใช้จ่ายแพงมาก กระทำให้มีผลรายได้น้อยกว่าคาดหมายไว้ และได้ทราบว่าการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลใน พ.ศ. ๒๔๗๗ นี้ก็มีรายจ่ายฟุ่มเฟือยอยู่บ้าง เช่นจ้างคนมาทำงานโดยให้เงินเดือนสูงเกินสมควร เป็นต้น ฉะนั้นขอให้กระทรวงการคลังได้โปรดสอบสวนและพิจารณาหาทางประหยัดค่าใช้จ่าย เพื่อให้ได้ผลกำไรมาทำประโยชน์แก่ประเทศชาติได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

โอกาสนี้ขอแสดงความนับถือ

พ.อ. พระยาพหลพลพยุหเสนา

เมื่อกระทรวงการคลังได้รับหนังสือนายกรัฐมนตรีฉบับนี้แล้ว จึงได้มีหนังสือเรียนนายกรัฐมนตรีตามหนังสือหอรัษฎากรพิพัฒน์ที่ ๑๒๓๗๒/๗๗ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๔๗๗ และหนังสือที่ ๓๔๕๓๕/๗๗ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๔๗๗ ดังต่อไปนี้

ที่ ๑๒๓๗๒/๗๗ หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เรียน นายกรัฐมนตรี

ได้รับหนังสือที่ ค. ๒๐๗๑/๒๔๗๗ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๗ ขอให้

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

รัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

สอบสวนและพิจารณาหาทางประหยัดค่าใช้จ่ายในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๗๗ เพื่อให้ได้ผลกำไรมาทำประโยชน์แก่ประเทศชาติได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย นั้น

กระทรวงการคลังได้สอบสวนแล้ว ความแจ้งอยู่ในสำเนาบันทึกของกรมสรรพากรที่เสนอมานี้ และได้พิจารณาเห็นว่าค่าใช้จ่ายในการออกสลากกินแบ่งตามที่กรมสรรพากรบันทึกชี้แจงไว้นั้น เป็นการสมควรแล้ว.

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ

บันทึก

เรื่องรายจ่าย

ในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล

พ.ศ. ๒๔๗๗

(๑) รายจ่ายในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลที่กรมสรรพากรจัดอยู่เวลานี้ ย่อมแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทคือ

ก. ค่าใช้สอย

ข. เงินเดือนและค่าจ้างชั่วคราว

(๒) เงินค่าใช้สอย มีดังต่อไปนี้

ก. ค่าจ้างพิมพ์ตั๋วสลาก จ่ายตามสัญญาเป็นจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือฉบับละ ๑ สตางค์ เท่ากับสลากกินแบ่งของรัฐบาลคราวที่แล้วมา นับว่าเป็นราคาพอสมควร เพราะได้เร่งรีบให้โรงพิมพ์ทำภายในกำหนด ๑๕ วันเท่านั้น

ข. ค่าส่วนลด จ่ายตามที่กำหนดอัตราไว้ คือ ร้อยละ ๓ หรือร้อยละ ๔ อัตราที่จ่ายอยู่นี้ก็ยังต่ำกว่าอัตราที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้จ่ายสำหรับการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลครั้งก่อน ซึ่งได้จ่ายถึงร้อยละ ๕

ค. ค่าพัสดุที่ต้องใช้ได้จ่ายไปแล้วถึงวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นเงินเพียง ๔๒๕ บาท ทั้งนี้เพราะพัสดุที่ต้องใช้โดยมากได้หยิบยืมเอามา เพื่อประหยัดรายจ่าย

ง. ค่าเครื่องเขียน ไปรษณียากร ค่าพาหนะ รายจ่ายประเภทนี้ จ่ายเท่าที่มีความจำเป็น จะตัดทอนลงหาได้ไม่

(๓) รายจ่ายประเภทเงินเดือนและค่าจ้างชั่วคราว มีดังต่อไปนี้

ก. เงินเดือน เพื่อความสะดวกในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลครั้งนี้กรมสรรพากรได้รับโอนคนกองสลากกินแบ่งของรัฐบาลครั้งก่อนมาทำการต่อไป และ

ได้กำหนดหลักการจ่ายเงินเดือนไว้ว่า (๑) ผู้ใดเคยได้รับเงินเดือนอยู่แต่เดิมเท่าใด ก็จ่ายให้เท่าเดิม เพื่อมิให้เดือดร้อน (๒) ถ้าคนเก่าออก และรับคนใหม่เข้าแทน ก็ให้เงินเดือนลดลง ดังจะเห็นได้จากบัญชีเทียบดังต่อไปนี้

สลากกินแบ่งของรัฐบาล	อัตราเงินเดือนและจำนวนคน							
	๒๐๐ บาท	๑๒๐ บาท	๕๐ บาท	๔๐ บาท	๓๕ บาท	๓๐ บาท	๒๕ บาท	รวม
	คน	คน	คน	คน	คน	คน	คน	คน
ครั้งก่อน (มีนาคม ๒๔๗๖)	๑	๑	๑	๑๓	๔	–	–	๒๐
ครั้งนี้ (มิถุนายน ๒๔๗๗)	๑	๑	–	๙	๔	๑	๑	๑๗

อนึ่ง สำหรับกาลต่อไป ถ้าคนเก่าออกไปอีก และรับคนใหม่เข้าแทน ก็ยังอาจจะลดอัตราเงินเดือนลงได้อีกบ้างตามหลักการที่กล่าวข้างต้น

ข. ค่าจ้างชั่วคราว การออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลเพิ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อปลาย พ.ศ. ๒๔๗๖ และต้องเริ่มจำหน่ายตั๋วสลากในต้น พ.ศ. ๒๔๗๗ จึงต้องรีบตรวจประทับตราบนตั๋วสลากให้แล้วเร็วที่สุด ฝ่ายเจ้าพนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาลเดิม ซึ่งรับโอนมาก็ยังมีงานสลากกินแบ่งของรัฐบาลเดิมอยู่ ไม่สามารถแบ่งเวลามาทำการสลากกินแบ่งของรัฐบาลครั้งนี้ได้พอ จึงจำเป็นต้องจ้างคนชั่วคราวขึ้น งานจึงได้แล้วเสร็จทันความประสงค์

อัตราค่าจ้างชั่วคราวนั้นกำหนดไว้เดือนละ ๒๐ – ๒๒ บาท ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำมากแล้ว จำนวนคนและเวลาที่จ้างกำหนดมากบ้างน้อยบ้าง เพื่อให้พอดีแก่งาน และได้เลิกจ้างเมื่องานอันนั้นแล้วเสร็จ รวมเวลาที่ต้องจ้างคนชั่วคราว ๒ เดือนเศษ จำนวน ๒๔ คน สิ้นค่าจ้างไป

๗๑๖ บาท ๗๒ สตางค์

(๔) การควบคุมการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลนั้น แม้ไม่เป็นการยากเย็นก็เป็นงานที่มีปริมาณไม่น้อย เพราะได้จัดให้มีการขายตั๋วกับรับและจ่ายเงินทั่วพระราชอาณาจักร์ และต้องตรวจตราการขายเพื่อให้มีตั๋วจำหน่ายพอดีกับความต้องการทุกแห่งไม่ขาดเหลือ การควบคุมอันนี้ เจ้าพนักงานหลายนายในกรมสรรพากรได้เต็มใจยินยอมสละเวลาให้เป็นพิเศษโดยเห็นแก่ทางราชการเท่านั้น ไม่ได้รับประโยชน์เพิ่มเติมแต่อย่างใดเลย

กรมสรรพากร

ที่ ๓๔๕๓๕/๗๗ หอรัษฎากรพิพัฒน์

วันที่ ๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เรียนนายกรัฐมนตรี

อนุสนธิหนังสือกระทรวงการคลังที่ ๑๒๓๗๒/๗๗ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ เสนอบันทึกคำชี้แจงของกรมสรรพากรเรื่องการใช้จ่ายในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลมาเพื่อทราบ นั้น

บัดนี้ การออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๗๗ (ครั้งที่ ๑) ได้เสร็จสิ้นเรียบร้อยลงแล้ว ปรากฏว่ามีผลกำไรทั้งสิ้นเป็นเงิน ๔๔๓,๔๒๒ บาท ๑๘ สตางค์ และค่าใช้จ่ายที่สิ้นไปในการนี้ก็มีจำนวนต่ำกว่ารายจ่ายเมื่อคราวออกสลากกินแบ่ง พ.ศ. ๒๔๗๖ และต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายของสลากกินแบ่งเทศบาล ซึ่งกำลังทำอยู่เวลานี้ด้วย รายละเอียดแจ้งอยู่ในรายงานที่เสนอมานี้

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

พระยามานวราชเสวี

รายงานว่าด้วยการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลล้านบาท (ครั้งที่ ๑) พ.ศ. ๒๔๗๗

เจ้าพนักงานผู้กระทำการ

(๑) ในการออกสลากกินแบ่งล้านบาทครั้งที่ ๑ กรมสรรพากรได้จ้างเจ้าพนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาล (ครั้งเจ้าพระยามุขมนตรี) มาทำการต่อไป เพราะเป็นผู้ที่คุ้นเคยมาแล้ว แลเพื่อมิให้บุคคลเหล่านี้ต้องหลุดจากงานโดยมิจำเป็นด้วย

อนึ่ง ข้าราชการบางนายในกรมสรรพากร มีพระยาอนุกูลนิธยากร หัวหน้ากองอากรสำรวจเป็นต้น ได้ช่วยเหลือสละเวลา

มาควบคุมแลตรวจตรากิจการต่าง ๆ โดยตลอดมิได้รับบำเหน็จพิเศษอย่างไร

การจำหน่ายตั๋ว

(๒) ตั๋วสลากกินแบ่งครั้งนี้ ได้เริ่มจำหน่ายตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๗ แลจำหน่ายหมดจำนวนเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นอันว่าได้จำหน่ายหมดสิ้นภายในเวลา ๔ เดือนดั่งที่คาดไว้แต่ต้นนั้น

(๓) การจำหน่ายตั๋วได้วางวิธีการจำหน่ายโดยความมุ่งหมายว่า จะให้มีผู้ถูกรางวัลทั่วราชอาณาจักร์ มิให้เงินรางวัลตกอยู่แต่ฉะเพาะในบางจังหวัด ความมุ่งหมายอันนี้ก็นับว่าเป็นผลสำเร็จดังจะกล่าวต่อไปในข้อ ๕

การออกสลาก

(๔) กระทรวงการคลังได้เชื้อเชิญบุคคลบางท่านเป็นกรรมการจัดการออกสลากและได้ออกสลากเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นการเรียบร้อยดีทุกประการ

เงินรางวัล

(๕) การจำหน่ายตั๋วโดยวิธีการที่มุ่งหมายจะให้มีผู้ถูกรางวัลทั่วราชอาณาจักร์ดังได้กล่าวมาในข้อ ๓ นั้น ก็นับว่าเป็นผลสำเร็จ เพราะมีอยู่เพียง ๒ จังหวัดเท่านั้นที่ไม่มีตั๋วถูกรางวัลส่วนอีก ๖๘ จังหวัดมีตั๋วที่ถูกรางวัลทุกจังหวัด จังหวัดที่ไม่ถูกรางวัลนั้นคือ จังหวัดหนองคายและเลย เพราะใน ๒ จังหวัดนี้มีผู้ซื้อตั๋วเป็นจำนวนน้อย

(๖) รางวัลทั้งสิ้นเป็นจำนวน ๑,๑๑๓ รางวัลและเป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาทนั้น นับถึงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ศกนี้ได้จ่ายไปแล้ว ๓๘๙,๘๐๐ บาท คงเหลืออยู่ ๑๐,๒๐๐ บาท เพราะผู้ถูกรางวัลยังไม่มารับ แลกำลังพยายามติดตามตัวอยู่

รายจ่าย

(๗) ในการออกสลากกินแบ่งครั้งนี้ มีรายจ่ายรวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน ๕๕๖,๕๗๗.๘๒ บาท ดังรายการต่อไปนี้

ประเภทรายจ่าย	เงินที่จ่ายจริง บาท	คิดเป็นส่วนร้อยของรายได้ ร้อยละ	หมายเหตุ
ค่าจ้างพิมพ์ตั๋ว	๑๐,๐๐๐.๐๐	๑.๐๐	เงินรางวัลจ่ายจริงถึง ๒๘/๘/๗๗ เป็นเงิน ๓๘๙,๘๐๐ บาท ต้องจ่ายต่อไปอีก ๑๐,๒๐๐ บาท ในรายการนี้ได้ลงเต็มจำนวน ๔ แสนบาท เพื่อสะดวกแก่การเทียบรายจ่ายกับรายได้
ส่วนลดค่าขาย	๓๗,๑๒๑.๒๒	๓.๗๑	
ค่าภาษีแลใบอนุญาต	๑๐๐,๐๒๐.๐๐	๑๐.๐๐	
เงินรางวัล	๔๐๐,๐๐๐.๐๐	๔๐.๐๐	
เงินเดือน	๔,๑๒๔.๕๘	๐.๔๑	
ค่าจ้างชั่วคราว	๗๑๖.๗๒	๐.๐๗	
ค่าใช้สอยทั้งสิ้น	๔,๕๙๕.๓๐	๐.๔๕	
รวมทั้งสิ้น	๕๕๖,๕๗๗.๘๒	๕๕.๖๔	

(๘) เมื่อหักรายจ่ายดังกล่าวข้างต้นออกแล้ว คงเหลือเงินที่จะส่งเป็นรายได้แผนกสลากกินแบ่งเป็นจำนวน ๔๔๓,๔๒๒.๑๘ บาท เท่ากับร้อยละ ๔๔.๓๔ ของรายได้ทั้งสิ้น

(๙) รายจ่ายในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลครั้งนี้ต่ำกว่ารายจ่ายในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลครั้งที่แล้ว และต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายของสลากกินแบ่งเทศบาลซึ่งกำลังจัดทำอยู่นั้นด้วย

คณะกรรมการออกลอตเตอรี่ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๗๗ ซึ่งกระทรวงการคลังได้แต่งตั้งขึ้นและได้เรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบตามหนังสือหอรัษฎากรพิพัฒน์ ที่ ๑๕๓๙๐/๗๗ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๔๗๗ มีรายนามดังนี้:-

ที่ ๑๕๓๙๐/๗๗ **หอรัษฎากรพิพัฒน์**

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เรียนนายกรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงการคลังได้ตั้งกรรมการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๗๗ ขึ้นคณะหนึ่ง ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. เจ้าพระยายมราช ประธานกรรมการ
๒. พระยาอุเทนเทพโกสินทร กรรมการ
๓. พระยาสุนทรพิพิธ กรรมการ
๔. พระพณิชยสารวิเทศ กรรมการ
๕. นายเอ. อี. นานา กรรมการ
๖. นายเปสต้นยี กรรมการ
๗. นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต กรรมการ
๘. นายต้นซิวเม้ง กรรมการ
๙. หลวงสุขุมนัยประดิษฐ กรรมการ

อำนวยการออกสลาก

จึงขอเรียนมาเพื่อทราบ

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

เจ้าพระยาศรีธรรมาธิเบศ

เมื่อการออกสลากเสร็จสิ้นแล้ว ทางการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ก็ได้ทำการปิดบัญชี แสดงรายรับ รายจ่ายโดยละเอียด และเพื่อความเรียบร้อยจึงได้มีหนังสือเรียนเลขาธิการคณะรัฐมนตรีทราบเพื่อขอเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปทำการตรวจสอบกิจการต่าง ๆ ปรากฏตามหนังสือของกระทรวงการคลัง ด่วนที่ น.๑๕๕๑๖/๗๘ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๔๗๘ ถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือตอบยืนยันตามสำเนาหนังสือที่ ค. ๔๒๙๘/๒๔๗๘ ลงวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๔๗๘ ดังต่อไปนี้

ด่วน

ที่ น. ๑๕๕๑๖/๗๘ กระทรวงการคลัง

๙ สิงหาคม ๒๔๗๘

เรื่อง ขอให้เจ้าหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปตรวจสอบบัญชีในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลที่กรมสรรพากร

จาก ปลัดกระทรวงการคลัง

ถึง เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยกรมสรรพากรรายงานว่า การออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล ซึ่งกรมสรรพากรเป็นผู้จัดทำนั้น ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว จะได้จัดการบิดบัญชีการใช้จ่ายในเร็ววันนี้ กระทรวงการคลังเห็นเป็นการสมควรที่จะให้มีการตรวจสอบกิจการต่าง ๆ เสียด้วย โดยให้เจ้าหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปทำการตรวจสอบ จึงมีบัญชาท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้เรียนมา

เพื่อขอได้โปรดสั่งเจ้าหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางกรมสรรพากรต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) *พระยาศรีราชโกษา*

(สำเนา)

ที่ ค. ๔๒๙๘/๒๔๗๘ กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๑๒ สิงหาคม ๒๔๗๘

เรื่อง ได้ขอให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปตรวจสอบบัญชีในการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล

จาก เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ถึง ปลัดกระทรวงการคลัง

หนังสือที่ น. ๑๕๕๑๖/๗๘ ลงวันที่ ๙ เดือนนี้ ว่าการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลซึ่งกรมสรรพากรเป็นผู้จัดทำได้เสร็จสิ้นลงแล้ว จะได้จัดการปิดบัญชีการใช้จ่ายในเร็วๆ นี้ จึงขอให้เจ้าหน้าที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินไปทำการตรวจสอบโดยทำการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางกรมสรรพากรนั้น ได้แจ้งให้ประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินดำเนินการต่อไปแล้ว.

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงนาม) *ดิเรก ชัยนาม*

ผู้ช่วยเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ลงนามแทน

พิจารณาจากเอกสารและรายงานของกรมสรรพากร กระทรวงการคลังจะทราบได้ว่า การออกสลากกินแบ่งโดยกรมสรรพากรเป็นเจ้าหน้าที่จัดการในสมัยนั้นเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วพระราชอาณาจักร์ สลากมีจำหน่ายทั่วทั้ง ๗๐ จังหวัด และจำหน่ายได้หมดตามกำหนด เมื่อออกสลากรางวัลครั้งแรกมีผู้ถูกรางวัลกระจายไปถึง ๖๘ จังหวัด มีเพียง ๒ จังหวัดคือจังหวัดหนองคายกับจังหวัดเลยมีสลากกินแบ่งจำหน่ายน้อยจึงไม่มีผู้ถูกรางวัล ต่อมากรมสรรพากรได้ออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล (พิเศษ) งวดที่ ๑ เดือนตุลาคม ๒๔๗๗ ณ โรงออกสลากกินแบ่งในพระราชอุทยานสราญรมย์ และได้ออกสลากกินแบ่งต่อมาอีกในปลายปี ๒๔๗๗ ต่อมากระทรวงมหาดไทยมีความประสงค์จะหาเงินบำรุงเทศบาลโดยวิธีออก

สลากกินแบ่ง จึงได้มีหนังสือขออนุมัติออกสลากกินแบ่งจากคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวงมหาดไทยออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลได้แล้ว การออกสลากกินแบ่งกระทรวงการคลังที่กรมสรรพากรดำเนินการอยู่ก็ได้ระงับไปในโอกาศต่อมา

จากผลการปฏิบัติงานของกรมสรรพากรตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดการออกสลาก จะเห็นว่าได้กระทำไปด้วยความรอบคอบละเอียดถี่ถ้วนทุกประการ แม้แต่สลากที่มีจำหน่ายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ก็มีการตรวจสอบปริมาณและความต้องการของประชาชนอยู่โดยใกล้ชิด เพื่อไม่ให้มีสลากเหลือในบางจังหวัด การบัญชีและสถิติต่าง ๆ เป็นปัจจุบันอยู่เสมอพร้อมที่จะตรวจสอบได้ทุกเวลา จึงนับได้ว่าการปฏิบัติราชการของกรมสรรพากรกระทรวงการคลังในสมัย ๓๑ ปีล่วงมาแล้ว นับว่าเป็นการบริหารราชการที่ดีมาก

สมัยที่แปด

สลากกินแบ่งบำรุงเทศบาล

ในระหว่างที่กรมสรรพากร กระทรวงการคลังได้ดำเนินการออกสลากอยู่ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ตามที่รัฐบาลได้อนุมัติให้ดำเนินการได้และดำเนินการมาด้วยความเรียบร้อยเป็นผลดีอยู่แล้วนั้น ทางกระทรวงมหาดไทยก็มีความประสงค์จะจัดหาเงินมาบำรุงกิจการเทศบาล โดยใช้วิธีออกสลากเช่นเดียวกับที่กรมสรรพากรดำเนินการอยู่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยชี้แจงว่า ได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังไว้แล้ว และได้มีหนังสือเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อปรึกษาและขออนุมัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๑๙๙/๓๔๔๔ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๗

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาหารือ และลงมติเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๗๗ ว่า สำหรับการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๗๗ นี้ กระทรวงการคลังได้วางโครงการไว้แล้ว ก็ให้ดำเนินการต่อไป ส่วนที่กระทรวงมหาดไทยจะจัดการออกสลากกินแบ่งเพื่อได้เงินมาบำรุงการเทศบาลก็เห็นชอบด้วย และรับหลักการในเรื่องนี้ แต่ให้เสนอรายละเอียดในการที่จะจัดการออกสลากกินแบ่งมาเพื่อพิจารณาต่อไปด้วยดังปรากฏตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ม. ๒๐๙๑/๒๔๗๗ ลง

วันที่๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๗

ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้เสนอโครงการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลต่อนายกรัฐมนตรี รวม ๒ ครั้ง ดังนี้ ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ม.๕๒๙/๑๐๔๔๓ กองควบคุมเทศบาล ลงวันที่ ๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๗ เสนอรายงานการประชุม วางโครงการสลากกินแบ่งเทศบาล ครั้งที่ ๑/๒๔๗๗ ซึ่งได้ประชุมวางโครงการที่ศาลากลางจังหวัดพระนครและธนบุรี ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๔๗๗ ดังปรากฏตามรายงานการประชุมต่อไปนี้

รายงานการประชุมวางโครงการสลากกินแบ่งเทศบาล ครั้งที่ ๑/๒๔๗๗

ประชุมที่ศาลากลางจังหวัดพระนครและธนบุรี ณ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ เริ่มเวลา ๑๐.๐๐ น. เลิกเวลา ๑๒.๐๐ น.

รายนามผู้เข้าประชุม

๑. พระยาสุนทรพิพิธ ประธานกรรมการ
๒. พระยาสุรเกษตรโสภณ กรรมการ
๓. หลวงประพันธ์ไพรัชชพากย์ กรรมการ
๔. ร.ท. ทองคำ คล้ายโอภาส กรรมการ
๕. นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ กรรมการ
๖. นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต กรรมการ
๗. ขุนสมาหารหิตะคดี กรรมการ

แต่ติดธุระไม่ได้เข้าประชุม

กิจการที่ประชุม

ประธานกล่าวเปิดประชุม แล้วอ่านหนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ม.๒๐๙๑/๒๔๗๗ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ศกนี้ ความว่าคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๗ นี้ว่ากระทรวงการคลังได้วางโครงการไว้แล้วก็ให้ดำเนินการต่อไป ส่วนที่กระทรวงมหาดไทยจะจัดออกสลากกินแบ่งเพื่อได้เงินมาบำรุงการเทศบาล ก็เห็นชอบด้วย และรับหลักการในเรื่องนี้ แต่ให้เสนอรายละเอียดในการที่จะจัดการออกสลากกินแบ่งมาเพื่อพิจารณาต่อไป และได้อ่านนโยบายเรื่องสลากกินแบ่งเทศบาลของกระทรวงมหาดไทย ให้คณะกรรมการที่มาประชุมฟังมีความดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการให้กระทรวงมหาดไทยจัดการวางโครงการเรื่องสลากกินแบ่งเทศบาล

๒. สลากกินแบ่งนี้ เฉพาะในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ ต้องพยายามจัดทำไม่ให้แข่ง

ขันกับสลากกินแบ่งของรัฐบาล กล่าวคือ ถ้าเดือนใดเป็นเดือนที่ออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล เดือนนั้นงดจำหน่ายสลากกินแบ่งของเทศบาล

๓. สลากกินแบ่งของเทศบาลนั้น มี ๒ ชนิด คือ

ก. สลากกินแบ่งเทศบาลทั่วไป จำหน่ายทั่วพระราชอาณาจักร เพื่อได้เงินมาบำรุงเทศบาลทั่วไป

ข. สลากกินแบ่งเทศบาลจังหวัด จำหน่ายเฉพาะจังหวัด เพื่อได้เงินมาบำรุงเฉพาะจังหวัด แต่ในบางจังหวัดการจำหน่ายจะได้น้อย จะรวมกับจังหวัดอื่นก็ได้ ตามแต่กรรมการจะเห็นควร

๔. สลากกินแบ่งเทศบาลนั้น ควรออกเดือนหนึ่งอย่างน้อย ๑ ครั้ง แต่ในบางจังหวัดจะเป็นเดือนละกี่ครั้งก็สุดแต่กรรมการจะเห็นควร

๕. ขอให้กรรมการดำริวางโครงการอื่น ๆ อันเกี่ยวกับสลากกินแบ่งนี้ ตามนโยบายดังกล่าวข้างต้น

เมื่อจบแล้วคณะกรรมการจึงประชุมตกลงกันวางโครงการรายละเอียดเรื่องสลากกินแบ่งเทศบาล โดยจัดออกเป็น ๒ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ สลากกินแบ่งเทศบาลจังหวัดออกเป็นรายเดือน

ประเภทที่ ๒ สลากกินแบ่งเทศบาลทั่วไปออกเป็นงวด ๆ ละ ๔ เดือน

ประเภทที่ ๑ การออกสลากกินแบ่งเทศบาลจังหวัด

การจำหน่ายสลากกินแบ่งเทศบาลประเภทนี้ ควรเริ่มออกแต่ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นต้นไป เพื่อจะได้เตรียมทุนไว้ก่อนประกาศใช้เทศบาล ไม่จำเป็นต้องรอไปออกใน พ.ศ. ๒๔๗๘ และควรเริ่มจำหน่ายสลากกินแบ่งในต้นเดือนกันยายน ตุลาคม และกำหนดออกในเดือนตุลาคม พฤศจิกายน และ เดือนต่อ ๆ ไป ยกเว้นเดือนสิงหาคมกับธันวาคม ซึ่งเป็นเดือนที่ออกสลากกินแบ่งของกระทรวงการคลัง

ในชั้นแรกนี้ ควรออกสลากกินแบ่งเทศบาลเฉพาะจังหวัดพระนคร และ ธนบุรี เป็นตัวอย่างก่อนและออกรวมกัน เมื่อได้เงินเท่าใดก็แบ่งบำรุงท้องที่จังหวัดละครึ่ง การที่จะผลัดกันออกแห่งละคราว หรือแยกกันออกนั้น เห็นว่าไม่สมควร เพราะกิจการในทางราชการของ ๒ จังหวัดนี้ ก็ปฏิบัติร่วมกันอยู่แล้ว

๑. กำหนดการออกจำหน่ายและเก็บต้นขั้ว ควรกำหนดให้ออกจำหน่ายตั๋วสลากตั้งแต่วันต้นเดือนเป็นต้นไปทุกครั้ง ส่วนต้นขั้วที่ผู้รับไปจำหน่าย ควรให้ส่งคืนภายในวันที่ ๒๕ ของเดือนนั้น

๒. กำหนดการออกสลากรางวัลและสถานที่ ควรกำหนดให้ออกภายในวันที่ ๕ ของเดือนใหม่ และควรจัดให้มีงานรื่นเริง ๓ วัน คือ วันที่ ๓-๔-๕ เพื่อความครึกครื้นโดยขอให้สโมสรคณะราษฎร์เป็นเจ้าของงาน ส่วนเงินค่าผ่านประตูที่เก็บได้ ขอให้ทางสโมสรแบ่งช่วยเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการออกสลาก เช่น ค่าไฟ สร้างเวที และตบแต่งสถานที่ ฯลฯ

๓. คณะกรรมการดำเนินการ สำหรับจังหวัดพระนครและธนบุรีนั้น ควรให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการวางโครงการ และบุคคลต่อไปนี้ คือ

๑. ข้าหลวงประจำจังหวัด หรือปลัดจังหวัด
๒. ผู้แทนราษฎร
๓. ทหาร
๔. เจ้าพนักงานรถไฟหลวง
๕. ทนายความ
๖. พ่อค้า และ คหบดี

สำหรับพ่อค้านั้น ควรเชิญให้มาก เพราะเป็นกำลังในการช่วยจำหน่ายสลากกินแบ่งได้

แต่คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นนี้ ไม่ควรมีจำนวนเกินกว่า ๑๕

ส่วนจังหวัดอื่น ๆ ควรให้จัดตั้งกรรมการขึ้นเอง โดยถือเอาบุคคลในประเภทหลัง

การออกสลากนั้น ควรมีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งฉะเพาะคราวที่ออกคราวหนึ่ง ๆ ตามแต่ทางราชการจะเชิญ โดยมีจำนวนไม่เกินกว่า ๑๐

๔. จำนวนสลากที่ออกจำหน่าย สลากที่ออกจำหน่ายครั้งแรกนี้ ควรมีจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ฉบับ ราคาฉบับละ ๑ บาท แบ่งออกเป็นเล่ม ๆ ละ ๒๐ ฉบับ รวม ๑๐,๐๐๐ เล่ม

การที่แบ่งออกเป็นเล่มละ ๒๐ ฉบับ ก็เพื่อสะดวกแก่การจำหน่าย ผู้รับไปจำหน่ายต้องวางเงินสดล่วงหน้า และต้องซื้อขาด คืนไม่ได้

๕. การแบ่งรายได้ การแบ่งจำนวนรายได้จากการจำหน่าย ควรวางหลักเกณฑ์ไว้ดังต่อไปนี้ คือ

๑.	เทศบาล	๒๐ %
๒.	ค่าภาษี	๑๐ %
๓.	ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	๕ %
๔.	ค่าบ่วยการให้แก่ผู้จำหน่าย	๕ %
๕.	รางวัล	๖๐ %
	รวม	๑๐๐ %

๖. การแบ่งรางวัลควรแบ่งออกเป็นดังนี้คือ

รางวัลที่หนึ่ง	๓๐,๐๐๐ บาท	๑ รางวัล	๓๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่สอง	๑๐,๐๐๐ บาท	๓ รางวัล	๓๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่สาม	๑,๐๐๐ บาท	๒๐ รางวัล	๒๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่สี่	๕๐๐ บาท	๔๐ รางวัล	๒๐,๐๐๐ บาท
รางวัลถูกเลขท้าย๓ตัว	๑๐๐ บาท	๒๐๐ รางวัล	๒๐,๐๐๐ บาท
	รวม	๒๖๔ รางวัล	๑๒๐,๐๐๐ บาท

สำหรับผู้ที่ถูกรางวัลแล้ว ไม่ตัดสิทธิในการถูกเลขท้าย ๓ ตัว

๗. ตัวเลขในสลาก ควรให้ใช้แต่ตัวเลขอย่างเดียว โดยมีทั้งเลขไทยและอาหรับ ส่วนตัวอักษรหมวด ไม่ให้มี เพราะจะทำให้ผู้หลงเข้าใจผิด

ตัวเลขเริ่มต้นด้วย ๑๐๐๐๐๐ ถึง ๒๙๙๙๙๙

๘. ขนาดตั๋วสลาก ขนาดกว้างยาว ควรอนุโลมตามสลากกินแบ่งรัฐธรรมนูญ

๙. นามตั๋วสลาก ควรขนามนามว่า "สลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลพระนครและธนบุรีประจำเดือน.....พ.ศ.....

๑๐. ภาพในตั๋วสลาก ภาพในตั๋วสลากนั้นในครั้งแรกควรใช้ภาพสพานพระพุทธยอดฟ้าและในเดือนต่อไป ควรเปลี่ยนภาพใหม่ทุกครั้ง

๑๑. ต้นขั้ว ต้นขั้วควรกำหนดให้มี ๒ ข้างอย่างสลากกินแบ่งของกระทรวงการคลัง ต้นขั้วตอนปลายเมื่อตรวจถูกต้องแล้ว ตัดเก็บรักษาไว้ ส่วนต้นขั้วตอนต้นติดกับสลากที่ขาย

๑๒. ดวงตรา ควรใช้ประทับดวงตราชื่ออย่างสลากกินแบ่งของรัฐบาล เพื่อกันการทุจริต และให้มีขนาดเล็กพองาม

๑๓. การรักษาเงิน สำหรับข้อนี้คณะกรรมการขอเสนอท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้วินิจฉัย ว่าจะควรประการใด กล่าวคือ จะให้กรรมการนำฝากธนาคารเอง หรือ จะฝากคลัง (ฝากคลัง)

๑๔. สำนักงาน การตั้งสำนักงาน จำเป็นต้องมี เพราะเป็นงานใหญ่ และมีประจำตลอดปี ในชั้นนี้ควรยืมสถานที่ในศาลากลางจังหวัดพระนครและธนบุรี เป็นที่ตั้งสำนักงานชั่วคราว และขอความเอื้อเฟื้อท่านข้าหลวงประ

จำจังหวัดพระนครและธนบุรี จัดเสมียนพนักงานบางคนช่วยทำงานไปพลางก่อน ในขณะที่การงานยังมีน้อย และให้เลขานุการไปศึกษาหาความรู้ความชำนาญในระเบียบการและวิธีปฏิบัติในเรื่องนี้ เพื่อจะได้ดำเนินการงานไปโดยเรียบร้อยและรวดเร็ว

๑๕. การตรวจบัญชี ขอให้ตั้งผู้ตรวจบัญชีจากกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ประเภทที่ ๒ สลากกินแบ่งเทศบาลทั่วไป

คณะกรรมการได้ปรึกษาตกลงกันดังต่อไปนี้ คือ

การจำหน่ายสลากกินแบ่งประเภทนี้ต้องส่งสลากไปจำหน่ายทั่วพระราชอาณาจักร ส่วนเงินที่ได้มาจะได้เฉลี่ยให้ตามจังหวัดต่าง ๆ ตามแต่ทางราชการประสงค์ แต่การที่จะจัดออกอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งนั้นเห็นว่าเป็นการขลุกขลัก อาจไม่เป็นผลดี จึงตกลงให้ออกเป็นงวด

๑. กำหนดการออกจำหน่ายและเก็บต้นขั้ว ควรกำหนดให้ออกเป็น ๓ งวด ๆ ละ ๔ เดือน ในปีหนึ่งออก ๓ ครั้ง และควรเริ่มจำหน่ายเมื่อกระทรวงการคลังออกสลากกินแบ่งครั้งที่ ๒ ในเดือนธันวาคมศกนี้แล้ว ส่วนต้นขั้วที่ผู้รับไปจำหน่าย ควรกำหนดให้ส่งคืนให้เสร็จภายในวันที่ ๑๕ แห่งเดือนสุดท้ายของงวดหนึ่ง ๆ

๒. กำหนดการออกสลากรางวัล และสถานที่ การออกสลากรางวัลเป็นงวดนี้ กำหนดออกในต้นเดือนของงวดใหม่ คือ ในระหว่างวันที่ ๓-๔-๕ หรือ ถ้าเดือนใดตรงกับงานวันกาชาดก็จะออกในงานนั้น ส่วนงานรื่นเริง (fair) ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และสถานที่ออกสลากรางวัล ให้อนุโลมตามการออกสลากกินแบ่งประเภทที่ ๑

๓. คณะกรรมการจำหน่าย และออกสลากกินแบ่ง กรรมการที่จะดำเนินการควรให้กรรมการวางโครงการนี้เป็นผู้ดำเนินการ และเห็นผู้ใดสมควรจะเชิญเป็นกรรมการร่วมก็ได้แต่ไม่ควรให้มีจำนวนรวมเกินกว่า ๑๕

๔. จำนวนสลากที่ออกจำหน่าย สลากที่ออกจำหน่ายประเภทนี้มีจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ ราคาฉบับละ ๑ บาท แบ่งออกเป็นเล่ม ๆ ละ ๒๐ ฉบับ รวม ๕๐,๐๐๐ เล่ม

๕. การแบ่งรายได้ ให้อนุโลมตามการออกสลากกินแบ่งประเภทที่ ๑

๖. การแบ่งรางวัล รางวัลแบ่งออกเป็นดังนี้ คือ

รางวัลที่หนึ่ง ๑๐๐,๐๐๐ บาท ๑ รางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท

รางวัลที่สอง ๕๐,๐๐๐ บาท ๒ รางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท

รางวัลที่สาม ๑๐,๐๐๐ บาท ๕ รางวัล ๕๐,๐๐๐ บาท

รางวัลที่สี่ ๕,๐๐๐ บาท ๒๐ รางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท

รางวัลที่ห้า ๑,๐๐๐ บาท ๕๐ รางวัล ๕๐,๐๐๐ บาท

รางวัลที่หก ๕๐๐ บาท ๒๐๐ รางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท

รางวัลถูกเลขท้าย ๓ ตัว ๑๐๐ บาท ๑๐๐๐ รางวัล ๑๐๐,๐๐๐ บาท

รวม ๑๒๗๘ รางวัล ๖๐๐,๐๐๐ บาท

สำหรับผู้ที่ถูกรางวัลแล้ว ไม่ตัดสิทธิในการถูกรางวัลเลขท้าย ๓ ตัว

๗. ตัวเลข (figure) อนุโลมตามการออกสลากกินแบ่งประเภทที่ ๑ เริ่มด้วยตัวเลข ๑๐๐๐๐๐๐ ถึง ๑๙๙๙๙๙

๘. ขนาดตั๋วสลาก อนุโลมตามการออกสลากกินแบ่งประเภทที่ ๑

๙. นามตั๋วสลาก ควรใช้นามว่า "สลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลทั่วไปประจำงวดที่.....ตั้งแต่เดือน.....ถึงเดือน.....พ.ศ....."

๑๐. ภาพในตั๋วสลาก ในชั้นแรกควรใช้ภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม ต่อไปควรเปลี่ยนภาพใหม่ทุกครั้ง

๑๑. ต้นขั้ว อนุโลมตามการออกสลากกินแบ่งประเภทที่ ๑

๑๒. ดวงตรา อนุโลมตามการออกสลากกินแบ่งประเภทที่ ๑

๑๓. การรักษาเงิน อนุโลมตามการออกสลากกินแบ่งประเภทที่ ๑

๑๔. สำนักงาน ควรใช้สถานที่แห่งเดียวกันกับการออกสลากกินแบ่งเทศบาลประเภทที่ ๑

๑๕. การตรวจบัญชี อนุโลมอย่างประเภทที่ ๑

สุขุม มกราภิรมย์

รายงานการประชุมของคณะกรรมการวาง

โครงการสลากกินแบ่งเทศบาล

ครั้งที่ ๒/๒๔๗๗

ประชุมที่ศาลากลางจังหวัดพระนครและธนบุรี ณ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เริ่มประชุมเวลา ๑๐ นาฬิกา เลิกประชุมเวลา ๑๒ นาฬิกา

รายนามผู้เข้าประชุม

๑. พระยาสุนทรพิพิธ ประธานกรรมการ
๒. พระยาสุรเกษตรโสภณ กรรมการ
๓. หลวงประพันธ์ไพรัชพากย์ ,,
๔. นายร้อยโททองคำ คล้ายโอภาส ,,
๕. ขุนสมาหารหิตะคดี ,,
๖. นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ,,
๗. นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต ,,

กิจธุระที่ประชุม

ประธานกรรมการกล่าวเปิดประชุมและอ่านหนังสือกระทรวงมหาดไทย ตอบเรื่องนำส่งโครงการสลากกินแบ่งเทศบาลและขอความดำริในเรื่องการรักษาเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ว่าควรนำฝากธนาคารหรือฝากคลังนั้น ทราบแล้ว

เรื่องนี้กระทรวงพิจารณาเห็นชอบตามโครงการที่เสนอนั้นทุกประการ และจะได้เพิ่มเติมการตรวจบัญชีขึ้นอีก โดยให้มีผู้ตรวจบัญชีจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่ง ให้นำฝากกระทรวงการคลังเป็นผู้เก็บรักษาไว้

เมื่อจบแล้ว ประธานกรรมการเสนอที่ประชุมให้พิจารณาตามระเบียบวาระดังนี้ เรื่อง

๑. สถานที่ทำการ
๒. กำหนดตำแหน่งและจำนวนพนักงาน
๓. กำหนดอัตราเงินเดือน
๔. กำหนดค่าใช้สอย
๕. เงินทุนสำรอง
ฯ และอื่น ๆ ฯ

คณะกรรมการได้ประชุมพิจารณาวางหลักการตามวาระดังต่อไปนี้

๑. สถานที่ทำการ

ขอให้จัดสร้างที่ทำการขึ้นเป็นเรือนถาวร เพราะการออกสลากกินแบ่งเทศบาลจะมีเรื่อย ๆ ไป และเป็นงานใหญ่ต้องใช้สถานที่กว้างขวาง การที่จะใช้สถานที่ภายในศาลากลางจังหวัด ฯ นั้น ได้ตรวจตลอดแล้ว เห็นว่าการงานของจังหวัดก็มีมาก

สถานที่ไม่มีเพียงพออยู่แล้วจึงตกลงจะสร้างสถานที่ขึ้นในที่ว่าง คือสนามด้านในศาลากลางสถานที่ที่จะสร้างควรเป็นชั้นเดียว มีห้องเก็บสลากเป็นฉะเพาะให้มั่นคง ราคาประมาณ ๔๐๐๐ บาท เงินจำนวนนี้ควรยืมงบประมาณของเทศบาลใช้ก่อน เมื่อหาเงินได้จึงคืน

๒. เรื่องกำหนดตำแหน่ง, จำนวนพนักงานและอัตราเงินเดือน

ที่ประชุมตกลงกันให้มีในชั้นต้นก่อนดังนี้

๑) เลขานุการเป็นหัวหน้าสำนักงานและเป็นผู้ดำเนินการรับผิดชอบทั่วไป ๑ นาย อัตราเงินเดือนอย่างสูง ๒๐๐ บาท (ชั้นต้นให้ตามสมควรก่อน)

๒) สมุห์บัญชี ๑ นาย เป็นผู้รับผิดชอบในการเงินและการบัญชี เงินเดือนอย่างสูง ๑๕๐ บาท

๓) ผู้ช่วย ๑ นาย สำหรับช่วยและทำการแทนเลขานุการและสมุห์บัญชีบางขณะ อัตราเงินเดือนอย่างสูง ๑๐๐ บาท

๔) พนักงานประจำประมาณ ๑๐ นาย อัตราเงินเดือน ๓๐ ถึง ๔๐ บาท

๕) พนักงานผู้ชำนาญดูเงิน ๑ นาย อัตราเงิน ๕๐ ถึง ๖๐ บาท (ปกติเป็นผู้ช่วยสมุห์บัญชีด้วย)

๖) พนักงานจ้างพิเศษ พนักงานแผนกนี้มิได้กำหนดจำนวนคนและอัตราเงินเดือน เพราะต้องดูงานว่าจะเร่งร้อนเพียงใด ต้องจ้างเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยให้งานเสร็จตามกำหนดเป็นคราว ๆ

๓. เรื่องกำหนดค่าใช้สอย

ควรยืมจากงบประมาณของเทศบาลไว้ใช้สอยก่อน ประมาณ ๑,๐๐๐ บาท สำหรับตระเตรียมเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ในชั้นต้นนี้ จนเมื่อรู้รายการที่จะต้องมีอย่างไรเท่าใด แล้ว จึงตั้งงบประมาณตามรูปของรายการต่อไป

๔. เรื่องทุนสำรอง

ควรยืมจากงบประมาณเทศบาลไว้เป็นทุนสำรอง ๑,๐๐๐ บาท เช่นเดียวกันเพื่อประจำไว้สำหรับใช้ในการพิเศษ แต่เมื่อตั้งงบประมาณเรียบร้อยแล้ว อาจรวมกันได้

๕. เรื่องค่าป่วยการของคณะกรรมการ

เรื่องนี้คณะกรรมการต่างไม่มีความเต็มใจที่จะวางมติและกฎเกณฑ์ลงไป เพราะเป็นความกระดากใจตนเอง แต่เมื่อคิดว่าเป็นผู้เริ่มก่อรูปงานขึ้น ควรจะวางกฎเกณฑ์

ไว้ให้เรียบร้อยตามควรแก่เหตุการณ์ในที่สุดจึงลงความเห็นพร้อมกันว่า ควรจะให้กรรมการคณะนี้ได้ประโยชน์ที่ต้องมาควบคุมการงานเป็นค่าตอบแทนที่ต้องเสียค่าพาหนะและเวลา และเห็นควรกำหนดให้เป็นรายเดือน ส่วนกำหนดอัตรานั้นใช้วิธีลงเลขลับบอกจำนวนเงินในแผ่นกระดาษเอาจำนวนที่กรรมการทั้งหลายเขียนไว้มารวมกัน แล้วเอาจำนวนกรรมการ คือ ๗ หาร ตกลงได้ผลลัพธ์เป็นส่วนเฉลี่ยคนละ ๖๐ บาทต่อเดือน และที่ประชุมได้โหวตกันสำหรับประธานกรรมการได้ ๒ เท่า คือ ๑๒๐ บาท แต่ทั้งนี้คณะกรรมการขอเสนอให้ท่านรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยพิจารณาโดยเด็ดขาดต่อไป

ส่วนเลขานุการคณะกรรมการนั้นเป็นผู้ที่จะต้องช่วยเหลือวิ่งเต้นและเป็นแม่งานในเรื่องนี้ ควรให้ค่าเหน็ดเหนื่อยเป็นรายเดือนเช่นเดียวกัน คือควรให้เดือนละ ๑๐๐ บาท

๖. เรื่องการรับบุคคลเข้าทำงาน

เรื่องการรับบุคคลเข้าทำงานในตำแหน่ง

๑) เลขานุการผู้ดำเนินงาน

๒) สมุห์บัญชี

๓) ผู้ช่วย

ทั้ง ๓ ตำแหน่งนี้ คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาบรรจุ โดยเสนอขอรับอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ส่วนตำแหน่งพนักงานรองลงมามอบให้ประธานกรรมการเป็นผู้พิจารณาบรรจุได้ทีเดียว

๗. เรื่องการฝากเงินรายได้

ตามหนังสือของกระทรวงมหาดไทยที่ประธานกรรมการได้อ่านให้ที่ประชุมฟังข้างต้นนั้น เพื่อความสะดวกเห็นว่า ควรนำฝากผ่านทางกองคลังปลัดกระทรวง ถ้าขัดข้องขอให้ทางกระทรวงมหาดไทยช่วยทำความตกลงกับกระทรวงการคลังในเรื่องที่ฝากตรงกับคลังต่อไป

๘. เรื่องกำหนดเริ่มจำหน่ายตั๋วสลาก

เรื่องนี้ตามโครงการครั้งที่ ๑/๒๔๗๗ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ศกนี้ เสนอว่าควรเริ่มจำหน่ายสลากกินแบ่งรายเดือนในเดือนกันยายนและตุลาคมนั้น สำหรับเดือนกันยายนนี้เวลาได้ล่วงเลยมาแล้ว ส่วนในเดือนตุลาคมจะจัดทำเกรงว่าไม่ทัน จึงตกลงกำหนดจำหน่ายใหม่ คือ เริ่มออกจำหน่าย

ในต้นเดือนพฤศจิกายน และออกในเดือนธันวาคมเป็นต้นไป ส่วนกำหนดออกจำหน่ายสลากกินแบ่งเทศบาลทั่วไปคงเดิม

๙. เรื่องการพิมพ์ตั๋วสลาก

ควรใช้วิธีประมูล

๑๐. เรื่องเปลี่ยนจำนวนรางวัลสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลรายเดือนใหม่

ตามที่ได้กำหนดจำนวนสลากประจำเดือน ๆ ละสองแสนฉะบับนั้น สำหรับครั้งแรกนี้ คณะกรรมการเห็นว่าน้อยไป อาจไม่พอกับความต้องการของผู้ซื้อ เพราะเท่าที่ได้วางโครงการไว้นั้น มีผู้พอใจอยู่มาก จึงเห็นควรเสนอท่านรัฐมนตรี ขอเปลี่ยนเป็นออกสี่แสนฉะบับ สำหรับเดือนแรก ส่วนเดือนต่อไปคงตามเดิม และกำหนดรางวัลดังนี้

รางวัลที่หนึ่ง ๕๐,๐๐๐ บาท ๑ รางวัล เงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่สอง ๒๕,๐๐๐ บาท ๒ รางวัล เงิน ๕๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่สาม ๑,๐๐๐ บาท ๓๐ รางวัล เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
รางวัลที่สี่ ๕๐๐ บาท ๖๐ รางวัล เงิน ๓๐,๐๐๐ บาท
รางวัลถูกเลขท้าย ๓ ตัว รวม ๔๙๓ รางวัล
๒๐๐ บาท ๔๐๐ รางวัล เงิน ๘๐,๐๐๐ บาท
เงิน ๒๔๐,๐๐๐ บาท

สุขุม มกราภิรมย์

เลขานุการ

โครงการของกระทรวงมหาดไทยทั้ง ๒ โครงการนี้ นายกรัฐมนตรีได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๔๗๗ และคณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับโครงการที่กระทรวงมหาดไทยเสนอมาและอนุญาตให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการออกสลากกินแบ่งเทศบาลได้ และกระทรวงมหาดไทยก็ได้เริ่มดำเนินกิจการพิมพ์และจำหน่ายสลากในพระนครและต่างจังหวัดตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการจำหน่ายได้ และต่อมากระทรวงมหาดไทยได้เสนอตั้งกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลขึ้นและได้มีหนังสือที่ น. ๑๕๙๔๗/๒๔๗๘ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๗๘ ถึงนายกรัฐมนตรีดังนี้

ที่ น. ๑๕๙๔๗/๒๔๗๘ กระทรวงมหาดไทย

๘ พฤศจิกายน ๒๔๗๘

เรื่อง ตั้งกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาล

จาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ถึง นายกรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงมหาดไทยมีประสงค์จะจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลเพื่อนำรายได้สุทธิมาใช้จ่ายในการก่อสร้าง

วัตถุสาธารณอันถาวรของเทศบาล เช่น ก่อสร้างศาลาเทศบาล โรงพยาบาล โรงเรียน บ่อน้ำ และสนามกีฬา เป็นต้น ในการออกสลากนี้ต้องอาศัยความนิยม ความไว้เนื้อเชื่อใจของประชาชน กระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรให้มีบทกฎหมายขึ้นไว้เป็นหลักฐานจึงได้สั่งตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อร่างกฎหมายควบคุมการออกสลากตามหลักการของกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนสั่งตั้งกรรมการควบคุมเงินทุนกลางของเทศบาลซึ่งได้จากการออกสลากกินแบ่งแล้ว แต่ในระหว่างนี้สมควรตั้งคณะกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลขึ้นเพื่อให้ดำเนินการตามหลักการของกระทรวงมหาดไทยไปพลางก่อน สำหรับระยะเวลาที่เหลืออยู่ใน พ.ศ. ๒๔๗๘ นี้ โดยกำหนดวงเงินสลากไม่เกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท และเริ่มจำหน่ายสลากในเดือนพฤศจิกายนหรือธันวาคมศกนี้ แล้วจัดการออกสลากในต้นเดือนเมษายนศกหน้า

คณะกรรมการซึ่งจะตั้งขึ้นนี้ประกอบด้วยกรรมการกิติมศักดิ์ ๙ ตำแหน่ง คือ

๑. ประธาน

๒. เลขาธิการ

๓. เหรัญญิก

๔. ผู้ควบคุม

๕. ที่ปรึกษากฎหมาย

และกรรมการอื่นอีก ๔ คน (ซึ่งมีชาวต่างประเทศผู้มีฐานะดีรวมอยู่ด้วย)

กรรมการคณะนี้สังกัดขึ้นกระทรวงมหาดไทยและอยู่ในตำแหน่งไม่เกิน ๒ ปี มีอำนาจหน้าที่

(๑) เสนอโครงการ และรายงานแสดงผลของการออกสลากทุกครั้ง

(๒) เสนอระเบียบข้อบังคับในการออกสลาก

(๓) เสนองบประมาณประจำปีในการออกสลาก (นอกจากโครงการ)

(๔) รักษาระเบียบการบรรจุ ให้เงินเดือนหรือค่าจ้าง และการปลดเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผลประโยชน์แต่เดือนละ ๘๐ บาทลงไป กับเสนอแนะนำเรื่องการว่าจ้างเจ้าหน้าที่ชั้นสูงขึ้นไปเพื่อกระทรวงมหาดไทยอนุมัติ

(๕) ตั้งอนุกรรมการขึ้นตามจำเป็นเพื่อประโยชน์ของการออกสลาก

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือเชิญข้าราชการและพ่อค้าผู้มีฐานะดีมาเป็นกรรมการตามตำแหน่ง และได้รับตอบยินดีช่วย

เหลือในกิจการอันเป็นกุศลสาธารณประโยชน์มาแล้ว ดังมีรายนามต่อไปนี้ คือ

๑. พระยาราชนุกูล ประธานกรรมการ
๒. พระยาเพ็ชรพิไสยศรีสวัสดิ์ เลขาธิการ
๓. พระยาชัยสุรินทร เหรัญญิก
๔. พระยานครพระราม ผู้ควบคุม
๕. พระยาพรหมทัตศรีพิลาศ ที่ปรึกษากฎหมาย
๖. นายเอช. คริสเตียนเสน กรรมการ
๗. นายเปสตันยี กรรมการ
๘. นายม้าเลียบคุน กรรมการ
๙. นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต กรรมการ

ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยจึงขอเสนอรายนามกรรมการดังกล่าวข้างต้นมาเพื่อคณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณาตั้งและประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ให้เป็นเกียรติยศแก่บุคคลเหล่านั้นต่อไป และเพื่อความสะดวกในการนี้ ได้เสนอร่างประกาศมาพร้อมหนังสือนี้ด้วยแล้ว.

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์

ผู้รักษาราชการแทน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และกระทรวงมหาดไทยได้แต่งตั้งกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลขึ้น เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ดังข้อความต่อไปนี้

แจ้งความ

ตั้งกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาล

ด้วยกระทรวงมหาดไทยรายงานมาว่า เพื่อให้การออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลรัดกุมมั่นคงและเป็นผลดียิ่งขึ้น สมควรตั้งกรรมการขึ้นไว้ดำเนินการคณะหนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบด้วยและอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทย ตั้งคณะกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลขึ้น ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. พระยาราชนุกูล ประธานกรรมการ
๒. นายเอช. คริสเตียนเสน กรรมการ
๓. นายม้า เลียบคุณ ,,
๔. นายเปสตันยี ,,
๕. นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต ,,
๖. พระยาเพ็ชรพิไสยศรีสวัสดิ์ กรรมการและเลขาธิการ
๗. พระยาชัยสุรินทร์ กรรมการและเหรัญญิก
๘. พระยานครพระราม กรรมการและผู้ควบคุม
๙ พระยาพรหมทัตศรีพิลาส กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย

ให้คณะกรรมการนี้อยู่ในตำแหน่งไม่เกิน ๒ ปี และมีอำนาจหน้าที่

๑. เสนอโครงการและรายงานแสดงผลของการออกสลากทุกครั้ง

๒. เสนอระเบียบข้อบังคับในการออกสลาก

๓. เสนองบประมาณประจำปีในการออกสลาก (นอกจากโครงการ)

๔. รักษาระเบียบการบรรจุ ให้เงินเดือนหรือค่าจ้าง และการปลดเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผลประโยชน์แต่เดือนละ ๘๐ บาทลงไป กับเสนอแนะนำเรื่องการว่าจ้างเจ้าหน้าที่ชั้นสูงขึ้นไปเพื่อกระทรวงมหาดไทยอนุมัติ

๕. ตั้งอนุกรรมการขึ้นตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของการออกสลาก

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

แจ้งความมา ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๘

ธำรงนาวาสวัสดิ์

รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เมื่อคณะกรรมการที่กระทรวงมหาดไทยตั้งขึ้นตามแจ้งความของกระทรวงมหาดไทยฉบับลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๘ จะพ้นกำหนดการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๘๐ คณะรัฐมนตรีก็ได้ประชุมปรึกษาลงมติอนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งคณะกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลขึ้นเพื่อดำเนินการต่อไปอีกชุดหนึ่ง ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. พระยาราชนุกูล	ประธานกรรมการ
๒. นาย เจ. คนุตต์สัน	กรรมการ
๓. นาย ดี.เอ. เปสตันยี	กรรมการ
๔. นายม้า เลียบคุณ	กรรมการ
๕. นายเทียนเซี้ยง กรรณสูต	กรรมการ
๖. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมมหาดไทย	กรรมการ
๘. พระยาเพ็ชรพิไสยศรีสวัสดิ์	กรรมการและเลขาธิการ
๙. พระยาชัยสุรินทร์	กรรมการและเหรัญญิก
๑๐. พระพิจารณ์พลกิจ	กรรมการและผู้ควบคุม
๑๑. พระยาพรหมทัตศรีพิลาส	กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย

ให้คณะกรรมการคณะนี้อยู่ในตำแหน่งไม่เกิน ๒ ปี และให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. เสนอโครงการ และรายงานแสดงผลของการออกสลากทุกครั้ง

๒. เสนอระเบียบ และข้อบังคับในการออกสลาก

๓. เสนองบประมาณประจำปีในการออกสลาก (นอกจากโครงการ)

๔. รักษาระเบียบการบรรจุ ให้เงินเดือนหรือค่าจ้าง และการปลดเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผลประโยชน์ เดือนละ ๘๐ บาทลงไป กับเสนอแนะนำว่าจ้าง เจ้าหน้าที่ชั้นสูงขึ้น เพื่อกระทรวงมหาดไทยอนุมัติ

๕. ตั้งอนุกรรมการขึ้นตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของการออกสลาก

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

แจ้งความมา ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐

ธำรงนาวาสวัสดิ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ครั้นต่อมาพระยาราชนุกูล ประธานกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลที่กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศตั้งเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๔๘๐ ได้ถึงแก่อนิจกรรม เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๐ กระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีก็ได้แต่งตั้งพระยาพรหมทัตศรีพิลาส กรรมการและที่ปรึกษากฎหมายของคณะกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาล เป็นประธานคณะกรรมการ จัดการออกสลากกินแบ่งบำรุงเทศบาลต่อไป คณะกรรมการชุดนี้ได้ดำรงตำแหน่งอยู่ ๑ ปีเศษ กิจการสลากกินแบ่งซึ่งกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการเพื่อกิจการเทศบาล ก็ได้โอนไปให้กระทรวงการคลัง เป็นผู้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในสมัยรัฐบาลซึ่งมี พันเอกหลวงพิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี

สมัยที่เก้า

สลากกินแบ่งรัฐบาล

คณะกรรมการที่กระทรวงการคลังตั้งขึ้นตามแจ้งความเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๘๒ และกระทรวงการคลังได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อขอให้ลงประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษา ตามหนังสือที่ น. ๑๒๓/๒๔๘๒ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๘๒ ดังกล่าวแล้ว จึงนับว่าเป็นคณะกรรมการชุดแรกของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

คณะกรรมการชุดนี้ ได้รับโอนกิจการสลากกินแบ่ง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยจัดทำเพื่อหาเงินบำรุงเทศบาล มาให้กระทรวงการคลังจัดทำเป็นของรัฐบาล ได้โอน

กันเรียบร้อยเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๔๘๒ (หนังสือสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ ๑๔๐/๒๔๘๒ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๔๘๒) ผู้รับโอนหรือผู้รับมอบหมายกิจการตลอดจนทรัพย์สิน คือ พระยาพรหมทัตศรีพิลาศ ประธานกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาล (หนังสือกระทรวงการคลังที่ ม. ๘๐๕/๒๔๘๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๔๘๒) และการโอนนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกรรมการ และเจ้าหน้าที่เดิม แต่ประการใด (หนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนที่ ๒๘๗๒๘/๒๔๘๑ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๔๘๑) และเมื่อดูรายชื่อคณะกรรมการตามแจ้งความ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๘๒ ของกระทรวงการคลัง มีตั้งเพิ่มขึ้นใหม่จากกรรมการชุดเดิมเพียง ๒ ท่าน คือหม่อมเจ้าวิมวาทิตย์ ระพีพัฒน์ กับหลวงสุขุมนัยประดิษฐ์ ฉะนั้นในวันสถาปนาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงได้ถือเอาวันที่ ๕ เมษายน ๒๔๘๒ ซึ่งเป็นวันแรกที่กระทรวงการคลังตั้งกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งของรัฐบาลเป็นชุดแรกดังกล่าว กรรมการคณะนี้มีสำนักงานอยู่ ณ บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ซึ่งเป็นบริเวณหน้ากระทรวงมหาดไทย ด้านวัดราชบพิธในปัจจุบันนี้ เรียกว่า "สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล"

ในระยะแรกที่ได้โอนกิจการสลากกินแบ่งรัฐบาลมาอยู่ในสังกัดกระทรวงการคลัง คณะกรรมการได้ปรับปรุงการออกสลากกินแบ่งจาก ๔ เดือนต่อหนึ่งครั้ง มาเป็นออกเดือนละครั้ง ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๔๘๒ เป็นต้นมา สลากพิมพ์ออกจำหน่ายเดือนละ ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับ ราคาฉบับละ ๑ บาทแต่พอถึงเดือนมกราคม ๒๔๘๕ ได้เปลี่ยนการออกรางวัลเป็นเดือนละ ๒ ครั้ง คือออกต้นเดือนครั้งหนึ่ง เรียกว่า "สลากประจำเดือนงวดแรก" และออกตอนปลายเดือนเรียกว่า "สลากประจำเดือนงวดหลัง" จำนวนสลากที่พิมพ์ออกจำหน่ายเท่าเดิมและราคาไม่เปลี่ยนแปลง คือพิมพ์ออกจำหน่ายจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับ จำหน่ายฉบับละ ๑ บาท แต่ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๘๕ ได้ลดจำนวนลงเหลือเพียงงวดละ ๔๐๐,๐๐๐ ฉบับและออกสลากเดือนละ ๒ ครั้งตามเดิม เหตุที่ลดจำนวนลงก็เพราะมีสลากเหลือจำหน่ายไม่หมด แต่อย่างไรก็ตามการลดจำนวนสลากลงเหลืองวดละ ๔๐๐,๐๐๐ ฉบับ และ

ออกสลากเดือนละ ๒ ครั้ง ก็ทำให้มีรายได้ดีกว่าพิมพ์สลากจำหน่ายเดือนละ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับ เพราะจำหน่ายได้ ๖ แสนถึง ๗ แสนฉบับต่อเดือน คงมีสลากเหลืองวดละหนึ่งแสน ถึงสองแสนฉบับ แต่พอถึงปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ปรากฏว่า จำหน่ายสลากได้ดีขึ้นบ้าง จึงได้เพิ่มจำนวนสลากขึ้นจากเดิมเป็นงวดละ ๕๐๐,๐๐๐–๖๐๐,๐๐๐ ฉบับแต่พอถึงปลายปีจำหน่ายได้ไม่หมดอีก จึงต้องลดจำนวนการพิมพ์สลากลงมาเหลือเพียงงวดละ ๔๐๐,๐๐๐ ฉบับและเพิ่มราคาสลากเป็นฉบับละ ๒ บาท ก็จำหน่ายได้ไม่หมดอีก แต่ก็ยังนับว่าดีกว่าเดิมบ้าง คือได้เงินจากการเพิ่มราคาสลากมากกว่าเมื่อขายฉบับละ ๑ บาท ถึงเดือนละหลายแสนบาท ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ สลากจำหน่ายไม่ดีมีคนซื้อน้อย จึงมีเหลือถึงงวดละ ๔๐ – ๕๐% ฉะนั้นในเดือนมิถุนายน ๒๔๘๘ สลากประจำเดือนงวดหลังจึงลดจำนวนลงเหลือเพียงงวดละ ๓๐๐,๐๐๐ ฉบับ แม้จะลดจำนวนสลากเหลือเพียง ๓๐๐,๐๐๐ ฉบับก็ยังมีเหลืออยู่อีก แต่ในระยะต่อมาก็ค่อย ๆ จำหน่ายได้ดีขึ้นตามลำดับ พอถึงเดือนตุลาคมงวดหลังจึงพิมพ์สลากเพิ่มขึ้นเป็น ๔๐๐,๐๐๐ ฉบับจนถึงสิ้นปี ก็ปรากฏว่าจำหน่ายได้หมด คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลชุดที่ ๑ พ.ศ. ๒๔๘๒–๒๔๘๘ คือ

๑. พระยาพรหมทัตศรีพิลาศ ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
๓. อธิบดีกรมมหาดไทย ,,
๔. หม่อมเจ้าวิมวาทิตย์ ระพีพัฒน์ ,,
๕. หลวงสุขุมนัยประดิษฐ ,,
๖. นาย เจ. คนุตต์สัน ,,
๗. นาย ดี. เอ. เปสตันยี ,,
๘. นายม้าเลียบคุณ ,,
๙. นายเทียนเซี้ยง กรรณสูตร ,,
๑๐. พระยาเพ็ชรพิไสยศรีสวัสดิ์ กรรมการและเลขาธิการ
๑๑. พระยาชัยสุรินทร์ ,, และเหรัญญิก
๑๒. พ.ต.อ. พระพิจารณ์พลกิจ กรรมการและผู้ควบคุม

ต่อมาในปีเดียวกันนี้ พระยาพรหมทัตศรีพิลาศ ได้ลาออก กระทรวงการคลังประกาศแต่งตั้งให้พระยาชัยสุรินทร์เป็นประธานกรรมการแทน ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๘๒ และตั้งซ่อมกรรมการเพิ่มอีก ๓ ท่าน คือ

๑. พระยาอัชราชทรงศิริ กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
๒. หลวงรอบรู้กิจ กรรมการ
๓. หลวงอภิรมย์โกษากร กรรมการ

ฉะนั้นในตอนปลายปี ๒๔๘๒ จึงมีคณะกรรมการจัดการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลรวม ๑๔ ท่านและยุบตำแหน่งเหรัญญิก

๗ พฤศจิกายน ๒๔๘๓ ประกาศตั้งกรรมการเพิ่มอีก ๑ นาย คือ นายพันตำรวจโทหลวงพิสิษฐวิทยาการรวมเป็นกรรมการทั้งหมด ๑๕ ท่าน

๕ มีนาคม ๒๔๘๔ พ.ต.อ. พระพิจารณ์พลกิจ และ พ.ต.ท. หลวงพิสิษฐวิทยาการขอลาออก ปีนี้คงมีกรรมการ ๑๓ ท่าน

๒๓ เมษายน ๒๔๘๘ นาย ดี. เอ เปสตันยี ถึงแก่กรรม

คณะกรรมการได้พยายามปรับปรุงแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ทุกวิธีทาง เพื่อให้การจำหน่ายสลากได้ผลดี และมีรายได้ส่งกระทรวงการคลังตามเจตนาของทางราชการ ซึ่งจะเห็นได้จากการติดตามความต้องการของผู้ซื้อโดยใกล้ชิด และเปลี่ยนแปลงจำนวนการพิมพ์สลากออกจำหน่ายตามความต้องการของประชาชนอยู่ตลอดมา ถ้าปรากฏว่างวดใดสลากขายได้ดี ในเวลาต่อมาก็ได้พิจารณาเพิ่มจำนวนสลากมากขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงโดยการลดจำนวนสลากลง แต่เพิ่มราคาสลากขึ้นเพื่อชดเชยกับจำนวนสลากที่ลดลง และเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการออกสลากจากเดือนละครั้ง เป็นเดือนละ ๒ ครั้งเป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้มีรายได้นำส่งเป็นงบประมาณประจำปีต่อกระทรวงการคลังเป็นประการสำคัญ อุปสรรคที่ทำให้การจำหน่ายสลากในสมัยนั้นไม่ได้รับผลดีน่าจะเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชนและผลสะท้อนอันเนื่องมาจากภัยแห่งสงครามในยุโรป ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อปลายปี ๒๔๘๒ และภัยแห่งสงครามมหาเอเชียบูรพา ซึ่งนับแต่ต้นปี ๒๔๘๔ เป็นต้นมาเป็นสาเหตุทำให้กระทบกระเทือนต่อภาวะการครองชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชน เครื่องอุปโภค บริโภคมีราคาสูงขึ้น ประชาชนอยู่ในความตระหนกตกใจหวาดระแวงในภัยแห่งสงคราม อันไม่อาจคาดหมายได้ว่าจะประสพชตากรรมอย่างไรในอนาคต จึงต่างต้องระมัดระวังในการจับจ่ายใช้สอย หรือเตรียมการอพยบหลบภัยทางอากาศ เมื่อสงครามมหาเอเชียบูรพา

กำลังอยู่ในภาวะตึงเครียด จึงไม่มีจิตต์ใจจะเสี่ยงโชคเหมือนในปัจจุบันนี้ แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการก็ได้แก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นตามลำดับ เมื่อเหตุการณ์ของโลกกระเตื้องดีขึ้น แลสงครามยุติลง ประชาชนกลับคืนสู่ภาวะปกติ การประกอบอาชีพได้รับความสะดวกขึ้น ในโอกาศต่อมาการจำหน่ายสลากก็เริ่มดีขึ้นตามลำดับดังนี้

การเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ (ซึ่งสงครามโลกครั้งที่ ๒ ได้ยุติลงแล้ว) ในเดือนมกราคม ๒๔๘๙ ได้พิมพ์สลากงวดแรกจำหน่าย ๔๐๐,๐๐๐ ฉบับ ราคาฉบับละ ๒ บาท เช่นเดียวกับในปลายปี ๒๔๘๘ จำหน่ายได้หมด ในงวดหลังจึงได้เพิ่มเป็น ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับ ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ มีอุปสรรคพิมพ์สลากออกจำหน่ายประจำเดือน เดือนละ ๒ งวดไม่ทัน เพราะในสมัยนั้นสำนักงานสลากกินแบ่งไม่มีโรงพิมพ์ของตนเองเช่นในปัจจุบันนี้ ต้องว่าจ้างโรงพิมพ์ต่าง ๆ พิมพ์เป็นครั้งคราวไป จึงต้องพิมพ์สลากงวดแรกออกจำหน่ายเพียงงวดเดียว แต่เพิ่มเป็น ๖๐๐,๐๐๐ ฉบับ พอถึงเดือนมีนาคม-เมษายน จึงพิมพ์จำหน่ายสองงวด งวดละ ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับตามเดิม

เนื่องจากสลากขายหมดไม่มีเหลือ คณะกรรมการจึงได้เพิ่มการออกสลากเป็น ๓ งวด คืองวดแรก งวดกลาง และงวดหลัง โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม แต่ลดจำนวนการพิมพ์สลากออกจำหน่ายลงเหลือเพียงงวดละ ๔๐๐,๐๐๐ ฉบับ เหตุที่เพิ่มการออกสลากจาก ๒ งวดเป็น ๓ งวด ก็เพราะมีวัตถุประสงค์จะหาเงินรายได้ส่งกระทรวงการคลังให้ได้มากยิ่งขึ้น และเห็นว่าสลากจำหน่ายได้ดี เพราะจำหน่ายได้หมดทุกงวด

รายนามคณะกรรมการจัดการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๑๔ ตุลาคม ๒๔๘๙

๑. พระยาชัยสุรินทร์ ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
๓. อธิบดีกรมมหาดไทย ,,
๔. หม่อมเจ้าวิมวาทิตย์ ระพีพัฒน์ ,,
๕. หลวงสุขุมนัยประดิษฐ ,,
๖. หลวงรอบรู้กิจ ,,
๗. หลวงอภิรมย์โกษากร ,,
๘. นาย เจ. คนุตต์สัน ,,
๙. นายมา บุลกุล ,,
๑๐. นายเทียนสถิตย์ กรรณสูตร ,,

๑๑. พระยาเพ็ชรพิไสยศรีสวัสดิ์ กรรมการและเลขาธิการ
๑๒. พระยาอัชราชทรงศิริ กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย

รายชื่อคณะกรรมการดำเนินงาน

๑. พระยาชัยสุรินทร์ ประธานกรรมการ
๒. พระยาเพ็ชรพิไสยศรีสวัสดิ์ กรรมการและเลขาธิการ
๓. พระยาอัชราชทรงศิริ กรรมการและที่ปรึกษากฎหมาย
๔. หลวงอภิรมย์โกษากร กรรมการ

ใน พ.ศ. ๒๔๘๘ ได้ตั้งตำแหน่งผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ โดยมอบให้ประธานกรรมการ และกรรมการเลขาธิการดำรงตำแหน่งนี้อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย

๑๔ ตุลาคม ๒๔๘๙ มีประกาศกระทรวงการคลังแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการสลากกินแบ่งใหม่ ๑๕ ท่าน มีกำหนดระยะเวลาให้ดำรงตำแหน่งได้ ๓ ปี ดังมีรายนามดังต่อไปนี้

รายนามคณะกรรมการ
จัดการสลากกินแบ่งรัฐบาล
๑๔ ตุลาคม ๒๔๘๙–๑๒ ธันวาคม ๒๔๙๐

๑. ปลัดกระทรวงการคลัง (หลวงอรรถสารประสิทธิ์) ประธานกรรมการ
๒. อธิบดีกรมมหาดไทย กรรมการ
๓. ร.อ. พิพัฒน์ พิพัฒน์สรการ ,,
๔. พล. ท. พิชิต เกรียงศักดิ์พิชิต ,,
๕. หลวงสุขุมนัยประดิษฐ ,,
๖. หลวงวรพากษ์พินิจ ,,
๗. หลวงอรรถไกวัลวที ,,
๘. พ.อ. เทศ กิตติรัต ,,
๙. พ.อ. ม.ร.ว. ลาภ หัสดินทร ,,
๑๐. พ.ต.ท. พัฒน์ นิลวัฒนานนท์ ,,
๑๑. นายถวิล อุดล ,,
๑๒. นายกุหลาบ สายประดิษฐ ,,
๑๓. นายสานนท์ สายสว่าง ,,
๑๔. ร.อ. ทิพย์ ประสานสุข ร.น. ,,
๑๕. นายชาติ เศรษฐทัต กรรมการและเลขาธิการ

คณะกรรมการชุดนี้แบ่งเป็นกรรมการดำเนินงาน ๔ ท่านคือ ประธานกรรมการ, กรรมการและเลขาธิการ หลวงวรพากษ์พินิจ กรรมการ, พ.อ. เทศ กิตติรัต กรรมการ กรรมการ ๒ ท่านที่กล่าวนามทีหลังเรียกว่ากรรมการจ่ายเงินรางวัล ส่วนกรรมการและเลขาธิการเป็นผู้อำนวยการอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย

เมื่อปรากฏว่า การเพิ่ม วันออก สลาก เป็นเดือนละ ๓ งวด คืองวดแรก งวดกลาง และงวดหลัง คือกำหนดออกทุกวันที่ ๑๐-๒๐-๓๐ ของเดือน เว้นเดือนกุมภาพันธ์ ออกในวันสิ้นเดือนเป็นพิเศษ จำหน่ายได้หมดไม่มีเหลือ คณะกรรมการจึงเพิ่มจำนวนสลากเป็น ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับและปรากฏว่าจำหน่ายได้ดี เป็นที่นิยมแก่ ประชาชนทั่วไป ต่อมา จึงได้พิมพ์สลากออก จำหน่าย จำนวน ๕๐๐,๐๐๐ ฉบับอีกครั้งหนึ่ง และได้พิมพ์สลากงวดพิเศษออกจำหน่ายแทรกขึ้นอีก ๒ ครั้งในเดือนกันยายน และ พฤศจิกายน แต่สลากงวดพิเศษซึ่งพิมพ์แทรกขึ้นนี้ พิมพ์แต่เพียงจำนวนน้อย และจำหน่ายในราคาสูงกว่าสลากงวดธรรมดา คือจำหน่ายสลากงวดละ ๓ บาท เพื่อป้องกันไม่ให้กระทบกระเทือนต่อการ จำหน่าย สลากงวด ธรรมดา ซึ่งขายดีอยู่แล้ว แต่ปรากฏว่าสลากงวดพิเศษ ซึ่ง พิมพ์แทรก ขึ้นนั้น จำหน่ายไม่ หมด เพราะประชาชนไม่นิยม มีเหลือถึง ๓๗% แต่สลากงวดธรรมดาขายได้หมดทุกงวด จึงงดงวดพิเศษเสียชั่วคราว

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ สำนักงานสลากกินแบ่งได้พิจารณาเห็นว่าการจำหน่ายสลากกินแบ่งได้ผลดีเป็นที่นิยมแก่ ประชาชนมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ฉะนั้นในเดือนเมษายน ๒๔๙๐ จึงพิมพ์สลากออกจำหน่ายเพิ่มขึ้นเป็น ๖๐๐,๐๐๐ ฉบับ จำหน่ายฉบับละ ๒ บาทเท่าเดิม ได้ผลเป็นที่พึงพอใจ เพราะจำหน่ายได้หมดเช่นเดียวกัน ทางการจึงดำริพิมพ์สลาก งวดพิเศษ จำหน่าย แทรกขึ้นใหม่อีกเดือนละ ๑ ครั้ง ครั้งละ ๖๐๐,๐๐๐ ฉบับเท่างวดปรกติ แต่ขายในราคาฉบับละ ๓ บาท ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง ธันวาคม เป็นต้นไป สลากงวดพิเศษนี้ การจำหน่ายได้ผลดีเกือบเท่าสลากงวดธรรมดา มีเหลือคิดเฉลี่ยเพียง ๑๕% เท่านั้น เพราะฉะนั้นในเดือนธันวาคมปีเดียวกันนี้ จึงได้พิมพ์สลาก ออก จำ หน่าย เพิ่ม ขึ้นเป็น งวด ละ ๗๐๐,๐๐๐ ฉบับราคาฉบับละ ๒ บาทเท่าเดิม

ต่อมาวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๔๙๐ กระทรวงการคลังได้มีประกาศ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นใหม่ดังนี้

รายนามคณะกรรมการ

จัดการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

๑๒ ธันวาคม ๒๔๙๐-๒๔๙๑

๑. พระยาชัยสุรินทร ประธานกรรมการ

๒. พระยาอัชราชทรงศิริ กรรมการ
๓. อธิบดีกรมมหาดไทย ,,
๔. พระยาอนุมานราชธน ,,
๕. พลโท พิชิต เกรียงศักดิ์พิชิต ,,
๖. พระนิกรบดี ,,
๗. หลวงธนาธรพินิศ ,,
๘. นายมา บุลกุล ,,
๙. หลวงสฤษดิ์สาราลักษณ์ กรรมการและเลขาธิการ

๒๖ เมษายน ๒๔๙๑ มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ประกาศแต่งตั้งให้หลวงสรรสารกิจเป็นกรรมการและเหรัญญิก ดังนั้นในปี ๒๔๙๑ จึงมีตำแหน่งกรรมการและเหรัญญิก เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งตำแหน่ง รวมมีกรรมการทั้งสิ้น ๑๐ ท่าน

ท่านผู้อ่านคงจะเห็นได้ว่า การเพิ่มจำนวนสลากออกจำหน่ายนั้น คณะกรรมการได้อนุโลมตามความต้องการของประชาชนเป็นครั้งคราวไป เพราะฉะนั้นในปี ๒๔๙๑ ได้พิจารณาเห็นว่าสลากที่พิมพ์ออกจำหน่ายขายได้หมดไม่มีเหลือ ตอนต้นปี จึงได้พิจารณาเพิ่มจำนวนสลากขึ้นมากกว่าปีก่อนอีก ๑๐๐,๐๐๐ ฉบับ รวมเป็นพิมพ์ออกจำหน่ายงวดละ ๘๐๐,๐๐๐ ฉบับ และเพิ่มราคาสลากงวดต้นเดือนสูงขึ้น เป็นราคาฉบับละ ๓ บาทและเพิ่มวิธีการออกสลากขึ้นเป็นพิเศษ คือจัดให้ออกสลากรางวัล ๒ วันสำหรับสลากงวดแรกเดือนมกราคมจำหน่ายไม่หมด แต่ปรากฏว่าสถิติการจำหน่ายได้จำนวนสูงเท่าปีก่อนครั้นงวดต่อ ๆ มา จำหน่ายได้ผลดียิ่งขึ้น ฉะนั้นในเดือนมีนาคม จึงได้พิมพ์สลากงวดกลางและงวดหลังเพิ่มขึ้นเป็น ๙๐๐,๐๐๐ ฉบับ ส่วนงวดแรกคงพิมพ์ออกจำหน่ายเท่าเดิม การจำหน่ายได้ผลดี เฉพาะเดือนมีนาคมเดือนเดียว ส่วนเดือนต่อ ๆ ไปจำหน่ายไม่หมด เหตุที่ทำให้สลากจำหน่ายไม่หมดเป็นเพราะสำนักงาน ฯ เห็นว่าการจำหน่ายสลากได้ผลดี มีประชาชนนิยมและต้องการซื้อมากขึ้น จึงได้ประกาศร่นเวลาออกสลากรางวัลให้กระชั้นเข้ามาจากกำหนดเดิม คือสลากในเดือนเมษายน, พฤษภาคมและมิถุนายนรวม ๓ เดือน ๙ งวดนี้ ร่นมารวมออกภายในเวลา ๒ เดือน พ่อค้ามีเวลาจำหน่ายสลากน้อยลง เพราะร่นการออกเร็วกว่ากำหนดเดิม ยิ่งกว่านั้นยังได้เพิ่มสลากในเดือนมิถุนายนขึ้นเป็นงวดพิเศษอีก ๓ งวด เท่ากับจำนวนสลากที่ออกในเดือนหนึ่งๆ การร่นเวลาออกรางวัลและเพิ่มจำนวนสลากออกจำหน่ายขึ้นมากมายในเวลา

กระชั้นชิดเช่นนี้ จึงทำให้สลากล้นตลาด เพราะกำลังซื้อของประชาชนไม่สูงขึ้นตามปริมาณสลากที่เพิ่มขึ้นจึงจำหน่ายไม่หมด มูลเหตุที่ทำให้สลากจำหน่ายไม่หมดดังกล่าวข้างต้นนั้น คณะกรรมการจึงได้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงใหม่ คือ กำหนดจำนวนสลากที่จะพิมพ์ออกจำหน่ายทั้งสามงวดนั้น ให้มีจำนวนจำหน่ายงวดละ ๘๐๐,๐๐๐ ฉบับ และเพิ่มราคาจำหน่ายเป็นฉบับละ ๔ บาท เท่ากันทุกงวด ในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้เพิ่มส่วนลดให้แก่ผู้จำหน่ายสลากสูงขึ้นอีกด้วย เพื่อส่งเสริมกำลังใจของผู้ขายให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะปรากฏว่า ค่าครองชีพในขณะนั้นสูงขึ้นเรื่อย ๆ รายได้ในการจำหน่ายที่ผู้จำหน่ายได้รับเพียง ๕% ไม่เป็นการเหมาะสม กระทรวงการคลังจึงได้อนุมัติให้ลดเงินรายได้ที่จะส่งสมทบงบประมาณแผ่นดินจาก ๒๒ % ลงเหลือ ๑๗ % และจ่ายส่วนลดให้แก่ผู้จำหน่ายสลากจาก ๕% เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐% จากผลแห่งการแก้ไขนี้ในปี ๒๔๙๑ แม้จะยังมีสลากเหลือจำหน่ายไม่หมดอยู่บ้าง แต่ปริมาณรายได้ในด้านราคาได้ผลดีขึ้น คือได้ผลมากกว่าปี ๒๔๙๐ ถึงเท่าตัว

จากการแก้ไขดังกล่าวมาแล้วนั้น ได้อำนวยผลดีแก่การจำหน่ายสลากในปีต่อไปเป็นอันมาก กล่าวคือในปี ๒๔๙๒ ได้พิมพ์สลากออกจำหน่ายมีจำนวนงวดละ ๘๐๐,๐๐๐ ฉบับเท่ากับปีก่อน ปรากฏว่าจำหน่ายสลากได้หมดทุกงวด เพราะฉะนั้นในเดือนตุลาคม ๒๔๙๒ จึงได้เพิ่มราคาสลากขึ้นเป็นราคาฉบับละ ๕ บาท และจำหน่ายได้หมดทุกๆ งวดตลอดปี ได้เงินเป็นจำนวนถึง ๑๑๙ ล้านบาทเศษ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๔๙๒ พระยาอัชราชทรงศิริ ขอลาออกจากกรรมการ และเมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๔๙๒ พระยาอนุมานราชธน ขอลาออกจากกรรมการในปีเดียวกันนี้ กระทรวงการคลังจึงได้ตั้งซ่อมคณะกรรมการใหม่ ดังนี้

รายนามคณะกรรมการจัดการ

สลากกินแบ่งรัฐบาล

พ.ศ. ๒๔๙๒ – ๒๔๙๓

๑. พระยาชัยสุรินทร ประธานกรรมการ
๒. พระวุฒิศาสตรเนติญาณ กรรมการ
๓. อธิบดีกรมมหาดไทย ,,
๔. ขุนสวัสดิโกษา ,,
๕. พลโทพิชิต เกรียงศักดิ์พิชิต ,,
๖. พระนิกรบดี ,,

๗. หลวงธนาธรพินิศ กรรมการ
๘. นายมา บุลกุล ,,
๙. หลวงสฤษดิ์สาราลักษณ์ กรรมการและเลขาธิการ
๑๐. หลวงสรรสารกิจ กรรมการและเหรัญญิก

คณะกรรมการดำเนินงานมี ๔ ท่านคือ

๑. พระยาชัยสุรินทร ประธานกรรมการ
๒. หลวงสฤษดิ์สาราลักษณ์ กรรมการและเลขาธิการ
๓. หลวงสรรสารกิจ กรรมการและเหรัญญิก
๔. พระวุฒิศาสตรเนติญาณ กรรมการ

ในต้นปี ๒๔๙๓ คงพิมพ์สลากกินแบ่งออกจำหน่าย ๘๐๐,๐๐๐ ฉบับราคาฉบับละ ๕ บาท เช่นปีก่อน สลากราคาฉบับละ ๕ บาทนี้ จำหน่ายในเดือนมกราคมถึงเดือนพฤศจิกายน ครั้นต่อมาในเดือนธันวาคม ได้เพิ่มราคาสลากขึ้นเป็นฉบับละ ๖ บาท และได้เปลี่ยนกำหนดวันออกสลากจากการออก ๑๐ วันครั้ง มาออกทุกๆ วันพฤหัสบดีตั้งแต่เดือนมกราคมต้นปี ปรากฏว่าสลากจำหน่ายหมดทุกงวดตลอดปี

๒๘ ธันวาคม ๒๔๙๓ มีประกาศกระทรวงการคลัง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลใหม่ ดังมีรายนามต่อไปนี้

รายนามคณะกรรมการอำนวยการ

สลากกินแบ่งรัฐบาล

พ.ศ. ๒๔๙๔

๑. พระยาชัยสุรินทร ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (พระนิกรบดี) กรรมการ
๓. ผู้แทนกระทรวงการคลัง (นายสมบูรณ์ รตานนท์) กรรมการ
๔. ผู้แทนกรมตำรวจ (พล.ต.ต. หลวงโชติชนาภิบาล) กรรมการ
๕. ผู้แทนกรมไปรษณีย์โทรเลข (หลวงสิงหราศิริศักดิ์) กรรมการ
๖. พระวุฒิศาสตรเนติญาณ ,,
๗. พลตรีพระสุริยสัตย์ ,,
๘. นายสหัส มหาคุณ ,,
๙. นายฮอนผ่า ลิ่วเฉลิมวงศ์ ,,
๑๐. นายฉวี โกมลกิติ ,,

คณะกรรมการดำเนินงานมี ๓ ท่านคือ

๑. พระยาชัยสุรินทร ประธานกรรมการ
๒. พระวุฒิศาสตรเนติญาณ กรรมการ
๓. พลตรี พระสุริยสัตย์ ,,

ในปี ๒๔๙๔ กำหนดเวลาออกสลากคงออกในวันพฤหัสบดีเช่นที่เคยปฏิบัติมา แต่จำนวนสลากที่พิมพ์ออกจำหน่ายได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังนี้คือ

สำหรับเดือนมกราคม–กุมภาพันธ์ พิมพ์สลากออกจำหน่ายงวดละ ๘๐๐,๐๐๐ ฉบับ

เดือนมีนาคม – สิงหาคม พิมพ์สลากออกจำหน่ายเพิ่มขึ้นเป็นงวด ๆ ละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ

เดือนกันยายน – ธันวาคม ได้พิมพ์สลากออกจำหน่ายเพิ่มขึ้นอีกเป็นงวดละ ๑,๒๐๐,๐๐๐ ฉบับ เป็นที่น่าสังเกตุว่าการเพิ่มจำนวนสลากครั้งสุดท้ายนี้ ครั้งแรกเมื่อเริ่มจำหน่ายมีสลากเหลือ จำหน่ายไม่หมด ๒ งวด คิดเฉลี่ยประมาณ ๓ % เป็นเพราะจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งรับสลากไปจำหน่ายจำหน่ายไม่หมด และไม่รีบส่งสลากเหลือคืนสำนักงานสลากกินแบ่งโดยเร็ว แต่ส่งมาในเวลากระชั้นชิดกับกำหนดการออกสลากในงวดนั้น ๆ สำนักงานสลากกินแบ่งจึงไม่มีเวลาพอที่จะจัดการจำหน่ายได้ทัน จึงทำให้มีสลากเหลืออยู่บ้าง

สมัยที่สิบ

เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ กระทรวงการคลังได้ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นใหม่ มีรายนามดังต่อไปนี้

๑. พลโท สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ประธานกรรมการ
๒. พลโท พระยาสีหราชเดโชไชย กรรมการ
๓. พลตรี พระสุริยสัตย์ ,,
๔. หลวงชำนาญอักษร ,,
๕. พระวุฒิศาสตรเนติญาณ ,,
๖. รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ,,
๗. ผู้แทนกระทรวงการคลัง ,,
๘. ผู้แทนกองทัพบก ,,
๙. ผู้แทนกองทัพเรือ ,,
๑๐. ผู้แทนกองทัพอากาศ ,,
๑๑. ผู้แทนกรมตำรวจ ,,
๑๒. ผู้แทนกรมไปรษณีย์โทรเลข ,,
๑๓. ขุนสวัสดิโกษา ,,

เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๕ ได้แต่งตั้งให้พระยาชัยสุรินทรเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

และในปีเดียวกันนี้ได้เปลี่ยนเป็น พล.ต.ต. พระยาคทาธรบดี

เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๙๕ กระทรวงการคลังได้ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการใหม่ ส่วนมากคงเป็นไปตามเดิม และตั้ง พลโท ชมะบูรณ์ ไพรีระย่อ เดชแทนขุนสวัสดิโกษา และต่อมาวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๔๙๕ กระทรวงการคลังได้ประกาศแต่งตั้งให้ขุนสวัสดิโกษาเป็นกรรมการในคณะกรรมการอำนวยการอีก ฉะนั้น ในปี ๒๔๙๕ จึงมีคณะกรรมการอำนวยการรวม ๑๔ ท่าน และในวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๔๙๖ กระทรวงการคลังได้แต่งตั้งกรรมการเพิ่มอีก คือ พลตรี สุรจิต จารุเศรณี และผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ จึงรวมเป็น ๑๖ ท่าน คณะกรรมการอำนวยการชุดนี้ได้พิจารณาลดจำนวนสลากลงเหลือ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ และเพิ่มราคาเป็นฉบับละ ๘ บาท เพื่อให้มีปริมาณพอเหมาะกับความต้องการของประชาชนไม่ต้องการให้มีสลากเหลือ ปรากฏว่าจำหน่ายได้หมด ไม่มีเหลือทั้งสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากกินแบ่งสาธารณกุศล

ต่อมาในปี ๒๔๙๖ ได้ออกสลากบำรุงอาคารและสังคมสงเคราะห์เพิ่มขึ้นอีกงวดหนึ่ง ซึ่งเดิมมีสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากสาธารณกุศลเท่านั้น การออกสลากรางวัลยังคงออกทุก ๆ วันพฤหัสบดี มีจำนวน ๑ ล้านฉบับ ราคาฉบับละ ๘ บาทอยู่จนถึงสิ้นเดือนกุมภาพันธ์ ต่อมาในเดือนมีนาคมได้เพิ่มราคาสลากขึ้นเป็นราคาฉบับละ ๑๐ บาท เมื่อได้เพิ่มสลากบำรุงอาคารสงเคราะห์และสังคมสงเคราะห์ขึ้นอีกประเภทหนึ่งในงวดเดือนเมษายน จึงได้เปลี่ยนกำหนดออกรางวัลร่นเข้ามาเป็นทุก ๆ ๖ วันต่อครั้ง คือวันที่ ๖ ออกสลากกินแบ่งสาธารณกุศล วันที่ ๑๒ และ ๑๘ ออกสลากกินแบ่งบำรุงอาคารและสังคมสงเคราะห์วันที่ ๒๔ และ ๓๐ ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล รวมทั้งสิ้นในเดือนหนึ่งมีการออกสลากรางวัล ๕ ครั้ง สลากจำหน่ายได้หมดตลอดปี ไม่มีสลากเหลือเลย

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๔๙๖ นี้ ได้เริ่มใช้เครื่องออกสลากแบบอัตโนมัติออกรางวัลที่ ๑ – ๒ และเลขท้าย ๒ ตัว ๓ ตัวอยู่ตลอดเดือน ส่วนรางวัลที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ คงใช้ออกด้วยวงล้อโดยใช้พนักงานหญิงเป็นผู้หมุน ต่อมาในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกัน ได้เพิ่มใช้เครื่องอัตโนมัติออกรางวัลที่ ๓ ขึ้นอีกรางวัลหนึ่ง และใน

ปัจจุบันนี้การออกสลากก็ใช้เครื่องอัตโนมัติ ออกรางวัลที่ ๑ – ๒ – ๓ และเลขท้าย ๒ – ๓ ตัวตลอดมา นับว่าเป็นที่เชื่อถือของประชาชนมาก ส่วนรางวัลที่ ๔ – ๕ คงใช้พนักงานหญิงหมุนวงล้อตามเดิม

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ตลอดปี การจำหน่ายสลากกินแบ่ง ได้ผลดีเป็นที่นิยมแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น โดยสลากที่พิมพ์ออกจำหน่ายเดือนละ ๕ งวดนั้นจำหน่ายได้หมด ยิ่งกว่านั้นยังมีกรมกองต่าง ๆ ตลอดจนพ่อค้าและประชาชนได้พากันยื่นความจำนงขอเป็นตัวแทนจำหน่ายสลากเพิ่มขึ้นอีกจำนวนมาก แต่ทางสำนักงานสลากกินแบ่งคงพิมพ์สลากออกจำหน่ายเพียง ๑ ล้านฉบับตามเดิม จึงทำให้สลากขายดีไม่มีเหลือดังกล่าวแล้ว

ต่อมาในเดือนธันวาคม ๒๔๙๘ ได้เปลี่ยนการออกสลากเป็น ๖ งวด คืองวดวันที่ ๕,๑๐,๑๕,๒๐,๒๕ และ๓๐ จนถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๐๐ แต่พอถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๐๐ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๐๑ ได้เพิ่มการออกสลากเป็น ๗ งวด คืองวดวันที่ ๔, ๘, ๑๒, ๑๖, ๒๐, ๒๕ และ ๓๐ แต่ในเดือนเมษายน ๒๕๐๑ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๐๑ ได้ลดจำนวนลงเป็นออกสลากเดือนละ ๖ งวด คือออกวันที่ ๔,๘, ๑๒,๒๐,๒๕ และ ๓๐ ในเดือนมกราคม ๒๕๐๒ เป็นต้นมา ได้เปลี่ยนวันออกเป็นวันที่ ๕,๑๐,๑๕,๒๐,๒๕,๓๐ ครั้นวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๐๗ จึงเริ่มออกสลาก ๒ ชุด ทุก ๆ วันอังคาร ซึ่งเป็นสมัยที่ ๑๑ จะได้กล่าวถึงต่อไป

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงการออกสลากเป็น ๗ ครั้งในหนึ่งเดือนนั้น ทำให้สลากขายไม่ดี พ่อค้าสลากต้องขายลดราคากันทั่ว ๆ ไป ตลาดบางลำภู สามแยก หรือราชวงศ์ในวันออกสลากมีสลากเหลือมาก พ่อค้าติดป้ายบอกขายสลากฉบับละ ๙ บาท บางแห่งขาย ๘ บาทก็มี เหตุผลที่สลากขายไม่ดีในขณะนั้น อาจจะเป็นเพราะออกในระยะกระชั้นชิดเกินไปคือออก ๔ วันต่อครั้ง การจัดระบบการจำหน่ายไม่ได้กระจายไปทั่วทุกจังหวัดเช่นในปัจจุบันนี้ จำนวนสลากมีมากเกินความต้องการของประชาชนในจังหวัดพระนครและธนบุรี จึงขายไม่หมดต้องลดราคาลง ประการต่อมาน่าจะเป็นเพราะเหตุผลทางการเมืองจากฝ่ายที่ไม่สนับสนุน จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และหนังสือพิมพ์บางฉบับได้โจมตีกิจการสลากกินแบ่งอย่างรุนแรงในขณะที่ จอมพล

สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เดินทางไปตรวจสุขภาพและรับการรักษา ณ โรงพยาบาล Walter Reed สหรัฐอเมริกา เป็นเหตุให้ประชาชนเสื่อมความนิยมลงมาก เช่น โจมตีว่าพิมพ์สลากขาย ๒ ชุดแต่ออกรางวัลชุดเดียว ถูกรางวัลก็รับเงินไม่ได้ หรือปลอมสลากรับเงินเอง ประชาชนไม่มีโอกาสจะถูกรางวัลใหญ่ ๆ เลย เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่ไม่เป็นความจริงทั้งสิ้น ทั้ง ๆ ที่ในวันออกสลากก็ได้เชิญผู้แทนหนังสือพิมพ์มาร่วมเป็นกรรมการ และในวันจ่ายเงินรางวัลก็ได้เชิญให้มาดูวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และทะเบียนบัญชีหลักฐานการจ่ายเงินต่าง ๆ อย่างแจ่มแจ้ง จึงนับได้ว่าเป็นการกระทำให้กิจการสลากได้รับความกระทบกระเทือนมาก ต่อมาเมื่อจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้กลับจากสหรัฐอเมริกา และทำการปฏิวัติในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ การโจมตีต่าง ๆ ก็สิ้นสุดลง การจำหน่ายสลากก็เริ่มไหวตัวดีขึ้นเป็นลำดับ และขายดียิ่งขึ้น เมื่อได้เปลี่ยนวันออกใหม่เป็นวันที่ ๕,๑๐,๑๕,๒๐,๒๕และ ๓๐ ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๐๒ เป็นต้นมา เห็นจะเป็นเพราะประชาชนจำวันออกได้ง่าย และไม่ออกกระชั้นชิดจนเกินไปเหมือนครั้งออกเดือนละ ๗ งวด คือ ๔ วันออกครั้งหนึ่ง ซึ่งค่อนข้างจะเร็วเกินไป ฉะนั้นพอถึงวันออกสลาก ที่หน้าสำนักงานจึงมีประชาชนมาซื้อสลากและดูการออกสลากอย่างหนาแน่นทุก ๆ งวดตลอดมา ผู้ซื้อสลากต้องง้อผู้ขาย จะซื้อมากฉบับตามต้องการหรือเลือกเลขที่ตนชอบเหมือนสมัยก่อนไม่ได้ สลากในระยะนี้เริ่มขายขึ้นราคาเป็นฉบับละ ๑๐.๕๐ บาท – ๑๑ บาท จนรัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทยต้องตรากฎหมาย คือ พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๐๕ ขึ้นมีบทบังคับและบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืน แต่ก็ไม่เป็นผล คงมีการฝ่าฝืนกันอยู่เรื่อยมา ทั้งนี้มูลเหตุมาจากความต้องการของผู้ซื้อ (Demand) มีสูงกว่าปริมาณการผลิตสลากออกจำหน่ายประการหนึ่ง และเหตุอื่นๆ ประกอบอีกบางประการ เช่นประชาชนไม่เชื่อในข่าวอกุศล ดังกล่าวมานั้นเป็นต้น

สถานที่ออกสลากกินแบ่ง

นับแต่วันที่ได้โอนกิจการสลากกินแบ่งมาขึ้นอยู่กับสำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาลเป็นต้นมา การออกสลากได้ออกที่เวทีออกสลากในบริเวณสำนักงานหน้าศาลากลางจังหวัดพระนครมา เป็นเวลานาน เพราะเป็นการสะดวกและเป็นการประหยัดค่า

ใช้จ่ายไปด้วยในตัว

ต่อมาปรากฏว่า มีประชาชนนิยมมาชมการออกสลากรางวัลมากยิ่งขึ้น เป็นเหตุให้สถานที่เดิมคับแคบ จึงย้ายไปออกที่เวทีลีลาศสวนอัมพร ตั้งแต่งวดประจำวันที่ ๖ มีนาคม ๒๔๙๕ รวมเวลาออกสลากที่สวนอัมพรทั้งสิ้น ๒๑ ครั้ง

ครั้นถึงฤดูฝน เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๔๙๕ มีอุปสรรคเพราะฝนสาดเข้าถึงและประชาชนผู้ไปชมเบียกฝน จึงได้ย้ายไปทำการออกสลากที่ราชตฤณมัยสมาคม ๑๒ ครั้ง คือตั้งแต่งวดวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๔๙๕ เมื่อสิ้นฤดูฝนแล้ว ทางราชตฤณมัยสมาคมต้องการสถานที่ จึงได้ย้ายไปออกสลากที่พระราชอุทยานสราญรมย์อีก ๗ ครั้ง ตั้งแต่งวดวันที่ ๒๓ ตุลาคม ถึงงวดวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๔๙๕

ย้ายไปออกสลากที่เกาะลอยสวนลุมพินี

ลำดับต่อมา ทางการได้สร้างเวทีออกสลากขึ้นที่เกาะลอย สวนลุมพินี โดยเช่าสถานที่เกาะลอยจากเทศบาลนครกรุงเทพฯ เพื่อใช้เป็นที่ออกสลากในงานฉลองรัฐธรรมนูญ และได้ย้ายการออกสลากรางวัลไปออกที่เกาะลอยสวนลุมพินี ตั้งแต่วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๔๙๖ จนถึงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๐๒ จึงได้ย้ายมาทำการออก ณ ที่ทำการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ถนนราชดำเนินในปัจจุบันนี้ เพราะสถานที่โอ่โถง มีที่นั่งสำหรับประชาชนจะเข้ามานั่งชมการออกสลากได้โดยใกล้ชิดด้วยความสะดวกสบาย ไม่ต้องตากแดดหรือกรำฝน ฉะนั้นในวันออกสลากจึงมีประชาชนคับคั่ง ทางสำนักงานก็ได้บริการแก่ประชาชนโดยจัดวงดนตรีมีนักร้องมากล่อมขวัญผู้มาชมการออกสลาก ให้ได้รับความเพลิดเพลินตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

นับตั้งแต่คณะกรรมการ ซึ่งมีฯพณฯ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมา ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ จนถึงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๖ น่าจะสรุปผลงานของท่านได้เป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ผลงานระหว่างปี ๒๔๙๔ – ๒๕๐๐ (ก่อนรัฐประหาร ๑๖ กันยายน ๒๕๐๐) โดยย่อๆ พอเป็นสังเขป ดังนี้

พ.ศ. ๒๔๙๔ – ๒๔๙๕ ได้จัดตั้งโรงพิมพ์ของสำนักงานสลากกินแบ่งขึ้นเองทำการพิมพ์สลากกินแบ่งของรัฐบาล ไม่

ต้องว่าจ้างโรงพิมพ์เอกชนภายนอกพิมพ์อยู่หลายแห่งเช่นในอดีต ซึ่งไม่สะดวกในการตรวจสอบควบคุมความเรียบร้อย รวดเร็วเหมือนมีโรงพิมพ์ของตนเอง ได้สั่งซื้อแท่นพิมพ์นิวอีรา ซึ่งเป็นเครื่องพิมพ์ทันสมัยมาใช้ในการพิมพ์ ๒ เครื่อง เครื่องถ่ายภาพแยกสีอัตโนมัติ ๑ เครื่อง และเครื่องจักรเครื่องพิมพ์แยกสีอื่น ๆ อีก รวมทั้งตัวตึกอำนวยการ กองการพิมพ์สำนักงานสลากกินแบ่งเป็นเงินทั้งสิ้น ๖,๙๖๗,๘๙๔ บาท

พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้ปรับปรุงการพิมพ์สลากจำหน่ายให้พอเหมาะกับความต้องการของประชาชน และเพิ่มราคาสลากจากฉบับละ ๖ บาท เป็น ๘ บาท และ ๑๐ บาท ซึ่งเป็นราคาสลากที่จำหน่ายอยู่ในปัจจุบันนี้

พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างอาคารสำนักงานสลากกินแบ่งปัจจุบันนี้ เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๔๙๖ โดยบริษัทสหวิศวการโยธา จำกัด เป็นผู้สร้างในราคา ๖,๗๖๑,๙๗๗ บาท และสร้างตามแบบแปลนของ พ.ท.อร่าม รัตนกุล เสรีเริงฤทธิ์ กำหนดสร้างเสร็จภายใน ๑๒ เดือน

พ.ศ. ๒๔๙๖ ได้จัดซื้อเครื่องออกสลากอัตโนมัติ ซึ่งใช้หมุนด้วยกำลังไฟฟ้ามาเป็นเครื่องออกรางวัลที่ ๑ – ๒ – ๓และเลขท้าย ๓ ตัว ๒ ตัว แทนการใช้แรงคนหมุน ส่วนรางวัลที่ ๔ – ๕ คงใช้หมุนด้วยวงล้อตามเดิม

ปรับปรุงสถานที่ออกสลากในบริเวณเกาะลอยสวนลุมพินี โดยสร้างเรือนแพ ๑ หลัง ค่าก่อสร้าง ๗๔๖,๙๐๐ บาท สร้างสพานคอนกรีต ๒ สพาน ค่าก่อสร้าง ๗๑๐,๒๑๐ บาท และสร้างสิ่งอื่น ๆ อีกมาก ปัจจุบันก็เป็นสมบัติสาธารณะ ไม่มีผู้ใดถือกรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของ อยู่ในความดูแลบำรุงรักษาของเทศบาล เหตุผลที่สร้างเพราะสำนักงานได้ใช้สถานที่เกาะลอยสวนลุมพินีเป็นสถานที่ออกสลาก

พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้จัดพิมพ์สลากกินแบ่งเพื่อถือหุ้นการไฟฟ้านครไชยศรี ราคาฉบับละ ๑๕๐ บาท แต่ประชาชนไม่นิยมจำหน่ายได้น้อย ในที่สุดต้องประกาศให้ผู้ซื้อสลากมารับเงินคืน

ระหว่างปี ๒๔๙๕ – ๒๕๐๐ ได้นำเงินรายได้ส่งกระทรวงการคลัง เป็นรายได้ตามงบประมาณประจำปี และได้จ่ายเงินสลากเพื่อการสาธารณกุศลและสลากอาคารและ

สังคมสงเคราะห์เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามนโยบายของรัฐบาล เป็นจำนวนมาก และพนักงานได้รับการพิจารณาความดีความชอบทุก ๆ ปี ในสมัยนั้นมี

๑. นายโชติ คุณะเกษม เป็นผู้อำนวยการ
๒. นายกระวี ฉัตรภูติ เป็นรองผู้อำนวยการ
๓. นายสงวน จันทรสาขา เป็นเลขานุการทั่วไป
๔. นายยศ อินทรโกมาลย์สุต เป็นหัวหน้ากองคลังชั้นพิเศษ
๕. หลวงสฤษดิ์สาราลักษณ์ เป็นหัวหน้ากองกลาง
๖. พ.ท. หม่อมเจ้าสมภพ เกษมศรี เป็นนายช่างใหญ่ กองการพิมพ์

เมื่อนายโชติ คุณะเกษม ลาออก นายสงวน จันทรสาขา ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการแทน แต่ขณะนี้คงเหลือเฉพาะหมายเลข ๔ คนเดียว ที่คงรับราชการอยู่ในสำนักงานสลากกินแบ่ง ฯ

ผลงานในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๑ – ๘ ธันวาคม ๒๕๐๖

พ.ศ. ๒๕๐๓ รับมอบกิจการโรงแรมแสนสำราญที่บางแสน จากกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ให้สำนักงานสลากกินแบ่งเป็นผู้ดำเนินการ (หนังสือสำนักงานสลากกินแบ่งที่ ๕๓/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๐๓ โดยต้องจ่ายเงินชดเชยให้บริษัทแสนสำราญ (ผ่านกรมธนารักษ์) ที่ต้องจดทะเบียนเลิกสัญญาเช่า เป็นเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท (เช็คเลขที่ ง. ๐๐๖๕๖๐) ได้สร้างบังกาโลเพิ่มอีก ๙๖ หลัง สร้างอาคารบ้านพักพนักงาน ๔๐ ห้อง รับมอบสนามกอล์ฟ บ้านพักรับรอง ร้านขายอาหาร บริเวณอ่างเก็บน้ำบางพระ จังหวัดชลบุรี จากกรมชลประทานมาดำเนินการ (หนังสือสำนักงานสลากกินแบ่งที่ ๕๕๐/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๓) ทั้งสองรายการนี้กระทรวงการคลังได้โอนกิจการไปให้องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวดำเนินงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีส่งมอบเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๐๗ สำนักงานสลาก ฯ ได้ลงทุนไปทั้งสองรายการ สิ้นเงินประมาณ ๒๑ ล้านบาทเศษ

พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้รับมอบกิจการด้านค้ากระดาษและสมุดสืบต่อจาก อ.จ.ส. มาให้กองการพิมพ์สำนักงานสลากกินแบ่งจัดทำ คือได้รับมอบทรัพย์สินและสินค้าต่าง ๆ จากกระทรวงการคลังโดยผ่าน อ.จ.ส. เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๑๒,๓๔๙,๓๖๖.๗๙ บาท ราคา

มูลค่าของทรัพย์สินและสินค้าดังกล่าว เป็นการโอนโดยไม่มีค่าตอบแทน (ปัจจุบันได้โอนกิจการค้ากระดาษให้แก่บริษัทส่งเสริมเศรษฐกิจแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔มีนาคม ๒๕๐๗ และโอนขายโรงงานทำสมุดให้องค์การค้าคุรุสภารับไป)

พ.ศ. ๒๕๐๕ สร้างที่พักตากอากาศเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา มีอาคาร ๑๔ หลังพร้อมอุปกรณ์ต่าง ๆ สิ้นเงิน ๔,๖๓๒,๑๙๐ บาท ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องสูบน้ำ สร้างสนามกอล์ฟ ๘ หลุมและค่าดำเนินการสิ้นเงินอีกประมาณ ๕ ล้านบาท โดยมติคณะรัฐมนตรีให้สำนักงานสลากส่งมอบให้กระทรวงการคลัง และกระทรวงการคลังให้องค์การ อ.ส.ท. รับไปดำเนินงานเมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๗

การตรวจบัญชีประจำปี กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจบัญชี สำนักงานสลากกินแบ่งฯ เป็นประจำทุก ๆ ปี ตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

ต่อมากระทรวงการคลังได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งขึ้นใหม่ ดังนี้

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

ด้วยกระทรวงการคลังเห็นเป็นการสมควรที่จะแต่งตั้งกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งขึ้นใหม่ จึงให้ยกเลิกการแต่งตั้งเดิมตามประกาศฉบับลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๙๕ รวมทั้งประกาศแต่งตั้งเพิ่มเติมด้วย และแต่งตั้งผู้มีนามต่อไปนี้เป็นกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล คือ

๑. จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ประธานกรรมการ
๒. พลเรือเอก หลวงชำนาญอรรถยุทธ กรรมการ
๓. พลโท เจียม ญาโณทัย ,,
๔. พลโท ชมะบูรณ์ ไพรีระย่อเดช ,,
๕. พลตรี พระสุริยสัตย์ ,,
๖. พลตรี อำนวย ไชยโรจน์ ,,
๗. พลโท สุรจิต จารุเศรนี ,,
๘. หลวงชำนาญอักษร ,,
๙. พระวุฒิศาสตร์เนติญาณ ,,

๑๐. นายพลตำรวจเอก หลวงชาติตระการโกศล (ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย) กรรมการ

๑๑. นายปริญ ลิมปิโกวิท (ผู้แทนกระทรวงการคลัง) กรรมการ

๑๒. พลโท จิตติ นาวีเสถียร (ผู้แทนกองทัพบก) กรรมการ

๑๓. พลเรือเอก หลวงชลธารพฤฒิไกร (ผู้แทนกองทัพเรือ) กรรมการ

๑๔. พลอากาศโท บุญชู จันทรุเบกษา (ผู้แทนกองทัพอากาศ) กรรมการ

๑๕. นายพลตำรวจจัตวา กระเษียร ศรุตานนท์ (ผู้แทนกรมตำรวจ) กรรมการ

๑๖. หลวงสิงหราสิริศักดิ์ (ผู้แทนกรมไปรษณีย์โทรเลข) กรรมการ

๑๗. นายแม่น ชลานุเคราะห์ (ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์) กรรมการ

๑๘. ขุนสวัสดิโกษา กรรมการ

ให้คณะกรรมการนี้มีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับซึ่งกระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้นไว้แล้ว ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๐

ประกาศ ณ วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๐

(ลงนาม) ส. วินิจฉัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

และได้มีประกาศกระทรวงการคลังเรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลอีกดังนี้

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๐ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน ๑๘ นายนั้น

เนื่องด้วยบัดนี้ พลตรี อำนวย ไชยโรจน์ ไปรับราชการต่างประเทศจึงเป็นอันให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล และกระทรวงการคลังเห็นเป็นการสมควรที่จะแต่งตั้งให้หลวงวุฒิศักดิ์เนตินาท เป็นกรรมการอำนวยการ

สลากกินแบ่งรัฐบาล แทนตำแหน่งที่ว่างต่อไป โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับที่กระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้นไว้แล้ว

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๓

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๓

(ลงชื่อ) สุนทร หงส์ลดารมภ์

(นายสุนทร หงส์ลดารมภ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สมัยที่สิบเอ็ด

เมื่อ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๐๖ แล้ว กระทรวงการคลังได้ประกาศแต่งตั้งกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นใหม่ ดังนี้

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

ด้วยกระทรวงการคลังเห็นเป็นการสมควรที่จะแต่งตั้งกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นใหม่ จึงให้ยกเลิกการแต่งตั้งเดิมตามประกาศฉบับลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๐ รวมทั้งประกาศแต่งตั้งเพิ่มเติมด้วย และแต่งตั้งผู้มีนามต่อไปนี้เป็นกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล คือ

๑. พลเอก ถนอม กิตติขจร ประธานกรรมการ

๒. นายพ่วง สุวรรณรัฐ (รองปลัดกระทรวงมหาดไทย) กรรมการ

๓. นายปริญ ลิมปิโกวิท (ผู้แทนกระทรวงการคลัง) กรรมการ

๔. พลเอก ประภาส จารุเสถียร (ผู้แทนกองทัพบก) กรรมการ

๕. พลเรือเอก ดำริห์ ปาลกะวงศ์ (ผู้แทนกองทัพเรือ) กรรมการ

๖. พลอากาศเอก บุญชู จันทรุเบกษา (ผู้แทนกองทัพอากาศ) กรรมการ

๗. พลตำรวจโท กระเษียร ศรุตานนท์ (ผู้แทนกรมตำรวจ) กรรมการ

๘. พลโท กฤช ปุณณะกันต์ (ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์) กรรมการ

๙. พลเรือเอก หลวงชำนาญอรรถยุทธ กรรมการ

๑๐. พลเอก สุรจิตร จารุเศรณี กรรมการ

๑๑. พลเอก จิตติ นาวีเสถียร กรรมการ

๑๒. พลโท เจียม ญาโนทัย กรรมการ

๑๓. หลวงวุฒิศักดิ์เนตินาท กรรมการ

ให้คณะกรรมการนี้มีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับซึ่งกระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้นไว้แล้ว ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๐๗

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๗

สุนทร หงส์ลดารมภ์

(นายสุนทร หงส์ลดารมภ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรรมการคณะนี้ได้เข้ามาบริหารงานเป็นเวลาที่ประชาชนผู้นิยมเสี่ยงโชคด้วยการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล ส่วนมากได้รับความเดือดร้อนเพราะไม่สามารถจะซื้อสลากได้ตามราคาที่กำหนด เพราะสลากขายดีมากดังได้กล่าวมาแล้ว ฉนั้นพ่อค้าขายเร่ส่วนมากที่รับสลากมาจาก "ยี่ปั๊ว" จึงขายขึ้นราคาเพื่อหากำไร แม้แต่พ่อค้าแม่ค้าสลากที่ซุ้มหน้าสำนักงานก็ขายสลากหมดก่อนถึงวันออก ถึงกับต้องจำกัดจำนวนการขายไม่ยอมขายให้ผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก ๆ เพราะเกรงว่าผู้มาซื้อสลากใกล้ ๆ วันออกจะหาซื้อไม่ได้ หรือไม่มีสลากจะขายในวันออกสลาก ซึ่งมีประชาชนนิยมมาซื้อกันในวันนั้นเป็นจำนวนมาก

ฉนั้น เมื่อจอมพลถนอม กิตติขจร ได้มาดำรงตำแหน่งประธานกรรมการอำนวยการแล้ว จึงได้รีบประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ปรึกษาหารือเรื่องการแต่งตั้งผู้อำนวยการคนใหม่ และได้แต่งตั้งให้ พล.ต.อ. หลวงชาติตระการโกศล อดีตปลัดกระทรวงมหาดไทย มาดำรงตำแหน่งและได้พิจารณาแก้ไขปัญหาสลากขึ้นราคาโดยด่วน เพื่อขจัดความเดือดร้อนของประชาชนให้หมดไป จึงได้ตกลงเพิ่มจำนวนสลากกินแบ่งให้พิมพ์ออกจำหน่าย ๒ ชุด ชุด ก. จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ และ ชุด ข. จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ รวมเป็น ๒ ล้านฉบับ ออกจำหน่ายและกำหนดออกสลากในวันเดียวกัน และยืดการออกสลากออกไปจาก ๕ วันต่อครั้ง เป็นสัปดาห์ละครั้งทุก ๆ วันอังคาร ได้เริ่มออกสลาก ๒ ชุด ในคราวเดียวกันตั้งแต่งวดวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๐๗ ได้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบการขอรับสลากไปจำหน่ายทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีสลากจำหน่ายทั่วทุกจังหวัดตามจำนวนมากน้อยของพลเมืองเป็นเกณฑ์คำนวณ เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามวิธีดังกล่าวปรากฏว่าได้ผลดีตามความมุ่งหมาย คือผู้ซื้อสลากซื้อได้ตามราคา

ทั่วพระราชอาณาจักร จึงเป็นที่นิยมชมชื่นของประชาชนโดยฉะเพาะผู้ซื้อสลากโดยทั่วไป และในการออกสลากประจำเดือนงวดต่าง ๆ ก็ได้พิมพ์กำหนดการสลากกินแบ่งรัฐบาลให้ทราบล่วงหน้าเป็นประจำเดือนทุกๆ เดือนเป็นลำดับไป (ดูตัวอย่างกำหนดการสลากกินแบ่ง) นอกจากนั้นก็ได้เพิ่มเงินรายได้ส่งกระทรวงการคลังมากขึ้นจากปี ๒๕๐๖ ที่ได้นำส่งไว้ ๔๐ ล้าน ๘ แสนบาท เป็นนำส่ง ๘๐ ล้าน ๘ แสนบาทในปี ๒๕๐๗ และได้ตั้งงบประมาณนำส่งในปี ๒๕๐๘ เงิน ๑๕๓ ล้าน ๖ แสนบาท ได้แบ่งส่วนงานของสำนักงานสลากขึ้นใหม่ให้เป็นการเหมาะสมกับปริมาณงาน (ดูผังส่วนงานประกอบ) ได้กำหนดระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการโดยอนุโลมตามแบบราชการ เช่น กำหนดวิธีการทำงบประมาณ, การใช้จ่ายเงินตามลักษณะและประเภทที่กำหนดไว้ในงบประมาณประจำปี, กำหนดข้อบังคับและระเบียบการพัศดุครุภัณฑ์ขึ้นใหม่ ฯลฯ เป็นต้น

ในการนี้กระทรวงการคลังได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๐๗ ขึ้นไว้ให้สำนักงานสลากกินแบ่ง ฯ ถือปฏิบัติ ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ดังนี้

ข้อบังคับ

ว่าด้วยการบริหารสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๐๗

เพื่อให้กิจการสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสมยิ่งขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงกำหนดข้อบังคับสำหรับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า "ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๐๗"

ข้อ ๒. ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกข้อบังคับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๗

วัตถุประสงค์

ข้อ ๔. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ในการหาเงินเพื่อเป็นรายได้แผ่นดิน หรือเพื่อสาธารณะประโยชน์หรือประชาสงเคราะห์ โดยวิธีการจำหน่ายและออกรางวัลสลากกินแบ่ง การจัดโรง

พิมพ์ อันเป็นอุปกรณ์แก่กิจการสลากกินแบ่งหรือดำเนินการหาเงินเพื่อเป็นรายได้แผ่นดินอย่างอื่น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นชอบ

ข้อ ๕. บรรดาเงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับจากการดำเนินงานตามข้อ ๔. ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่สลากกินแบ่งหรือกิจการที่ทำนั้นได้แสดงต่อสาธารณะชนว่าเพื่อการสาธารณะประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์อย่างหนึ่งอย่างใด ให้จ่ายตามวัตถุประสงค์เพื่อการนั้น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุมัติ

กรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

ข้อ ๖. คณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล ประกอบด้วยประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกองทัพบก ผู้แทนกองทัพเรือ ผู้แทนกองทัพอากาศ ผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน ๕ นาย ให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) กำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารทั่วไปของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

(ข) กำหนดระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

(ค) กำหนดจำนวนอัตราเงินเดือน อัตราเงินเดือน ตำแหน่งหน้าที่ของพนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ประเภทรายเดือนหรือเงินอื่น ๆ ของพนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

(ง) กำหนดและพิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายประจำปีสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

กรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล

ข้อ ๗. คณะกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล ประกอบด้วยประธานกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นประธานกรรมการบริหาร และให้กรรมการอำนวยการอีก ๒ นาย เป็นกรรมการบริหาร มีอำนาจหน้าที่บริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยใกล้ชิด และควบคุมให้งานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินไปตามข้อบังคับหรือระเบียบ

หรือนโยบายที่คณะกรรมการอำนวยการได้กำหนดไว้ และให้ประธานกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) พิจารณาอนุมัติหรือให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานตามโครงการที่มีนโยบายกำหนด

(ข) พิจารณาการบรรจุ แต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง ย้าย ลงโทษ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ถอดถอนพนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ตั้งแต่ชั้นสูงกว่าหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าขึ้นไป แล้วรายงานให้คณะกรรมการอำนวยการทราบ

(ค) พิจารณาอนุมัติในการจ่ายเงิน หรือทำสัญญาในนามของกระทรวงการคลังที่เกินอำนาจของผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเท่าที่เป็นไปตามนโยบายและธุระกิจตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

(ง) พิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำเสนอหารือโดยให้คำวินิจฉัย คำตัดสินปัญหานั้น หรือให้ความเห็นชอบ

การประชุมกรรมการ

ข้อ ๘. ในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องมีกรรมการเข้าประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลให้ถือตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นการชี้ขาด

ข้อ ๙. ในการประชุมคณะกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล ต้องมีกรรมการเข้าประชุมเต็มจำนวนจึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมกรรมการบริหารสลากกินแบ่งต้องเป็นเอกฉันท์

ข้อ. ๑๐ ให้เลขานุการประธานกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติหน้าที่เลขานุการในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล

ข้อ ๑๑. ทุกคราวที่มีการประชุมคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล ให้เลขานุการ

ประธานกรรมการอำนวยการเป็นผู้จดรายงานการประชุมและเสนอรายงานการประชุมนั้นให้ที่ประชุมคณะกรรมการแต่ละคณะแล้วแต่กรณีรับรองในคราวประชุมถัดไป

ข้อ ๑๒. ประธานกรรมการอำนวยการ กรรมการอำนวยการ ประธานกรรมการบริหาร กรรมการบริหาร ให้ได้รับเบี้ยกรรมการและบำเหน็จตามที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

การแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ

ข้อ ๑๓. การแต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นทั้งคณะหรือเฉพาะตำแหน่งก็ตาม ให้อยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ส่วนการแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นให้เป็นอำนาจโดยเฉพาะของประธานกรรมการอำนวยการ ในกรณีที่แต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการบริหารนี้ให้ประธานกรรมการอำนวยการรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังทราบ

การบริหาร

ข้อ ๑๔. ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาพนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานโดยทั่วไปของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดังต่อไปนี้

(ก) ว่าจ้าง กำหนดค่าจ้าง การบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง ย้าย ลงโทษ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน ถอดถอน เลิกจ้าง พนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตั้งแต่ตำแหน่งหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าลงมา

การปกครองบังคับบัญชาตามนัยที่กล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าว ให้กระทำโดยอาศัยหลักเกณฑ์แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน และระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยอนุโลมตามสมควรแก่กรณีเท่าที่พึงจะกระทำได้

(ข) ทำนิติกรรมหรือดำเนินการเกี่ยวกับอรรถคดีของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(ค) สร้าง ซื้อ จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า หรือดำเนินการเกี่ยวกับเครื่อง

ใช้ บริการความสะดวกต่าง ๆ ของกิจการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือสวัสดิการของพนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามระเบียบของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

(ง) ให้กู้ยืมเงิน รับจำนำจำนองเพื่อประโยชน์ในกิจการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือสวัสดิการของพนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ตามระเบียบของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

(จ) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยไม่แย้งหรือขัดต่อนโยบายและข้อบังคับนี้หรือระเบียบที่คณะกรรมการอำนวยการกำหนด

การเงินและการบัญชี

ข้อ ๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินในธุรกิจของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ครั้งละไม่เกินสองแสนบาท การจ่ายเกินครั้งละสองแสนบาทต้องได้รับอนุมัติจากประธานกรรมการบริหาร

ข้อ ๑๖. ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล เงินค่าภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ อันเป็นของรัฐ การส่งเงินรายได้ต่อกระทรวงการคลัง การโอนบัญชีซึ่งเป็นการภายในวงงาน หรือการจ่ายเงินตามสัญญาและข้อผูกพัน

ข้อ ๑๗. ให้ผู้อำนวยการมีหน้าที่ดูแลการรับจ่าย การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สิน ตลอดจนการลงรายการในสมุดทะเบียนบัญชีให้เป็นไปโดยเรียบร้อยถูกต้องครบถ้วน

ข้อ ๑๘. ประธานกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจในการสั่งตัดบัญชีพัสดุ หรือทรัพย์สินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ภายในวงเงินครั้งหนึ่งไม่เกินห้าหมื่นบาท ถ้าพัสดุหรือทรัพย์สินที่จะตัดบัญชีแต่ละครั้งหนึ่งมีราคาเกินกว่าห้าหมื่นบาท ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๙. ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลถือไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีการสอบบัญชีภายในเป็นประจำ และมีสมุดบัญชีลงรายการ

(๑) การรับและจ่ายเงิน

(๒) สินทรัพย์ และ หนี้สิน

ซึ่งแสดงการงานที่เป็นอยู่ตามจริง และตาม

ที่ควร ตามประเภทงานพร้อมด้วยข้อความอันเป็นเหตุที่มาของรายการนั้น

ข้อ ๒๐. ทุกปีให้สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบ และตรวจบัญชีและการเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ข้อ ๒๑. ผู้สอบและผู้ตรวจบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี เอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามคณะกรรมการอำนวยการ ประธานกรรมการบริหาร กรรมการบริหาร ผู้อำนวยการ พนักงาน และบุคคลใด ๆ ในสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้

ข้อ ๒๒. ผู้สอบและตรวจบัญชีต้องทำรายงานผลของการสอบและตรวจบัญชีเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ข้อ ๒๓. ให้ผู้อำนวยการจัดทำรายงานประจำปีของปีที่สิ้นไปนั้น เสนอคณะกรรมการอำนวยการแสดงงบดุลบัญชีทำการบัญชีกำไรและขาดทุน ซึ่งผู้สอบและตรวจบัญชีรับรองว่าถูกต้องแล้วภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับจากวันสิ้นปีบัญชีของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๔. ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอาจมอบให้รองผู้อำนวยการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ชั้นรองลงไปทำการแทนในกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๕. ให้ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดทำรายงานการเงินและการดำเนินงานเสนอคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลทราบอย่างน้อยเดือนละครั้ง

รายงานการประชุมคณะกรรมการอำนวยการและคณะกรรมการบริหาร ตลอดจนรายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงินและการดำเนินงาน ให้ผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลส่งสำเนาให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังทราบโดยด่วน โดยเฉพาะรายงานการเงินนั้นจะต้องส่งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังติดต่อกันเป็นประจำทุกเดือน แม้เดือนใดจะไม่มีการประชุมคณะกรรมการก็ตาม

ข้อ ๒๖. นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่ทางราชการได้วางไว้ให้รัฐวิสาหกิจปฏิบัติด้วย.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๗

สุนทร หงส์ลดารมภ์

(นายสุนทร หงส์ลดารมภ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

จากข้อบังคับดังกล่าวนี้ในข้อ ๔. จะเห็นได้ว่ามีวัตถุประสงค์ในการหาเงินเพื่อเป็นรายได้แผ่นดิน หรือเพื่อสาธารณะประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์ โดยวิธีการจำหน่ายและออกสลากกินแบ่ง การจัดพิมพ์เป็นอุปกรณ์แก่กิจการสลากกินแบ่ง หรือดำเนินการหาเงินเพื่อเป็นรายได้แผ่นดินอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นชอบ และใน ข้อ ๕. บรรดาเงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับจากการดำเนินการตามข้อ ๔. ให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด เว้นแต่สลากกินแบ่งหรือกิจการที่ทำนั้นได้แสดงต่อสาธารณชนว่า เพื่อการสาธารณะประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์อย่างหนึ่งอย่างใด ให้จ่ายตามวัตถุประสงค์เพื่อการนั้น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอนุมัติ

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว คณะกรรมการจึงได้ให้โอนกิจการอื่น ๆ ที่เห็นว่าไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของสำนักงานสลากกินแบ่งต่อกระทรวงการคลัง และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้กระทรวงการคลังมอบให้หน่วยงานของรัฐบาลที่มีหน้าที่โดยตรงรับไปดำเนินการ เช่น โอนกิจการที่พักแรมและสถานตากอากาศบางแสน, เขาใหญ่, และสนามกอล์ฟบางพระ ไปให้องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวรับไปดำเนินการ โอนแผนกกระดาษให้กับบริษัทส่งเสริมเศรษฐกิจแห่งชาติ จำกัด ส่วนโรงงานทำสมุดก็โอนขายให้แก่องค์การค้าคุรุสภาตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๗ เป็นต้น ฉะนั้นในปัจจุบันนี้ งานที่สำนักงานสลากปฏิบัติอยู่จึงเป็นงานที่อยู่ในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์เท่านั้น และเงินทุกบาททุกสตางค์ที่ท่านซื้อสลาก ส่วนหนึ่งจะต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นงบประมาณราย

ได้ประจำปีบำรุงประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลต่อไป ดังนี้

การแสดงส่วนร้อยละของรายได้และรายจ่ายจากการจำหน่ายสลาก

รายได้		ร้อยละ ๑๐๐
รายจ่าย: จ่ายเป็นเงินรางวัล	ร้อยละ ๖๐	
นำส่งเป็นงบประมาณ รายได้ของแผ่นดิน	„ ๑๗	
นำส่งกรมตำรวจเป็น ภาษีการพนัน	„ ๑๐	
เป็นส่วนลดของผู้รับ สลากไปจำหน่าย	„ ๑๐	
รายจ่ายของสำนักงาน	„ ๓	ร้อยละ ๑๐๐

และเพื่อแสดงให้ทราบผลการจำหน่ายสลาก จึงขอเปรียบเทียบผลการจำหน่ายในงวด ๓ ปีดังนี้

ปี ๒๕๐๖	ยอดเงิน	๗๑๙,๙๙๙,๘๐๐.– บาท
ปี ๒๕๐๗	„	๗๙๙,๙๘๐,๐๐๐.– „
ปี ๒๕๐๘	„ (ประมาณ)	๑,๐๔๐,๐๐๐,๐๐๐.– „

จากตัวเลขที่แสดงให้ทราบในระยะ ๓ ปีนี้ จะเห็นว่ากิจการออกสลากกินแบ่งนับวันจะได้รับความนิยมจากประชาชนมากยิ่งขึ้นตามลำดับ และตามอัตราส่วนของประชากรที่เพิ่มขึ้น และภาวะในทางเศรษฐกิจที่ขยายออกไปและก้าวหน้ายิ่งขึ้นตามแผนพัฒนาของรัฐบาล การสลากกินแบ่งก่อประโยชน์ในทางรายได้เข้าแผ่นดิน, กุศลสาธารณะบำรุงอาคารและสังคมสงเคราะห์อย่างไรบ้าง

ปรากฏตามตารางแสดงรายละเอียดดังนี้

ต่อมาเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๐๘ กระทรวงการคลังได้ประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นใหม่ ดังนี้.–

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

ด้วยกระทรวงคลังเห็นเป็นการสมควรแต่งตั้งกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นใหม่ จึงให้ยกเลิกการแต่งตั้งเดิมตามประกาศฉบับลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๗ และแต่งตั้งผู้มีนามต่อไปนี้เป็นกรรมการอำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล คือ

๑. จอมพล ถนอม กิตติขจร ประธานกรรมการ

ตารางแสดงรายละเอียด

ลำดับที่	รายการ	รวมเงิน (ล้านบาท)	ปี ๒๔๙๖	ปี ๒๔๙๗	ปี ๒๔๙๘	ปี ๒๔๙๙	ปี ๒๕๐๐	ปี ๒๕๐๑	ปี ๒๕๐๒	ปี ๒๕๐๓	ปี ๒๕๐๔	ปี ๒๕๐๕	ปี ๒๕๐๖	ปี ๒๕๐๗	ปี ๒๕๐๘	หมายเหตุ
			หน่วยล้านบาท													
๑	เงินรายได้ส่งเข้างบประมาณ	๖๗๓.๖	๔๔.๘	๔๐.๘	๔๐.๘	๔๐.๘	๓๗.๔	๔๐.๘	๔๐.๘	๔๐.๘	๓๐.๖	๔๐.๘	๔๐.๘	๘๐.๘	๑๕๓.๖	
๒	เงินภาษีการพนัน	๗๗๑.๔	๓๗.๔	๓๖.๐	๓๖.๐	๓๖.๐	๓๖.๐	๖๔.๐	๗๒.๐	๗๒.๐	๕๔.๐	๗๒.๐	๗๒.๐	๘๐.๐	๑๐๔.๐	
๓	เงินบำรุงการสาธารณกุศล	๒๔๑.๑	๑๙.๗	๒๐.๔	๒๐.๔	๒๐.๔	๒๐.๔	๒๐.๔	๒๐.๔	๒๐.๔	๑๕.๓	๒๐.๔	๒๐.๔	๑๕.๓	๗.๒	ปี ๒๕๐๘ จ่ายตามข้อผูกพัน
๔	เงินบำรุงอาคารและสังคมสงเคราะห์	๗๘๙.๗	๕๔.๐	๖๔.๘	๖๗.๕	๙๔.๒	๑๐๕.๐	๗๒.๗	๖๑.๒	๖๑.๒	๔๕.๙	๖๑.๒	๖๑.๒	๓๙.๙	๐.๙	,,
๕	เงินสาธารณกุศลสมทบงบประมาณ	๒๒.๘	—	—	—	—	๓.๔	๑๙.๔	—	—	—	—	—	—	—	
๖	เงินสลากอาคารสมทบงบประมาณ	๒๐๓.๐	๑๔.๐	๒๔.๘	๒๔.๘	๒๔.๘	๖๗.๐	๔๗.๖	—	—	—	—	—	—	—	
๗	เงินรางวัลไม่มีผู้มารับสมทบงบประมาณ	๕๑.๐	๙.๓	๗.๒	๗.๒	๗.๒	๑๐.๑	๑๐.๐	—	—	—	—	—	—	—	
		๒,๗๕๒.๖	๑๗๙.๒	๑๙๔.๐	๑๙๖.๗	๒๒๓.๔	๒๗๙.๓	๒๗๔.๙	๑๙๔.๔	๑๙๔.๔	๑๔๕.๘	๑๙๔.๔	๑๙๔.๔	๒๑๖.๐	๒๖๕.๗	

๒. พลเอกประภาส จารุเสถียร
(*ผู้แทนกองทัพบก*) กรรมการ
๓. พลเรือเอก หม่อมเจ้าครรชิตพลอาภากร
(*ผู้แทนกองทัพเรือ*) กรรมการ
๔. พลอากาศเอก บุญชู จันทรุเบกษา
(*ผู้แทนกองทัพอากาศ*) กรรมการ
๕. นายพ่วง สุวรรณรัฐ
(*ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย*) กรรมการ
๖. นายปริญ ลิมปิโกวิท
(*ผู้แทนกระทรวงการคลัง*) กรรมการ
๗. พลตำรวจโท กระเษียร ศรุตานนท์
(*ผู้แทนกรมตำรวจ*) กรรมการ
๘. พลโท กฤช ปุณณะกันต์
(*ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์*) กรรมการ
๙. พลเรือเอก หลวงชำนาญอรรถยุทธ
กรรมการ
๑๐. พลอากาศเอก ทวี จุลทรัพย์ กรรมการ
๑๑. พลเอก จิตติ นาวีเสถียร กรรมการ
๑๒. พลโท เจียม ญาโนทัย กรรมการ
๑๓. หลวงวุฒิศักดิ์เนตินาท กรรมการ

ให้คณะกรรมการนี้มีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับว่าด้วยการบริหารสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งกระทรวงการคลังได้กำหนดขึ้นไว้ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๐๗.

ประกาศ ณ วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๐๘

สุนทร หงส์ลดารมภ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

การดำเนินงานเกี่ยวกับงบลงทุนและบริจาคเพื่อการสาธารณกุศล ประจำปี ๒๕๐๘

๑. การดำเนินงานเกี่ยวกับงบลงทุน

งบลงทุนประจำปี ๒๕๐๘ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติแล้ว มียอดเงินทั้งสิ้น ๔๗,๗๙๔,๑๗๗.– บาท ดังรายการต่อไปนี้

- จัดซื้อแท่นพิมพ์สลากยี่ห้อ "แชมบอน" พร้อมด้วยเครื่องตัวเลขพิมพ์สลาก เงิน ๖,๔๐๐,๐๐๐.– บาท
- ถมปรับที่ดินสำนักงาน เงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐.– บาท
- สร้างอาคารแบบห้องชุด ๕ ชั้น จำนวน ๕ หลังในที่ดินของสำนักงานที่ริมคลองประปาสามเสน เพื่อให้พนักงานชั้นผู้

น้อยเช่าอยู่อาศัย และสร้างอาคารแบบบ้านพักอาศัย จำนวน ๓๒ หลัง ที่ถนนเอกมัยให้พนักงานเช่าซื้อ เงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐.– บาท

– สร้างอาคารเก็บพัสดุ, ตึกพยาบาล และตบแต่งสำนักงาน เงิน ๓,๐๐๐,๐๐๐.– บาท

– ซื้อยานพาหนะ: รถยนต์ และ รถบัส เงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐.– บาท

– ซื้ออุปกรณ์เครื่องใช้ประจำสำนักงาน เงิน ๕๐๐,๐๐๐.– บาท

– ค่าหุ้นหน่วยงานอื่น: โรงแรมบางกอกคอนติเนลตอลเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐.– บาท

– ค่าผ่อนชำระเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ จำนวน ๒ ลำ เงิน ๙,๘๙๔,๑๗๗.– บาท

๒. **การบริจาคเพื่อสาธารณกุศล** ยอดเงินทั้งสิ้น ๑๒,๑๔๐,๐๐๐.– บาท มีรายการต่อไปนี้

– ค่าสร้างสถาบันวิจัยโรคทรวงอกของสมาคมปราบวัณโรค เงิน ๙๒๐,๐๐๐ บาท

– ค่าสร้างตึกอายุรศาสตร์ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐.– บาท

– ค่าสร้างตึกผู้ป่วยที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ เงิน ๒,๔๒๐,๐๐๐.– บาท

– ค่าสร้างอาคารศัลยกรรมโรงพยาบาลกองทัพภาคที่ ๓ พิษณุโลก เงิน ๘๐๐,๐๐๐.– บาท

– สมทบสร้างอาคารมหาวิทยาลัยแพทย์ศาสตร์ศิริราช เงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐.– บาท

ผู้สอบบัญชี คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้ตรวจและรับรองบัญชีนับแต่เริ่มดำเนินกิจการจนถึงปัจจุบันนี้

ตัวอย่างสลากสมัยต่าง ๆ เท่าที่จะหาได้ ได้นำมาลงไว้ท้ายประวัตินี้ด้วยแล้ว

พระนนทิ/ชุม

ลอตเตอร์รี่เสือป่าล้านบาท

โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษ

สำหรับบำรุงเสือป่า

กองอาสาสมัค.

เล่มที่ 9669

เลขที่ 1966969

ให้เปนเงินรางวัลหกแสนบาทรวม ๖๕๓ รางวัล, หักเข้าเปนส่วนบำรุงเสือป่า สี่แสนบาท, โปรดดูคำชี้แจงที่ปรากฏข้างหลังฉบับนี้

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ชำเลือง

เกี่ยวกับรูปแบบรายงานการเงินของกิจการ

ตามที่ได้มีการประกาศใช้ [illegible] (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งกำหนดให้กิจการต้องจัดทำงบการเงินตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในประกาศดังกล่าว ซึ่งรูปแบบงบการเงินดังกล่าวมีรายการที่ต้องแสดงในงบการเงินค่อนข้างมาก ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการจัดทำงบการเงินของกิจการขนาดเล็กและขนาดย่อมได้ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงกำหนดรูปแบบรายงานการเงินของกิจการขนาดเล็กและขนาดย่อมไว้ดังต่อไปนี้

(๑) งบแสดงฐานะการเงิน ให้จัดทำตามแบบที่ปรากฏท้ายประกาศนี้ ๑ ฉบับ

(๒) งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ให้จัดทำตามแบบที่ปรากฏท้ายประกาศนี้ ๑ ฉบับ

(๓) งบกำไรขาดทุนสะสม ให้จัดทำตามแบบที่ปรากฏท้ายประกาศนี้ ๑ ฉบับ

(๔) งบกระแสเงินสด ให้จัดทำตามแบบที่ปรากฏท้ายประกาศนี้ ๑ ฉบับ

(๕) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของเจ้าของ ให้จัดทำตามแบบที่ปรากฏท้ายประกาศนี้ ๑ ฉบับ

(๖) หมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้จัดทำตามแบบที่ปรากฏท้ายประกาศนี้ ๑ ฉบับ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

—ออร์ ๑ เกิดปัญหาอันจะต้องตีความ ให้ถือคำวินิจฉัยของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕
พฤษภาคม ๒๙๙๕
ส่วนที่หนึ่ง
3.00 บาท
สลากกินแบ่งรัฐบาล
วันพฤหัสบดีที่ ๑๕
พฤษภาคม ๒๙๙๕
ประธานกรรมการ
ส่วนที่สอง
3.00 บาท

วันพฤหัสบดีที่ ๑๕
พฤษภาคม ๒๙๙๕
ส่วนที่หนึ่ง
3.00 บาท
สลากกินแบ่งรัฐบาล
วันพฤหัสบดีที่ ๑๕
พฤษภาคม ๒๙๙๕
ประธานกรรมการ
ส่วนที่สอง
3.00 บาท

วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2496
ส่วนที่ 1 ราคา 4 บาท
8
สลากกินแบ่งรัฐบาล
บาท
พล.อ. ป. พิบูลสงคราม
ส่วนที่ 2 ราคา 4 บาท
ประธานกรรมการ
วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2496

วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2496
ส่วนที่ 1 ราคา 4 บาท
8
สลากกินแบ่งรัฐบาล
บาท
พล.อ. ป. พิบูลสงคราม
ส่วนที่ 2 ราคา 4 บาท
ประธานกรรมการ
วันพฤหัสบดีที่ 22 มกราคม 2496

ส่วนที่ 1 ราคา 5 บาท
วันพฤหัสบดีที่ 30 กรกฎาคม 2496
สลากกินแบ่งรัฐบาล
ประธานกรรมการ
ส่วนที่ 2 ราคา 5 บาท

ส่วนที่ 1 ราคา 5 บาท
วันพฤหัสบดีที่ 30 กรกฎาคม 2496
สลากกินแบ่งรัฐบาล
ประธานกรรมการ
ส่วนที่ 2 ราคา 5 บาท

การบริหารงาน สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล สมัยปัจจุบัน

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเพื่อหาเงินเป็นรายได้แผ่นดิน หรือเพื่อสาธารณประโยชน์หรือประชาสงเคราะห์ โดยวิธีการจำหน่ายและออกรางวัลสลากกินแบ่ง การจัดโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์แก่กิจการสลากกินแบ่ง หรือดำเนินการหาเงินเพื่อเป็นรายได้แผ่นดินอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเห็นชอบ มีคณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการบริหารงานซึ่งได้รับแต่งตั้งตามข้อบังคับว่าด้วยการบริหารสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ตราไว้เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๗ และมีผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ เลขานุการประธานกรรมการ หัวหน้ากองต่าง ๆ ฯลฯ เป็นผู้บริหารงานตามลำดับชั้นโดยนัยเช่นเดียวกับการบริหารงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ทั่วไป ในปัจจุบันนี้ได้แบ่งส่วนงานดังปรากฏตามผังแสดงการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยแบ่งงานออกเป็น ๔ กอง คือ

๑. กองกลาง มีหน้าที่เกี่ยวกับหนังสือที่มีไปมา การทะเบียนประวัติ บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ย้าย ลงโทษ พนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เก็บเอกสารระเบียบข้อบังคับ และดำเนินงานในด้านกฎหมายและอรรถคดีที่เกี่ยวข้อง การประชุมคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร ทำการตรวจประทับตราสลากที่กองการพิมพ์ผลิตส่งมา และทำการจำหน่ายสลากให้แก่ผู้ค้าสลากทั่วราชอาณาจักร และงานทั่ว ๆ ไป ซึ่งมิใช่หน้าที่ของกองอื่น ๆ กองกลางแบ่งออกเป็น ๔ แผนก คือ

(๑) **แผนกสารบรรณ** มีหน้าที่

ก. รับ–ส่ง หนังสือ ร่างโต้ตอบหนังสือซึ่งมิใช่หน้าที่ของเลขานุการประจำกองกลาง

ข. การทะเบียนและประวัติ

ค. การประชาสัมพันธ์

ง. การอายัติสลากของผู้ถือสลาก

จ. เก็บรักษาหนังสือและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ

(๒) **แผนกนิติการ** มีหน้าที่

ก. พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาต่าง ๆ

ข. ดำเนินคดีและควบคุมการดำเนินคดี

ค. ดำเนินการทำสัญญาต่าง ๆ ของสำนักงาน

ง. การตรวจพิสูจน์สลากปลอมแปลงหรือแก้เลขในสลากที่มีผู้มาขอรับรางวัลหรือทางพนักงานสอบสวนส่งมา

จ. ควบคุมและดำเนินการเกี่ยวกับเงินรางวัลสลากกินรวบ

(๓) **แผนกทำสลาก** มีหน้าที่

ก. ทำการประทับตราประจำต่อสลาก

ข. ทำการตัดปลายขั้วสลากและเก็บรักษาต้นขั้ว – ปลายขั้วและสลากที่ไม่ถูกรางวัล

ค. ตรวจความเรียบร้อยของสลาก

ง. จ่ายสลากที่สำเร็จรูปเพื่อสำหรับจำหน่ายต่อไป

(๔) **แผนกจำหน่ายสลาก** มีหน้าที่

ก. ทำการรับสลากสำเร็จรูปมาจำหน่ายให้ผู้ค้าสลาก

ข. จัดสรรเลขประจำสลากเฉลี่ยให้ผู้ค้า

ค. รับต้นขั้วสลากที่จำหน่ายไปทั่วราชอาณาจักร

ง. ทำการส่งสลากไปให้จังหวัดต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร

จ. ทำทะเบียนและบัญชีการรับ–จ่ายสลากและต้นขั้วสลาก

(๕) **แผนกพยาบาล** มีหน้าที่

ก. ตรวจรักษาพยาบาล สั่งยาให้แก่คนไข้ของสำนักงานและครอบครัว

ข. ปรุงยาตามคำสั่งของแพทย์ เก็บรักษายา จ่ายยาให้แก่คนไข้

ค. ทำการตรวจและให้ความเห็น

ในใบรับรองแพทย์แก่พนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ง. จัดหาซื้อยาและดูแลเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการแพทย์ให้เรียบร้อย

๒. **กองคลัง** มีหน้าที่ควบคุมดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน, การบัญชี, การทำงบประมาณ, การสวัสดิการ, การดูแลรักษายานพาหนะ และ การพัสดุ กองคลังแบ่งออกเป็น ๖ แผนกคือ

(๑) **แผนกเงิน** มีหน้าที่

ก. ควบคุมการเงิน และ รับจ่ายเงินทุกประเภท

ข. ดูแลเก็บ ฝาก ถอน รักษาเงิน โดยมีคณะกรรมการรักษาเงินควบคุมดูแล

(๒) **แผนกบัญชี** มีหน้าที่

ก. ควบคุมการบัญชีทุกประเภททั้งเจ้าหนี้ และลูกหนี้ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ข. เก็บรักษาหลักฐานเกี่ยวกับการบัญชี

(๓) **แผนกงบประมาณ** มีหน้าที่

ก. จัดทำงบประมาณรายได้รายจ่าย และงบลงทุนประจำปี

ข. ตรวจสอบหลักฐาน เอกสารก่อนการจ่ายเงิน

ค. การจัดทำเกี่ยวกับภาษีเงินได้

(๔) **แผนกสวัสดิการ** มีหน้าที่

ก. พิจารณาการให้ความช่วยเหลือด้านสวัสดิการพนักงาน

ข. ควบคุมดูแลร้านค้าสหกรณ์ และ วงดนตรี

(๕) **แผนกยานพาหนะ** มีหน้าที่

ก. ควบคุมดูแล การใช้การรักษายานพาหนะ การเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง

ข. ควบคุมการให้ยืม การให้เช่าเพื่อการเดินทางและทัศนาจร

(๖) **แผนกพัสดุ** มีหน้าที่

ก. ดูแลรักษาสถานที่ทำงานคลังพัสดุ เก็บรักษาสรรพเอกสารของแผนกต่าง ๆ

ข. จัดหา ควบคุมรักษา เบิก

จ่ายแบบพิมพ์ เครื่องเขียน พัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์เครื่องออกสลาก และการไฟฟ้า

ค. ทำบัญชีหลักฐานการพัสดุครุภัณฑ์

๓. **กองตรวจจ่ายรางวัล** มีหน้าที่เบิกเงินสดและเช็คจากกองคลัง มาทำการจ่ายเงินรางวัล ให้ผู้ถือสลากถูกรางวัลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เมื่อเหลือจ่ายแล้วนำส่งคืนกองคลังเป็นประจำวันและรับผิดชอบต่อเช็คจ่ายเงินรางวัลของสำนักงาน นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ทำการตรวจและสั่งจ่ายสลากถูกรางวัลที่มีผู้มาขอรับเงินรางวัลอีกด้วย กองตรวจจ่ายรางวัลแบ่งออกเป็น ๔ แผนกคือ

(๑) แผนกรางวัลใหญ่และเลขท้าย ๓ ตัว มีหน้าที่

ก. จ่ายบัตรขอรับรางวัล และรับสลากถูกรางวัลจากผู้ถือสลาก

ข. ลงสมุดหลักฐานวันที่จ่ายเงินรางวัล

ค. หยิบปลายขั้วและบัตรแสดงหลักฐานการออกรางวัล

ง. เย็บและเขียนบัตรแสดงหลักฐานการออกรางวัลกับบัตรขอรับรางวัล

จ. เสนอบัตรขอรับรางวัลพร้อมสลากกับบัตรปลายขั้ว เพื่อให้ผู้สั่งจ่ายรางวัลตรวจสอบลงนามสั่งจ่าย

ฉ. คำนวณและตรวจสอบหลักฐานที่จะต้องจ่ายเงินรางวัล

ช. ตรวจสอบและรับเงินค่าอากรแสตมป์

ซ. จ่ายเงินรางวัลและลงหลักฐานในสมุดบัญชีประจำวัน

ฌ. ทำงบยอดจ่ายรางวัลประจำวันและส่งบัตรหลักฐานที่ได้จ่ายไปแล้วส่งแผนกทะเบียนรางวัลเพื่อลงทะเบียนและเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ญ. จัดทำงบยอดบัตรหลักฐานรางวัลและปลายขั้ว ที่ยังไม่ได้จ่ายรางวัล เมื่อครบกำหนด ๓ เดือน ส่งแผนกรางวัลส่วนภูมิภาค

ด. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ เมื่อได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเป็นครั้งคราว

(๒) แผนกรางวัลเลขท้าย ๒ ตัว มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการในแผนก เช่นเดียวกับแผนกรางวัลใหญ่และเลขท้าย ๓ ตัวทุกประการ

(๓) แผนกทะเบียนรางวัล มีหน้าที่

ก. รับบัตรหลักฐานรางวัลที่จ่ายเงินไปแล้วจากแผนกรางวัลใหญ่และเลขท้าย ๓ ตัว และแผนกรางวัลเลขท้าย ๒ ตัว

ข. ลงทะเบียนจ่ายรางวัลประจำวัน แสดงรายการจ่ายแล้วทั้งหมด

ค. ลงทะเบียนคุมยอดการจ่ายเงินรางวัล แยกงวดและประเภทรางวัล

ง. เก็บรักษาบัตรหลักฐานการจ่ายรางวัลที่ลงทะเบียนแล้ว

จ. ค้นหาบัตรหลักฐานในเมื่อมีความจำเป็นจะต้องตรวจสอบ

ฉ. ตรวจสอบและทำบัญชีแสดงการรับเงินค่าอากรแสตมป์ประจำวัน

ช. ทำงบยอดการลงทะเบียนจ่ายเงินรางวัลประจำวันแจ้งกองคลังเพื่อลงบัญชี

ซ. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ เมื่อได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเป็นครั้งคราว

(๔) แผนกรางวัลส่วนภูมิภาค มีหน้าที่

ก. ลงทะเบียนรับสลากที่จังหวัดต่าง ๆ ส่งมาขอรับเงินรางวัลจากกองกลาง

ข. ดำเนินวิธีการตามระเบียบการขอรับและจ่ายเงินรางวัลสำหรับส่วนภูมิภาค

ค. ทำหน้าที่เบิกจ่ายเงินรางวัลส่งไปส่วนภูมิภาคทางธนาณัติและ อ.ร.จ.

ง. ตรวจสอบและรวบรวมรางวัลค้างจ่าย และเบิกจ่ายเมื่อมีผู้นำรางวัลมาขอรับในภายหลัง

จ. ทำหน้าที่สลากอายัติ เกินกำหนด และสลากชำรุด

ฉ. ทำหน้าที่ธุระการของกอง ตรวจจ่ายรางวัลทั้งหมด และทำหน้าที่อื่น ๆ ที่มิได้กำหนดไว้ในแผนกอื่น

๔. กองการพิมพ์ มีหน้าที่ในการจัดพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาลตลอดจนจัดหาสิ่งอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุในการพิมพ์ และรับจัดพิมพ์สิ่งพิมพ์จากบุคคลภายนอกด้วย กองการพิมพ์ แบ่งออกเป็น ๕ แผนก คือ

(๑) **แผนกธุระการ** มีหน้าที่

ก. งานสารบรรณ ซึ่งมีงานรับ–ส่ง–ร่างหนังสือ พิมพ์หนังสือ อัดสำเนาหนังสือ และเก็บหนังสือเอกสารต่างๆ

ข. งานเปิดคำสั่งงานพิมพ์และงานอื่น ๆ ให้แต่ละแผนกปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้ากอง และระเบียบที่วางไว้ และรวบรวมตรวจสอบแล้วปิดคำสั่งงานเมื่อเสร็จสิ้นแล้ว

ค. งานทำใบสั่งงานและสัญญาต่าง ๆ

ง. งานควบคุมและต่อโทรศัพท์ภายใน

จ. งานบัญชีวันลา ป่วย กิจ ขาด และมาสาย ของพนักงานกองการพิมพ์ทุกแผนก และงานประวัติพนักงาน

ฉ. งานบัญชีการเงินที่เกี่ยวข้องกับกองการพิมพ์

(๒) **แผนกพิมพ์สลาก** มีหน้าที่

ก. งานพิมพ์สลาก ต้องพิมพ์สลากให้ถูกต้องตามปรู๊ฟสลากที่แผนกแม่พิมพ์สลากเสนอหัวหน้ากองและผ่านอนุมัติแล้ว ด้วยแท่นพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล

ข. งานตรวจนับสลาก

ค. งานเข้าเล่มสลาก

ง. งานเย็บเล่มสลาก

จ. งานปิดสันสลาก

ฉ. งานตัดเล่มสลาก

ช. งานบัญชีของคณะกรรมการคุมสลากเปล่า

ซ. งานตรวจเลขสลาก

ฌ. งานซ่อมสลากที่ชำรุดเสียหายด้วยมือ

ญ. งานนำส่งสลาก

(๓) แผนกพิมพ์งานจ้าง มีหน้าที่

ก. งานติดต่อกับผู้มาจ้างพิมพ์

ข. งานพิมพ์เบ็ดเตล็ดด้วยแท่นพิมพ์เล็ตเตอเพรส

ค. งานพิมพ์เบ็ดเตล็ดด้วยแท่นพิมพ์อ๊อฟเซ็ท

ง. งานตัด พับ เข้าเล่ม

จ. งานเรียงตัวพิมพ์

(๔) แผนกแม่พิมพ์สลาก มีหน้าที่

ก. งานช่างเขียน ออกแบบต่าง ๆ

ข. งานช่างถ่ายภาพ

ค. งานช่างแม่พิมพ์เล็ตเตอเพรส

ง. งานช่างแม่พิมพ์อ๊อฟเซ็ท

จ. งานช่างแกะ

(๕) แผนกวัสดุการพิมพ์ มีหน้าที่

ก. งานจัดซื้อสิ่งของต่าง ๆ

ข. งานตรวจรับสิ่งของให้ถูกต้องเรียบร้อย

ค. งานเก็บรักษาวัสดุ

ง. งานรักษาสถานที่ให้สอาด

จ. งานบำรุงรักษาซ่อมแซมแท่นพิมพ์ เครื่องอัตโนมัติ และสิ่งชำรุดต่าง ๆ

ฉ. งานบำรุงรักษาระบบไฟฟ้าและน้ำประปาในกองการพิมพ์

ผังแสดงการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

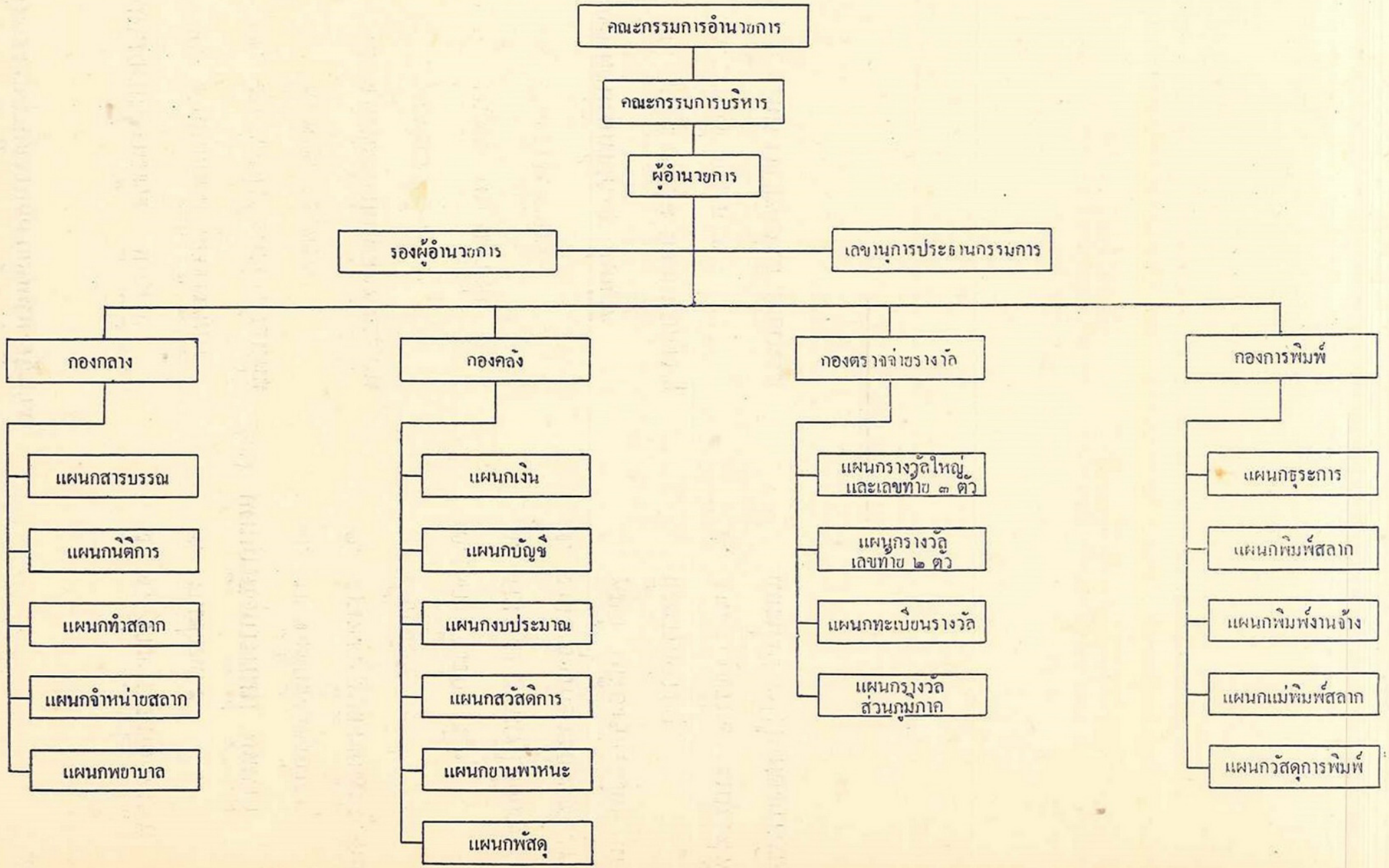

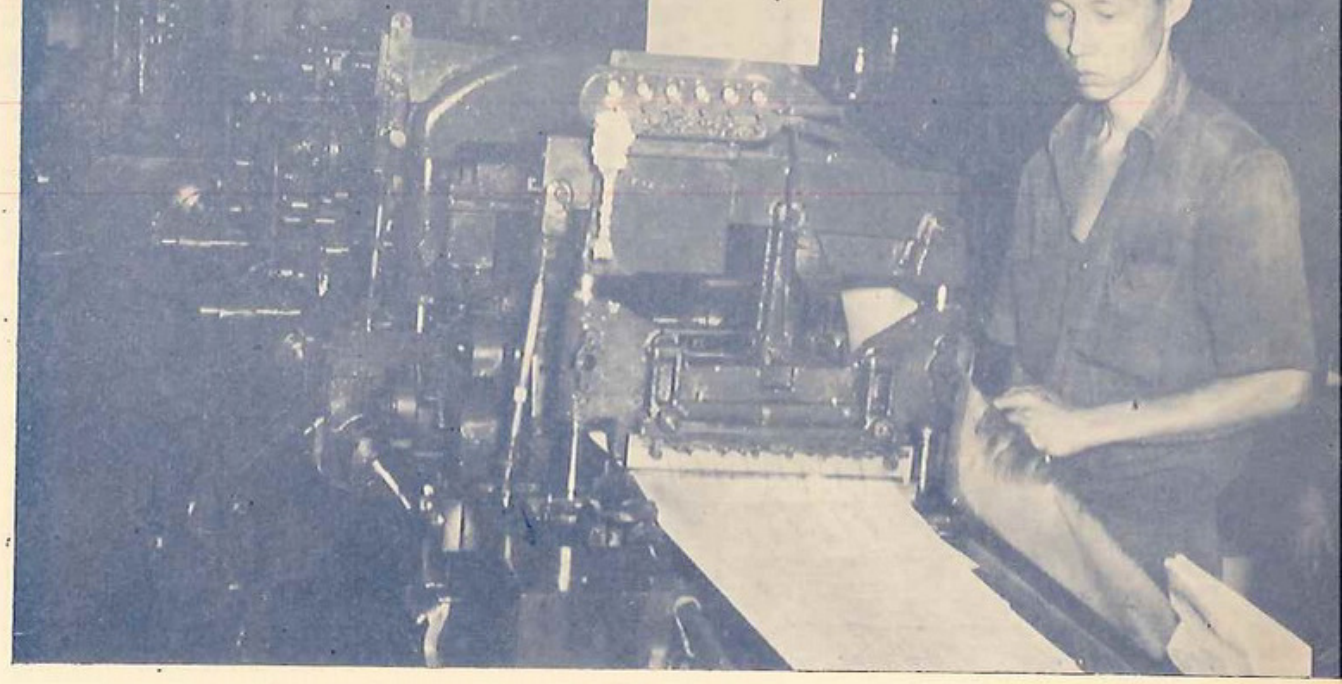

การผลิตแผ่นสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วยแท่นพิมพ์เล็ตเต้อเพร็ส

การตรวจนับสลากกินแบ่งรัฐบาลที่พิมพ์ออกจากแท่นพิมพ์แล้ว

การประทับตราประจำต่อสลากกินแบ่ง ณ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อตรวจสอบกับต้นขั้วหรือปลายขั้ว เมื่อมารับเงินรางวัล

การตรวจสอบตัวเลขและความเรียบร้อยของสลากกินแบ่งรัฐบาล ก่อนจำหน่าย

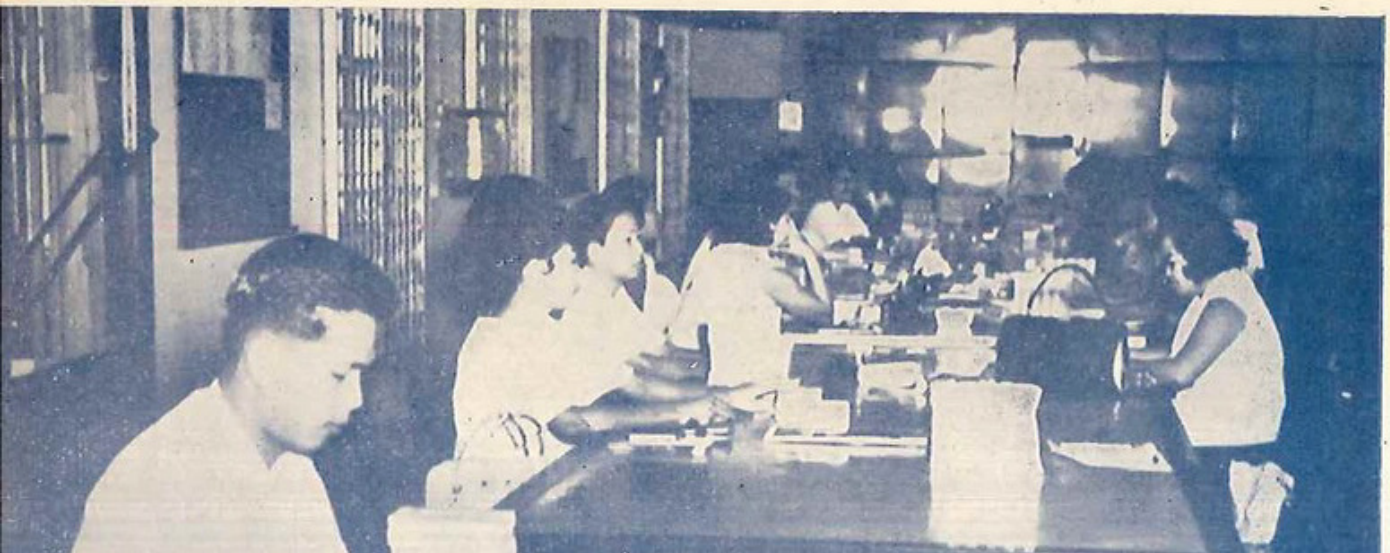

การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่แผงลอยหน้าสำนักงาน
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

การจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามซุ้มริมถนนต่าง ๆ ในพระนครและธนบุรี

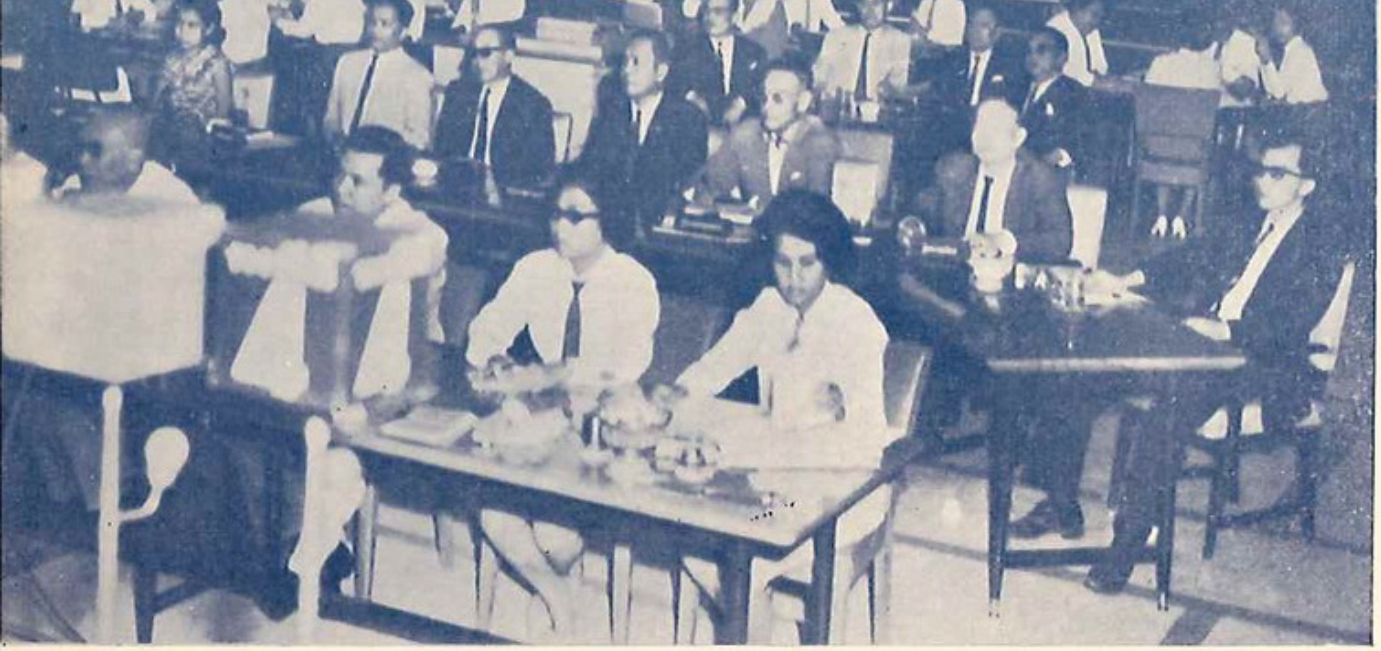

ในวันออกเลขสลากรางวัล มีคณะกรรมการผู้ทรงเกียรติที่ทางการได้เชิญมา เจ้าหน้าที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและประชาชนที่สนใจมาดูการออกสลาก

พนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำลังปฏิบัติการเสี่ยงเลขสลากรางวัลด้วยเครื่องอัตโนมัติ

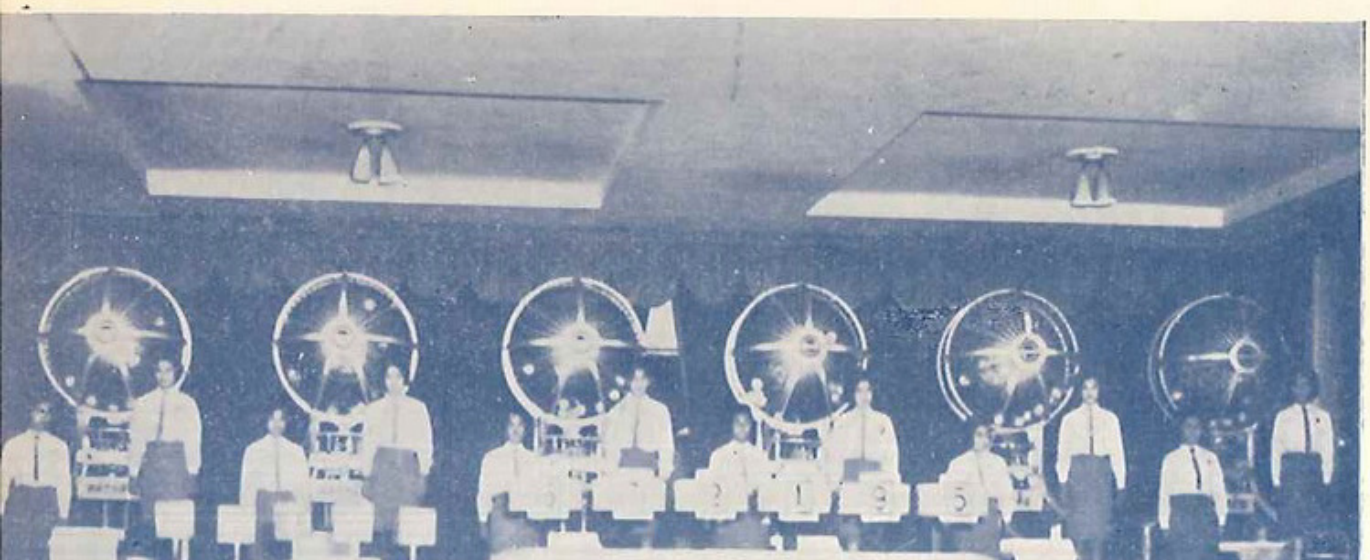

การออกรางวัลเลขท้ายสองตัวของสลากกินแบ่งรัฐบาล

การบันเทิงเพื่อความครึกครื้นแก่ประชาชนที่สนใจมาดูการออกเลขสลากรางวัล

ประชาชนผู้โชคดีมารับเงินรางวัลสลากกินแบ่ง ณ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

การตรวจสอบสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ถูกรางวัลเพื่อสั่งจ่ายเงินรางวัลให้

การรับเงินรางวัลสลากกินแบ่ง ณ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีผู้เชี่ยวชาญการพิสูจน์และเครื่องมือหลายชนิด ซึ่งสามารถจะตรวจสอบและพิสูจน์การปลอมแปลงสลากกินแบ่งได้ทุกชนิด

สหกรณ์ร้านค้าสลากกินแบ่งรัฐบาลอำนวยงานด้านสวัสดิการให้แก่พนักงานและประชาชนทั่วไป

แพทย์และพยาบาลอำนวยงานด้านสวัสดิการให้แก่พนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและครอบครัว

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเพื่อหารายได้แผ่นดินหรือเพื่อสาธารณประโยชน์ เพื่อประชาสงเคราะห์ กิจการสำคัญหรือส่วนใหญ่ที่ดำเนินการดังกล่าวก็คือวิธีการจำหน่ายและออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล และวิธีการจำหน่ายและออกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีกำหนดการสลากกินแบ่งรัฐบาลออกเป็นประจำเดือน ซึ่งเหมือนกันทุกๆ เดือน เว้นแต่เกี่ยวกับลักษณะของสลากบางประการ มีอาทิเช่นเกี่ยวกับลวดลาย – ภาพ – สี งวดประจำวันของสลากจำต้องเปลี่ยนทุกๆ งวดเพื่อมิให้ซ้ำกันกับงวดก่อนๆ และสังเกตได้ง่าย ส่วนลายเซ็นประธานกรรมการ และราคาของสลาก จำนวนรางวัล และรางวัลกับเงื่อนไข และวิธีการออกรางวัลสลาก และสาระสำคัญอื่นๆ คงเป็นไปตามเดิม ฉะนั้นในที่นี้จึงได้นำเอากำหนดการสลากกินแบ่งรัฐบาล ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๐๘ มาพิมพ์เป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

สลากกินแบ่งรัฐบาล

จอมพล ถนอม กิตติขจร

ประธานกรรมการ

พลเอก ประภาส จารุเสถียร

(ผู้แทนกองทัพบก) กรรมการ

พลเรือเอก หม่อมเจ้าครรชิตพลอาภากร

(ผู้แทนกองทัพเรือ) กรรมการ

พลอากาศเอก บุญชู จันทรุเบกษา

(ผู้แทนกองทัพอากาศ) กรรมการ

นายพ่วง สุวรรณรัฐ
(*ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย*) กรรมการ
นายปริญ ลิมปิโกวิท
(*ผู้แทนกระทรวงการคลัง*) กรรมการ
พลตำรวจโท กระเษียร ศรุตานนท์
(*ผู้แทนกรมตำรวจ*) กรรมการ
พลโท กฤช ปุณณะกันต์
(*ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์*) กรรมการ
พลเรือเอก หลวงชำนาญอรรถยุทธ
กรรมการ
พลอากาศเอก ทวี จุลทรัพย์ กรรมการ
พลเอก จิตติ นาวีเสถียร กรรมการ
พลโท เจียม ญาโณทัย กรรมการ
หลวงวุฒิศักดิ์เนตินาท กรรมการ
นายชำนาญ เพ็ญชาติ เลขานุการ

พลตำรวจเอก หลวงชาติตระการโกศล
ผู้อำนวยการสลากกินแบ่งรัฐบาล

กำหนดการสลากกินแบ่งรัฐบาล

งวดประจำเดือน มีนาคม ๒๕๐๘

---

๑. จำนวนสลาก เลขประจำสลาก และราคาสลาก

สลากประจำเดือนนี้มี ๕ งวด เรียกว่าสลากกินแบ่งรัฐบาล กำหนดออกสลากรางวัลเป็นประจำสัปดาห์ทุกวันอังคาร โดยมีรายละเอียดแจ้งอยู่ในกำหนดการข้อ ๒ สลากแต่ละงวดพิมพ์ออกจำหน่าย ๒,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ แบ่งเป็น ๒ ชุดๆละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ โดยมีเลขประจำสลากแต่ละฉบับ ซึ่งเริ่มด้วยมีฉบับเลขที่ ๐๐๐๐๐๐ เรียงเป็นลำดับไปจนถึงฉบับเลขที่๙๙๙๙๙๙ เหมือนกันทั้ง ๒ ชุด

สลากแต่ละฉบับมีรอยปรุตามยาวสำหรับแบ่งได้เป็น ๒ ส่วน แต่ละส่วนเลขประจำสลากตรงกัน จำหน่ายราคาฉบับละ ๑๐ บาท (ส่วนละ ๕ บาท)

๒. ขนาดสลากและลักษณะสลากด้านหน้า

(๑) สลากกินแบ่งรัฐบาลงวดประจำวันอังคารที่ ๒ มีนาคม ๒๕๐๘

ชุด ก. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๑.๙ เซ็นติเมตร มีลักษณะ

คล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีชมภูอ่อน เป็นเส้นลายน้ำทะแยง และตามมุมสลากทั้งสี่มุมเป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้นตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก

สีที่สอง สีส้ม ภายนอกเป็นลายร่างแหและลายกรอบแบบธนบัตร ภายในระหว่างคาบรอยตัดฉีก เป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" ล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สามสีม่วงแดง สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลางในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๒ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างลงมาระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" และระหว่างคาบรอยตัดฉีกด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ในส่วนที่สองแถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างลงมาเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่สอง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๒ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง เป็นเลขประจำสลากสีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

ชุด ข. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๑.๙ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีเขียวอ่อน เป็นเส้นลายน้ำทะแยง และตามมุมสลากทั้งสี่มุมเป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้นตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก

สีที่สองสีฟ้าภายนอกเป็นลายร่างแหและลายกรอบแบบธนบัตร ภายในระหว่างคาบรอยตัดฉีกเป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" ล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สามสีม่วงอมน้ำเงิน สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลางในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๒ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างลงมาระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" และระหว่างคาบรอยตัดฉีก ด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกระ

ทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ในส่วนที่สอง แถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างลงมาเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่สอง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๒ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สองเป็นเลขประจำสลากสีดำ ด้านซ้ายเลขไทยด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

(๒) สลากกินแบ่งรัฐบาลงวดประจำวันอังคารที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๘

ชุด ก. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๒.๒ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีเทาอ่อนเป็นเส้นลายน้ำทะแยงและตามมุมสลากทั้งสี่มุมเป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้น ตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก

สีที่สองสีเหลือง ภายนอกเป็นลายร่างแห และลายกรอบแบบธนบัตร ภายในระหว่างคาบรอยตัดฉีกเป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" ล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สามสีส้ม สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลาง ในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างลงมาระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" และระหว่างคาบรอยตัดฉีกด้านซ้าย มีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกระทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ในส่วนที่สองแถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น"จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างลงมาเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่สอง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง เป็นเลขประจำสลากสีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

ชุด ข. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๒.๒ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีฟ้าเป็นเส้นลายน้ำทะแยง และตามมุมสลากทั้งสี่มุมเป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิต

รองพื้นตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก

สีที่สองสีเขียว ภายนอกเป็นลายร่างแหและลายกรอบแบบธนบัตร ภายในระหว่างคาบรอยตัดฉีกเป็นอักษรตัวทึบ"สลากกินแบ่งรัฐบาล" ล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สามสีม่วง สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลาง ในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างลงมาระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" และระหว่างคาบรอยตัดฉีก ด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ในส่วนที่สอง แถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างลงมาเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่สอง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สองเป็นเลขประจำสลาก สีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นทั้งสี่มุม

(๓) สลากกินแบ่งรัฐบาลงวดประจำวันอังคารที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๐๘

ชุด ก. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๑.๙ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีเหลือง ตรงกลางระหว่างคาบรอยตัดฉีก เป็นลายกนกก้านขด ทรงลูกพิ้ก และรอบ ๆ ลายเป็นเส้นรัศมี จากจุดศูนย์กลางกระจายไปทั่วแผ่นสลาก

สีที่สอง สีชมภู ภายนอกเป็นลายร่างแห และลายกรอบแบบธนบัตร ภายในมุมสลากทั้งสี่มุม เป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้น ตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก ระหว่างคาบรอยตัดฉีก เป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" แถวล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สาม สีแดงบานเย็น สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลางในส่วนที่หนึ่ง แถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ"

ระหว่างคาบรอยตัดฉีกด้านซ้าย มีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ส่วนที่สองแถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่สอง ๕.๐๐บาท วันอังคารที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง เป็นเลขประจำสลากสีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

ชุด ข. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๑.๙ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีเขียวอ่อน ตรงกลางระหว่างคาบรอยตัดฉีก เป็นลายกนกก้านขด ทรงลูกพิก และรอบ ๆ ลายเป็นเส้นรัศมี จากจุดศูนย์กลาง กระจายไปทั่วแผ่นสลาก

สีที่สอง สีฟ้า ภายนอกเป็นลายร่างแห และลายกรอบแบบธนบัตร ภายในมุมสลากทั้งสี่มุม เป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้นตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก ระหว่างคาบรอยตัดฉีก เป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" ล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สามสีน้ำเงิน สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลาง ในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" ระหว่างคาบรอยตัดฉีกด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ส่วนที่สองแถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่สอง ๕.๐๐บาท วันอังคารที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวา ของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง เป็นเลขประจำสลากสีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

(๔) สลากกินแบ่งรัฐบาลงวดประจำวันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๘

ชุด ก. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๒ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีชมภูอ่อน เป็นเส้นลายน้ำตามยาว

สีที่สอง สีส้ม ภายนอกเป็นลายร่างแหและลายกรอบแบบธนบัตร ภายในมุมสลากทั้งสี่มุมเป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้นตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก ระหว่างคาบรอยตัดฉีกเป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" แถวล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สาม สีแดงบานเย็น สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลาง ในส่วนที่หนึ่ง แถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างลงมาระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" ระหว่างคาบรอยตัดฉีก ด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ส่วนที่สอง แถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่สอง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวา ของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สองมีเลขประจำสลาก สีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

ชุด ข. สลากมีขนาดกว้าง ๖ เซ็นติเมตร ยาว ๑๒ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีฟ้า เป็นเส้นลายน้ำตามยาว

สีที่สอง สีเขียว ภายนอกเป็นลายร่างแห และลายกรอบแบบธนบัตร ภายในมุมสลาก ทั้งสี่มุม เป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิต รองพื้นตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก ระหว่างคาบรอยตัดฉีกเป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" ล่างลงมาเป็นอักษร "สิบบาท" เหนืออักษรขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สาม สีน้ำเงิน สลากแบ่งออกเป็นสองส่วนมีรอยตัดฉีกตรงกลาง ในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่

หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" ระหว่างคาบรอยตัดฉีก ด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ส่วนที่สองแถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่สอง ๕.๐๐บาท วันอังคารที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง มีเลขประจำสลากสีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่ง ทั้งสี่มุม

(๕) สลากกินแบ่งรัฐบาลงวดประจำวันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๘

ชุด ก. สลากมีขนาดกว้าง ๖.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๑๑.๙ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีชมภู เป็นเส้นลายน้ำทะแยงคู่ และตามมุมสลากทั้งสี่มุม เป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้น ตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก

สีที่สอง สีม่วง ภายนอกเป็นลายร่างแห และลายกรอบแบบธนบัตร ภายในระหว่างคาบรอยตัดฉีก ด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกระทรวงการคลัง ตรงกลางเป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาต ทั้งหมดทับอยู่บนลายกนกแข้งสิงห์ และลายประจำยามก้ามปู ทรงลูกพิ้ก ล่างลงมาเป็นอักษรตัวทึบ "สิบบาท" เหนืออักษรและลายขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สามสีแดงบานเย็น สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลาง ในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างลงมาระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" ส่วนที่สอง แถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างเป็นอักษรเล็ก "(ก) ส่วนที่สอง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง มีเลขประจำสลาก สีดำ

ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็ก สุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

ชุด ข. สลากมีขนาดกว้าง ๖.๑ เซ็นติเมตร ยาว ๑๑.๙ เซ็นติเมตร มีลักษณะคล้ายเช็คหรือใบสำคัญจ่ายเงินของธนาคาร พื้นสีเขียวอ่อน เป็นเส้นลายน้ำทะแยงคู่และตามมุมสลากทั้งสี่มุมเป็นอักษรเล็ก มีสุภาษิตรองพื้นตำแหน่งตัวเลขประจำสลาก

สีที่สอง สีฟ้า ภายนอกเป็นลายร่างแห และลายกรอบแบบธนบัตร ภายในระหว่างคาบรอยตัดฉีก ด้านซ้ายมีตราสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลังตรงกลางเป็นอักษรตัวทึบ "สลากกินแบ่งรัฐบาล" ด้านขวามีตราเจ้าพนักงานอนุญาตทั้งหมดทับอยู่บนลายกนกแข้งสิงห์ และลายประจำยามก้ามปู ทรงลูกพั๊ก ล่างลงมาเป็นอักษรตัวทึบ "สิบบาท" เหนืออักษรและลายขึ้นไปเป็นรูปครุฑพ่าห์

สีที่สาม สีน้ำเงิน สลากแบ่งออกเป็นสองส่วน มีรอยตัดฉีกตรงกลางในส่วนที่หนึ่งแถวบนเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่หนึ่ง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๘" แถวล่างลงมาระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" ส่วนที่สองแถวบนระหว่างกลางเป็นลายเซ็น "จอมพล ถ. กิตติขจร" อยู่เหนืออักษรตำแหน่ง "ประธานกรรมการ" แถวล่างเป็นอักษรเล็ก "(ข) ส่วนที่สอง ๕.๐๐ บาท วันอังคารที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๐๘"

ด้านซ้ายและด้านขวาของส่วนที่หนึ่งและส่วนที่สอง มีเลขประจำสลาก สีดำ ด้านซ้ายเลขไทย ด้านขวาเลขอาระบิค ทับอยู่บนอักษรเล็กสุภาษิตรองพื้นตำแหน่งทั้งสี่มุม

๓. ลักษณะสลากด้านหลังกับต้นขั้วและปลายขั้วสลาก

ด้านหลังสลากเป็นสีขาว มีตัวอักษรและตัวเลขแจ้งรายการเงินรางวัล และเงื่อนไขการจ่ายเงินรางวัลตามกำหนดการข้อ ๔ และข้อ ๕ และมีตราเป็นเครื่องหมายประจำต่อคาบรอยปรุระหว่างต้นขั้วกับตัวสลาก

ต้นขั้วสลากด้านหน้าเป็นกระดาษสีขาวเนื้อเดียวกับตัวสลาก มีรอยปรุระหว่างต้นขั้วกับตัวสลาก มีตัวอักษรคำว่า "สลากกินแบ่งรัฐบาล" พิมพ์คาบบนรอยปรุ มีเลขหมายประจำเป็นเลขอาระบิคตรงกับเลขหมายในตัวสลากและมีอักษร "ก" หรือ

"ข" แสดงให้ทราบว่าเป็นสลากชุด "ก" หรือ "ข"

ปกด้านหน้าของสลากแต่ละเล่มมีชื่อของสลากแต่ละงวด และกำหนดวันออกสลากรางวัลพิมพ์ไว้ตอนบน มีเลขประจำเล่ม และเลขหมายประจำสลากว่า เริ่มแต่ฉบับเลขที่เท่าใด ถึงเลขที่เท่าใดในเล่มหนึ่งๆ กับมีที่สำหรับเจ้าพนักงานผู้จ่ายหมายเหตุว่าจ่ายให้ผู้ใดอยู่ตำบลใด แล้วลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานกำกับไว้ ที่ปกด้านหน้า ส่วนที่ปกด้านหลังมีที่ลงลายมือชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ประทับตราและตรวจ

ปลายขั้วสลากเป็นกระดาษสีขาวเนื้อเดียวกันกับตัวสลาก ด้านหน้ามีเลขหมายประจำเป็นเลขไทยตรงกับเลขประจำสลาก มีชื่อของสลากแต่ละงวดพร้อมด้วยกำหนดวันออกสลากรางวัล และมีอักษร "ก" หรือ "ข" แสดงให้ทราบว่าเป็นสลากชุด "ก" หรือ "ข" ทั้งส่วนที่ ๑ และที่ ๒ ที่ด้านหลังมีรอยตรายางประทับเป็นเครื่องหมายประจำต่อคาบรอยตัดระหว่างปลายขั้วกับตัวสลาก

๔. รายการเงินรางวัลและการเสี่ยงรางวัล

โดยที่สลากพิมพ์ออกจำหน่ายเป็น ๒ ชุด ชุดละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ฉบับ ราคาฉบับละ ๑๐ บาท จึงเป็นเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จัดเป็นเงินรางวัลร้อยละ ๖๐ โดยหมุนเสี่ยงรางวัลแต่ละครั้งจะมีสลากถูกรางวัลได้ ๒ ฉบับ หรือทั้ง ๒ ชุด มีสลากถูกรางวัลเหมือนกัน ทุกครั้งไป และกำหนดเป็นรายการรางวัลดังนี้ :-

รางวัลที่ ๑ มี ๒ รางวัลๆ ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท เงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รางวัลที่ ๒ มี ๑๐ รางวัลๆ ละ ๔๐,๐๐๐ บาท เงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท รางวัลที่ ๓ มี ๒๐ รางวัลๆ ละ ๒๐,๐๐๐ บาท เงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท รางวัลที่ ๔ มี ๒๐๐ รางวัลๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท เงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รางวัลที่ ๕ มี ๖๐๐ รางวัลๆละ ๒,๐๐๐ บาท เงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท รางวัลเลขท้าย ๓ ตัว หมุน ๔ ครั้ง มี ๘๐๐๐ รางวัล รางวัลละ ๕๐๐ บาท เงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท รางวัลเลขท้าย ๒ ตัว หมุน ๑ ครั้ง มี ๒๐,๐๐๐ รางวัล

รางวัลละ ๒๐๐ บาท เงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวม ๒๘,๘๓๒ รางวัล เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๕. เงื่อนไขและข้อตกลงระหว่างสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และผู้ซื้อสลากหรือผู้ถูกรางวัล

เงินรางวัลที่กำหนดไว้ตามข้อ ๔. จะจ่ายตามเงื่อนไขต่อไปนี้

ก. ถ้าสลากจำหน่ายไม่หมด เงินรางวัลหนึ่ง ๆ ต้องลดลงตามส่วน

ข. เงินรางวัลนั้นให้ถือเป็นข้อตกลงระหว่างสำนักงานสลากกินแบ่งและผู้ซื้อสลากว่า จะจ่ายแก่ผู้ซื้อหรือผู้ถือสลากฉบับที่ถูกรางวัลที่แท้จริงนำมาขอรับ และเมื่อจ่ายเงินรางวัลไปแล้ว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลถือว่า ได้หลุดพ้นจากความรับผิดชอบทั้งปวง ถ้าผู้ถูกรางวัลไม่สามารถนำสลากที่ถูกรางวัล มาขอรับเงินตามเงื่อนไขในกำหนดการนี้หรือเงื่อนไขหลังสลากมาแสดง ตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดไว้ไม่ได้ด้วยกรณีใดๆ ก็เป็นอันไม่มีสิทธิเรียกร้องให้จ่ายเงินรางวัลที่อ้างว่าถูกรางวัลนั้น

ค. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและผู้ซื้อหรือผู้ถือสลากตกลงกันว่า ผู้ซื้อหรือผู้ถือสลากจะต้องนำตัวสลากที่ถูกรางวัลมาขอรับรางวัลภายในกำหนด ๓ เดือนนับแต่วันออกสลาก เมื่อพ้นกำหนดนี้ไปแล้วสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะจ่ายเงินรางวัลให้ หรือไม่จ่ายก็ได้

ง. ถ้าเลขที่ออกตรงกับเลขที่ไม่ได้จำหน่ายจะหมุนใหม่ทุกรางวัลเว้นแต่รางวัลเลขท้าย

จ. สลากที่ถูกเลขหลายรางวัลมีสิทธิได้รับเงินทุกรางวัลที่ถูกนั้น

ฉ. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและผู้ซื้อหรือผู้ถือสลากตกลงกันว่า หากสลากที่ถูกรางวัลนั้นชำรุดลบเลือน หรือไม่อยู่ในสภาพที่จะตรวจพิศูจน์ได้ สำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาลจะไม่จ่ายเงินรางวัลให้

๖. กำหนดส่งต้นขั้วสลาก

ก. สำหรับในจังหวัดพระนครและธนบุรี ให้ส่งต้นขั้วสลากถึงสำนักงาน ฯ ไม่เกิน ๑๒.๐๐ น. หลังจากวันออกสลาก ๓ วัน เว้นแต่ตรงกับวันหยุดงานของสำนักงานสลากกินแบ่ง ฯ ก็ให้ส่งได้ในวันแรกที่เปิดทำงาน

ข. สำหรับจังหวัดต่าง ๆ ให้ส่งต้นขั้วสลากถึงสำนักงาน ฯ หลังจากวันออกสลาก ๗ วัน เว้นแต่ตรงกับวันหยุดงานของสำนักงานสลากกินแบ่ง ฯ ก็ให้ส่งได้ในวันแรกที่เปิดทำงาน

๗. การส่งเงินค่าสลาก

จังหวัดต่าง ๆ นอกจากจังหวัดพระนครและธนบุรีให้นำเงินค่าสลากส่งสำนักงานสลากกินแบ่ง ฯ ทาง อ.ร.จ. โอนเงินทางธนาคารหรือดร๊าฟ หรือโอนเงินทางคลังจังหวัดในนามของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้รับ เว้นแต่จังหวัดใดมีความประสงค์จะนำส่งโดยทางอื่นใด นอกจากที่กล่าวก็ให้ขอทำความตกลงมาเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายได้

สำหรับค่าใช้จ่ายในการส่งเงินและอื่น ๆ ให้รวมจ่ายจากเงินค่าส่วนลดของจังหวัด

๘. การหมุนเสี่ยงเลขสลากรางวัล

การออกสลากรางวัลจะได้ใช้เครื่องออกสลากรวมสองชนิด คือ

ก. การออกสลากรางวัลที่ ๔ และรางวัลที่ ๕ จะได้ใช้เครื่องออกสลากชนิดวงล้อ โดยใช้แรงพนักงานหญิงหมุน

ข. การออกสลากรางวัลที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ กับรางวัลเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จะใช้เครื่องออกสลากแบบอัตโนมัติโดยใช้กำลังไฟฟ้า ในกรณีที่เครื่องออกสลากแบบอัตโนมัติโดยใช้กำลังไฟฟ้าเกิดขัดข้องให้ใช้เครื่องออกสลากชนิดวงล้อแทน

ลักษณะของเครื่องออกสลากชนิดวงล้อ

๑. เครื่องสำหรับหมุนเสี่ยงเลขสลากรางวัลเป็นวงล้อเหล็กซี่ลวด มีแกนและพื้นเพื่องหมุนได้รอบตามนอน รอบวงล้อทุก ๆ วงล้อมีแผ่นสีขาว ซึ่งมีเลขอาระบิคสีดำแต่ ๐ ถึง ๙ เขียนไว้เป็นระยะสลับกันไม่เรียงตามลำดับเลขเหมือนกันทุก ๆ วงล้อ ทุก ๆ วงล้อมีกระจังสีขาวบังอยู่ชั่วระยะ ๓ ตัวเลข ตอนกลางของกระจังมีช่องขนาดพอให้เห็นเลขหนึ่งตัวได้ถนัด มีกรอบช่องทาสีแดงเพื่อให้เห็นตัวเลขสีดำได้ชัดเจน เพราะเลขที่ออกโดยเสี่ยงด้วยการหมุนวงล้อจะมาปรากฏในช่องนี้เมื่อวงล้อหยุดหมุน

เครื่องออกสลากชนิดวงล้อมีรวม ๙ วงล้อ คงใช้เพียง ๖ วงล้อ สำรองไว้ ๓ วงล้อ และใช้ในการเสี่ยงเลข สลากรางวัลที่ ๔ ที่ ๕ หรือรางวัลอื่น เมื่อเครื่องออกสลากแบบอัตโนมัติขัดข้อง

๒. การหมุนเสี่ยงเลขสลากรางวัลจะต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าประชาชนในความควบคุมของคณะกรรมการซึ่งทางการจะได้เชิญมาเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ นาย ก่อนจะเริ่มทำการหมุนเสี่ยงเลขสลากรางวัล คณะกรรมการควบคุมการออกสลากหรือผู้ทำการแทนจะเป็นผู้ตั้งวงล้อโดยร่วม

จับฉลากว่าจะนำวงล้อใดขึ้นตั้งในลำดับที่ใด

๓. การตั้งวงล้อหมุนเสี่ยงเลขรางวัลจะตั้งเป็นแถวหน้ากระดาน รวม ๖ วงล้อสำหรับเสี่ยงรางวัลที่ ๔ และที่ ๕

๔. ผู้หมุนวงล้อเลขสลากรางวัลมี ๒๐ คน มีเลขหมายประจำตัวตามลำดับต่อ ๑ ถึง ๒๐ ติดที่อกเสื้อเบื้องซ้ายทุกคน และโดยที่การเสี่ยงเลขสลากรางวัลที่ ๔ และที่ ๕ ต้องหมุนถึง ๔๐๐ ครั้ง คณะกรรมการควบคุมการออกสลากจะจัดแบ่งพนักงานสำหรับหมุนผลัดเปลี่ยนเวียนกันเป็น ๘ ชุด หมุนชุดละ ๕๐ ครั้ง นอกจากกรณีพิเศษมีความจำเป็นประการอื่นซึ่งประธานกรรมการควบคุมการออกสลากหรือผู้ทำการแทนจะวินิจฉัยให้ปฏิบัติเป็นอื่นก็ได้

ลักษณะของเครื่องออกสลากแบบอัตโนมัติ

๑. เครื่องสำหรับเสี่ยงเลขสลากรางวัลมีลักษณะเป็นลูกกลมวัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๐๐ เซ็นติเมตร ประกอบด้วยซี่ลวด แลเห็นโปร่ง ตั้งอยู่บนโครงเล็ก มีแกนหมุนได้ด้วยกำลังไฟฟ้า (อัตโนมัติ) มี ๖ เครื่อง ทุกเครื่องมีช่องกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๙ เซ็นติเมตร ๒ ช่อง ๆ หนึ่งอยู่ด้านหน้าตรงกับระดับแกน ช่องนี้สำหรับบรรจุลูกยางแสดงหมายเลขสลากรางวัลอีกช่องหนึ่งอยู่ด้านใต้ เป็นทางที่ลูกยางแสดงหมายเลขสลากรางวัลจะผ่านออกครั้งละ ๑ ลูก โดยมีเครื่องปิด, เปิด (อัตโนมัติ) ให้ลูกยางเลื่อนลงในที่รองรับอันเป็นเลขที่ออกรางวัลตามครั้งนั้น ๆ เครื่องสำหรับเสี่ยงเลขสลากรางวัล ๖ เครื่องนี้ ตั้งเรียงกันเป็นแถวหน้ากระดาน ที่ฐานของเครื่องแต่ละเครื่องมีอักษรแสดงหลักของเลขที่ออกสลากรางวัลจากซ้ายไปขวาตามลำดับ คือ "หลักหน่วย" "หลักสิบ" "หลักร้อย" "หลักพัน" "หลักหมื่น" และ "หลักแสน" ซึ่งในการหมุนเสี่ยงเลขสลาก รางวัลที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ จะใช้ทั้ง ๖ เครื่อง

สำหรับการเสี่ยงเลขสลากรางวัลเลขท้าย ๓ ตัว ให้ใช้เครื่องหลักหน่วยหลักสิบและหลักร้อย และการเสี่ยงเลขสลากรางวัลเลขท้าย ๒ ตัว ให้ใช้เครื่องหลักหน่วยและหลักสิบ ถ้าหากเครื่องหลักหน่วย หลับสิบ หลักร้อย เครื่องหลักหนึ่งหลักใดเกิดขัดข้องก็ให้ใช้เครื่องหลักอื่นแทนได้แล้วแต่กรณี

๒. จำนวนลูกยางแสดงหมายเลขสลากรางวัลสำหรับบรรจุในเครื่องเสี่ยงรวม

ทั้งสิ้นเครื่องละ ๑๐ ลูก แต่ละลูกมีลักษณะกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๘.๕ เซ็นติเมตรสีขาว มีหมายเลขอาระบิคสีดำเขียนไว้ลูกละหนึ่งตัวตั้งแต่เลข ๐ ถึงเลข ๙ และเนื่องจากเลข ๖ มีลักษณะเหมือนกับเลข ๙ ในด้านกลับกัน จึงมีเครื่องหมายสัญญประกาศเป็นเส้นฐานไว้ที่ลูกยางทั้งสองเลขนั้นแสดงว่าลูกใดเป็นเลข ๖ และลูกใดเป็นเลข ๙

ลูกยางสำหรับบรรจุในเครื่องออกสลากแบบอัตโนมัติให้เก็บรักษาไว้ในหีบไม้ หีบละ ๑๐ ลูก รวม ๙ หีบ คงนำมาใช้ในการเสี่ยง๖หีบ และให้มีไว้สำรอง๓หีบ

๓. มีพนักงานหญิงสำหรับหยิบลูกยางหมายเลขสลากรางวัลและยกป้ายแสดงเลขสลากรางวัลที่ออกเพื่อให้ประชาชนเห็นได้ชัดเจน เป็นจำนวน ๑๒ คน สำหรับรางวัลที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ส่วนรางวัลเลขท้าย ๓ ตัว ๔ ครั้ง จะใช้พนักงาน ๖ คน สำหรับรางวัลเลขท้าย ๒ ตัว จะใช้พนักงาน ๔ คน

ก่อนจะเริ่มทำการเสี่ยงเลขสลากรางวัล ประธานหรือผู้ทำการแทนประธานกรรมการควบคุมการออกสลากจะได้ทำการเสี่ยงตำแหน่งรางวัลว่าจะออกสลากรางวัลอันดับใดก่อน โดยจะใช้เครื่องหยิบแทนใช้มือหยิบลูกกลมหมายสีตำแหน่งรางวัล ๕ สี คือ

สีแดง	เป็น	รางวัลที่หนึ่ง
สีเหลือง	,,	รางวัลที่สอง
สีม่วง	,,	รางวัลที่สาม
สีเขียว	,,	รางวัลที่สี่
สีน้ำเงิน	,,	รางวัลที่ห้า

บรรจุไว้ในกล่องกลมทึบแสงกล่องละ ๑ ลูก เป็นจำนวน ๕ กล่อง ซึ่งใส่รวมไว้ในภาชนะทึบแสงในเมื่อได้เคล้าลูกกลมหมายสีให้ปนกันแล้ว จึงใช้เครื่องหยิบ ๆ ออกมาคราวละ ๑ ลูก เปิดและวางไว้ในที่เปิดเผยให้ประชาชนเห็นตลอดเวลาออกสลากรางวัล

วิธีการออกสลากรางวัลด้วยเครื่องอัตโนมัติ

๑. การเสี่ยงเลขสลากรางวัลที่ ๑ หรือที่ ๒ หรือที่ ๓ จะได้เริ่มด้วยการบรรจุลูกยางในเครื่อง ๖ เครื่อง คือ หลักหน่วย, หลักสิบ, หลักร้อย, หลักพัน, หลักหมื่น, หลักแสน, เครื่องหนึ่งมีลูกยางหมายเลขตั้งแต่เลข ๐ ถึงเลข ๙ เครื่องละ ๑๐ ลูก โดยกระทำต่อหน้าประชาชนให้เห็นว่าบรรจุลูกยางเลขที่เท่าใดทุก ๆ ลูกจนครบ ๖๐ ลูก

๒. การเสี่ยงเลขสลากรางวัลที่ ๑ หรือที่ ๒ หรือที่ ๓ เมื่อกรรมการควบคุมการออกสลากรางวัลได้ทำการบรรจุลูกยางเสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่จะได้กดสัญญาณเสียง "ออด" ยาวหนึ่งครั้งทันใดนั้นพนักงานประจำเครื่องอัตโนมัติ จะได้ปล่อยกระแสไฟฟ้าให้เครื่องหมุนสลากเริ่มหมุนทันที และพนักงานหญิง ๑๒ คนจะเดินออกมาจากทางซ้ายและขวาของเครื่องออกสลากเข้าประจำตำแหน่งเป็นพนักงานหยิบลูกยางหมายเลขสลาก ๖ คน เป็นพนักงานยกป้าย ๖ คน สำหรับรางวัลเลขท้าย ๓ ตัว จะใช้พนักงาน ๖ คน เพื่อทำการหยิบลูกยาง ๓ คน ยกป้าย ๓ คน ส่วนรางวัลเลขท้าย ๒ ตัว จะใช้พนักงาน ๔ คน ให้ทำการหยิบลูกยาง ๒ คน ยกป้าย ๒ คน

๓. เมื่อเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่จะกดปุ่มเครื่องไฟฟ้าเสี่ยงเลขรางวัลฝาล้นเปิดทุกเครื่อง ลูกยางหมายเลขรางวัลจะตกลงมาในที่รองรับ สำหรับรางวัลที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ ซึ่งต้องใช้ ๖ เครื่อง เมื่อเจ้าหน้าที่แลเห็นไฟแดงสว่างขึ้นที่หลักหน่วย, หลักสิบ, หลักร้อย, หลักพัน, หลักหมื่น, และหลักแสนครบ ๖ เครื่องแล้วจึงจะกดสัญญาณเสียง "ออด" สั้นสองครั้ง ทันใดนั้นพนักงานหญิงจะได้หยิบลูกยางหมายเลขรางวัลยกขึ้นเพื่อให้กรรมการเห็นว่าเครื่องใดออกหมายเลขอะไร และพนักงานหยิบป้ายซึ่งมีเลขตรงกันกับลูกยางหมายเลขรางวัลของหลักนั้น ๆ ให้ประชาชนเห็นอีกด้วย

ถ้าเครื่องออกสลากอัตโนมัติเครื่องใดประจำหลักใด ถูกกดปุ่มให้ฝาเปิดเพื่อปล่อยลูกยางแสดงหมายเลขสลากรางวัลแล้ว เผอิญลูกยางแสดงหมายเลขสลากรางวัลประจำหลักนั้นหล่นลงมาจากช่องที่ฝาเปิดเกินกว่าหนึ่งลูก ให้ถือว่าการออกเลขสลากรางวัลครั้งนั้นเป็นโมฆะ ให้นำลูกยางแสดงหมายเลขสลากรางวัลของเครื่องออกสลากทั้ง ๖ เครื่องกลับคืนสู่เครื่องออกสลากอัตโนมัติเครื่องนั้นตามเดิม แล้วจัดการหมุนเสี่ยงเลขสลากรางวัลใหม่

๔. ต่อจากนี้กรรมการควบคุมการออกสลากรางวัลหรือผู้ทำการแทน จะได้ขานเลขสลากรางวัลที่ออกเสร็จแล้ว เจ้าหน้าที่จะกดสัญญาณ "ออด" สั้นสองครั้งเพื่อเป็นอาณัติสัญญาณเตือนให้พนักงานหญิงนำลูกยางหมายเลขที่ได้ตกลงมาในที่รองรับนั้นบรรจุในที่เดิม พร้อมกับพนักงานยกป้ายก็ลดป้ายลง ทั้งนี้โดยลักษณะ

และวิธีการเช่นเดียวกันจนกว่าจะเสร็จการเสี่ยงรางวัล โดยเครื่องอัตโนมัติใช้แรงไฟฟ้า

อนึ่ง สำหรับการเสี่ยงเลขสลากรางวัลเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัวนั้น คงใช้วิธีการดังกล่าวข้างต้นเช่นกัน

๙. กำหนดจ่ายเงินรางวัล

เงินรางวัล จะจ่ายที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ถนนราชดำเนิน ทุกวันเปิดทำการ

ผู้ถูกรางวัลที่อยู่ในส่วนภูมิภาค จะขอรับที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งตนอยู่นั้นได้ทุกรางวัล แต่สำหรับที่อำเภอจะรับได้ไม่เกินกว่ารางวัลที่ ๔

กำหนดไว้ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๐๘

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

★ ★ ★

ในการออกรางวัลสลากกินแบ่งแต่ละงวดนั้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้พิมพ์ผลการออกสลากแจกจ่ายไปทั่วราชอาณาจักรโดยไม่คิดมูลค่า เพื่อให้ผู้ซื้อสลากได้ตรวจผลของการออกรางวัลจากใบประกาศของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นหลักฐานที่ถูกต้อง ดังตัวอย่างผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดประจำวันอังคารที่ ๙ มีนาคม ๒๕๐๘ ซึ่งได้พิมพ์ไว้นี้

ผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

งวดประจำวันอังคารที่ 9 มีนาคม 2508

สลากพิมพ์ออกจำหน่าย 2,000,000 ฉบับ
เป็นสลาก 2 ชุด ตัวเลขเหมือนกัน ชุดละ 1,000,000 ฉบับ
จำหน่ายได้หมด 2,000,000 ฉบับ

พิมพ์แจก*

การออกเลขสลากรางวัล (เหมือนกันทั้งชุดอักษร ก. และชุดอักษร ข.) ปรากฏผลดังนี้

รางวัลที่หนึ่งมี 2 รางวัล (ชุดละ 1 รางวัล)

รางวัลละ 500,000 บาท

5 2 9 2 3 4

รางวัลที่สองมี 10 รางวัล (ชุดละ 5 รางวัล) รางวัลละ 40,000 บาท	033758 165927 438354 581915 763679
รางวัลที่สามมี 20 รางวัล (ชุดละ 10 รางวัล) รางวัลละ 20,000 บาท	011623 162259 325775 460137 481626 633770 739223 745709 903393 948368

รางวัลที่สี่มี 200 รางวัล (ชุดละ 100 รางวัล) รางวัลละ 5,000 บาท		207220	368055	485093	580765	659653	739222	866702
		215504	370673	488770	587729	666794	748287	875512
		219228	395674	489398	598058	671191	752134	888437
		222090	400514	505961	610458	671732	764124	891395
003942	114626	249571	411716	510926	611478	681011	765268	911525
011211	160595	285334	421130	519651	617129	695536	787130	914795
013509	172424	295100	426868	529588	619104	702864	789190	917267
026796	179064	296256	446448	538075	630136	703523	801499	949491
035791	181155	309162	446893	546886	632213	704231	807455	957970
078871	198344	316947	452519	572102	644159	715837	807653	979431
091823	198920	322443	466721	572542	646674	720707	811137	997277
102681	206144	351653	483301	575249	659467	737726	856436	999852

รางวัลที่ห้ามี 600 รางวัล (ชุดละ 300 รางวัล) รางวัลละ 2,000 บาท	045885	080376	144632	207577	236934	290451	347011
	053875	087009	152213	207737	238219	293415	347053
	055478	090464	152894	210742	240340	294001	347789
002224 028560	061330	105210	156857	213524	254188	294051	349244
003687 030184	063733	106604	160876	213662	259394	306429	349723
006288 037274	064938	116954	166542	215101	261433	312394	355359
007804 037775	068600	120725	172522	222960	263163	314385	356408
008180 038051	068791	124533	173278	225866	263793	319063	360411
011903 038850	069876	128847	180127	227710	273695	324791	364265
020026 038959	069933	129235	183197	228239	278591	328093	365184
021634 043094	070468	130071	192175	231138	283190	335840	366385
023056 045192	074711	131093	193963	235561	283789	337991	367221
026278 045203	074890	134523	202310	235713	289488	339326	368288

371599	438990	527190	584883	686339	746411	785864	843510	922688
372529	439757	527481	594137	686956	748397	787801	848817	923080
372730	445891	532696	598349	688810	749471	791641	849321	925668
373191	452813	534029	613045	691204	750984	791660	851195	929457
375660	454006	542696	614125	691638	753338	793019	859679	931628
377244	460108	547327	632904	693513	753833	796056	873093	932535
385328	460759	549820	638722	700463	755005	797555	885772	934837
387030	465461	550863	638798	702611	759299	799667	888325	937634
397364	467467	551911	642162	705727	760903	802594	888554	943561
406196	475470	555482	647437	707398	761090	804509	890278	955072
408173	475568	556821	647572	710422	762276	808875	890416	960613
411111	483319	561020	647669	711460	762846	809059	894282	960930
414151	491938	567961	648052	714858	764166	811070	898308	962610
419643	498413	569409	658527	715859	767692	812944	898890	963163
419880	502557	573951	664894	716619	768901	820403	902324	968705
427274	503546	576008	669387	724537	769431	822043	904633	972865
427616	503680	577673	673641	724897	773503	826913	904643	973458
432017	508416	579046	676946	727905	775202	832020	905923	976816
436301	509675	580171	677611	731187	778457	834986	906133	976993
436847	511543	581842	679517	736568	779845	840412	915150	993005
437074	519126	583721	680657	744010	785229	841867	920890	998620

รางวัลเลขท้าย 3 ตัว หมุน 4 ครั้ง (เหมือนกันทั้ง 2 ชุด) รางวัลละ 500 บาท

ครั้งที่หนึ่ง 1 1 1 ครั้งที่สอง 2 2 2

ครั้งที่สาม 2 4 8 ครั้งที่สี่ 3 4 8

รางวัลเลขท้าย 2 ตัว หมุนครั้งเดียว (เหมือนกันทั้ง 2 ชุด) รางวัลละ 200 บาท

7 4

กำหนดจ่ายเงินรางวัลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ถนนราชดำเนิน จังหวัดพระนคร ทุกวันเวลาราชการ

เงินรางวัลตั้งแต่รางวัลที่ 1 ลงมาจนถึงรางวัลเลขท้าย ผู้ถูกรางวัลที่อยู่ในส่วนภูมิภาค จะขอรับที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ซึ่งตนอยู่นั้นก็ได้ หรือเฉพาะรางวัลที่ 4 ที่ 5 และรางวัลเลขท้าย จะขอรับที่นายอำเภอก็ได้

การรับเงินรางวัล ต้องนำสลากฉบับที่ถูกรางวัลมาขอรับเงิน ภายในวันที่ 9 มิถุนายน 2508 ซึ่งเป็นวันครบกำหนด 3 เดือน นับจากวันออกสลากรางวัล

คำรับรองของคณะกรรมการออกสลากประจำวันนี้

คณะกรรมการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล งวดประจำวันอังคารที่ 9 เมษายน 2508 ขอยืนยันว่า การออกสลากกินแบ่งฯ ในวันนี้ได้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสุจริตยุติธรรมทุกประการ จึงลงนามไว้เป็นสำคัญ.

(ลงนาม) ม.ร.ว. จักรทอง ทองใหญ่ ประธานกรรมการ

(ลงนาม) พระยาคทาธรบดี	กรรมการอำนวยการฯ	(ลงนาม) พ.ท. พูน ทรรศิลป์	กรรมการ
(ลงนาม) พ.ต.อ. สมิต พูนสวัสดิ์	กรรมการ	(ลงนาม) นายสุวรรณ ผาสุขสวัสดิ์	กรรมการ
(ลงนาม) นายเปลื้อง ประทีปะจิตติ	กรรมการ	(ลงนาม) นายธานี รัตนะธาดา	กรรมการ

พิมพ์ที่กรมการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล นายเสริญ มุ่งการดี ผู้จัดพิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๐๘

'สลากกินแบ่ง'

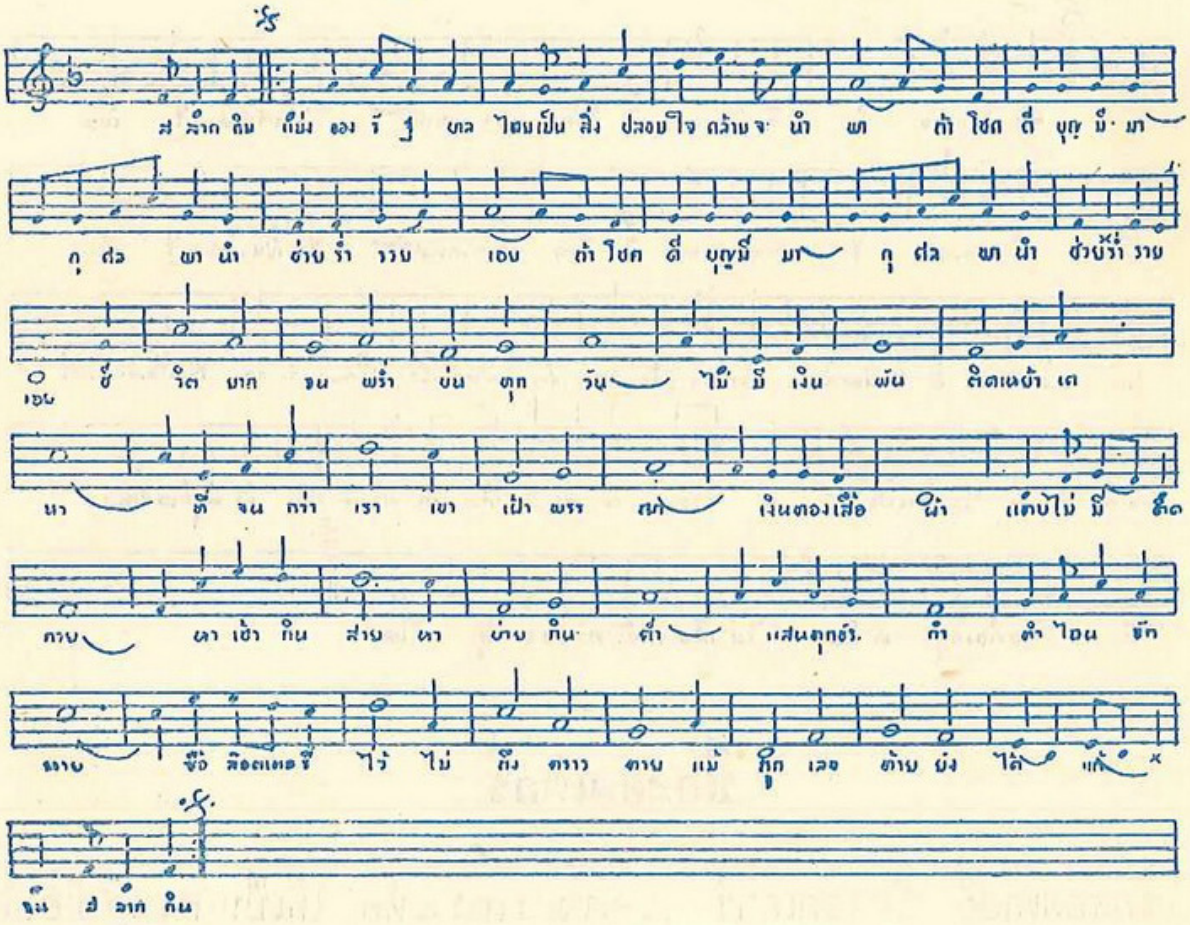

สลากกินแบ่ง

(**สร้อย**) สลากกินแบ่งของรัฐบาลไทย เป็นสิ่งปลอบใจคล้ายจะนำพา
ถ้าโชคดีบุญมีมา กุศลพานำช่วยร่ำรวยเอย (**ซ้ำ**)

ชีวิตยากจนพร่ำบ่นทุกวัน ไม่มีเงินพันติดเหย้าเคหา
ที่จนกว่าเราเขาเผ้าพรรณา เงินทองเสื้อผ้าแทบไม่มีติดกาย
หาเช้ากินสายหาบ่ายกินค่ำ แสนทุกข์ระกำทำไฉนจักหาย
ซื้อลอตเตอรี่ไว้ไม่ถึงคราวตาย แม้ถูกเลขท้ายยังได้แก้จน
หากแม้โชคดีเป็นศรีสวัสดิ์ บุญมีเด่นชัดถูกรางวัลดี
เมื่อวานนี้ยากลำบากเต็มที วันนี้มั่งมีสุขศรีมีชัย
ถูกรางวัลน้อยยังพลอยสุขสันต์ แม้ถูกรางวัลที่หนึ่งพึงใจ
ได้เป็นเศรษฐีเพราะลอตเตอรี่ไทย ช่วยหาซื้อไว้ยังได้สำราญ

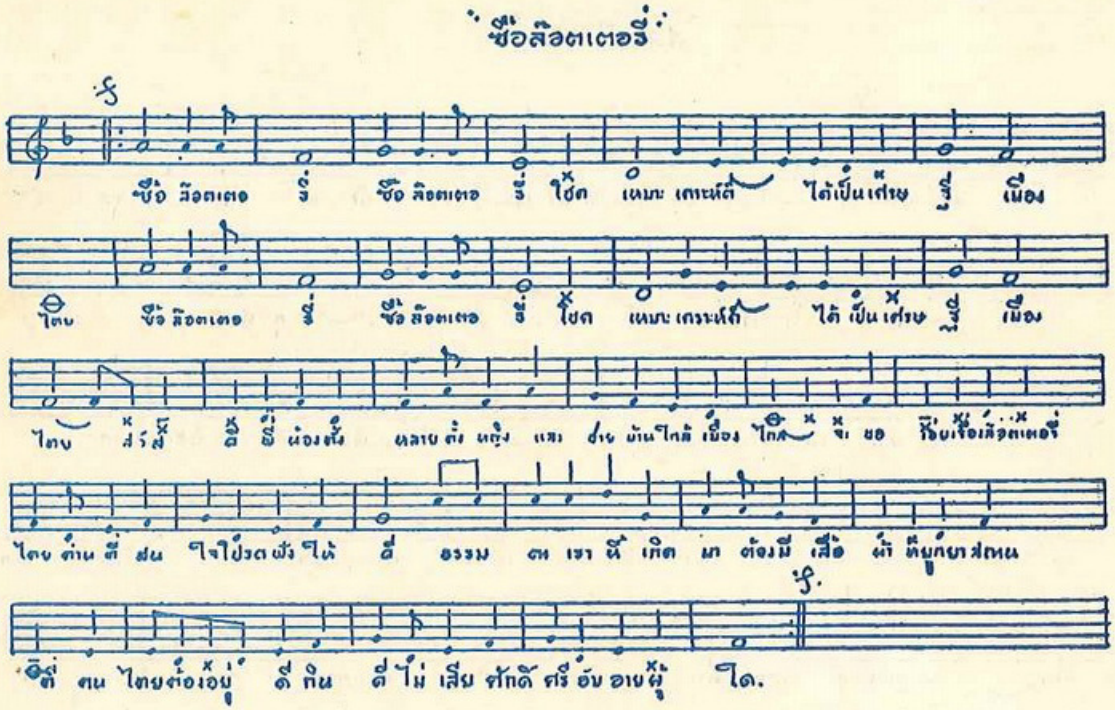

ซื้อลอตเตอรี่

(**สร้อย**) ซื้อลอตเตอรี่ ซื้อลอตเตอรี่ โชคเหมาะเคราะห์ดี ได้เป็นเศรษฐีเมืองไทย (**ซ้ำ**)

สวัสดีพี่น้องทั้งหลาย ทั้งหญิงชายบ้านใกล้เมืองไกล
จะขอเอ่ยเรื่องลอตเตอรี่ไทย ท่านที่สนใจโปรดฟังให้ดี
ธรรมดาเรานี้เกิดมาต้องมีเสื้อผ้าหยูกยาสถานที่
คนไทยต้องอยู่ดีกินดี ไม่เสียศักดิ์ศรีอับอายผู้ใด
ลอตเตอรี่ของรัฐบาลไทยมีนโยบายส่งเสริมมั่นคง
เงินสุทธิได้นั้นยืนยง จะช่วยเสริมส่งประเทศชาติรุ่งเรือง
แผ่นดินไทยเป็นของคนไทย ชาติเรานี้ไซร้เจริญนับเนื่อง
แต่โบราณวัฒนธรรมเพื่อง สมกับเป็นเมืองถิ่นสุวรรณภูมิ
ซื้อสลากสาธารณกุศลช่วยชาติช่วยคนขัดสนทั่วไป
ทั้งได้ช่วยสังคมเมืองไทย ไม่น้อยหน้าใครในถิ่นโลกา
ซื้อสลากนี้ดีเหลือจริง ได้กุศลยิ่งจริงแท้แน่กว่า
ได้อุ้มชูคนยากนานาบุญวาสนาพาท่านร่ำรวย

ตัวอย่างลักษณะ
สลากกินแบ่งรัฐบาล

หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก
จันทบุรี

หอสมุดแห่งชาติ
NATIONAL LIBRARY

พิมพ์ที่กองการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล
นายเสริญ มุ่งการดี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา
พ.ศ. ๒๕๐๘

อาคาร
กองการพิมพ์
สลากกินแบ่งรัฐบาล